

ZIELONE OKO

PRACOWNIA OCHRONY ŚRODOWISKA

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Ozimek

Autorzy:
Ada Okraśńska
Krzysztof Okraśński

Świdnica, 11.10.2024 r.

Zielone Oko
ul. Armii Krajowej 25/7
58-100 Świdnica

e-mail: biuro@zieloneoko.pl
www.zieloneoko.pl
tel.: 519 188 211, 502 171 323
NIP: 884-212-27-71 REGON: 021492739

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	3
I.1.	Wstęp	3
I.2.	Metodyka	4
II.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	5
II.1.	Położenie	5
II.2.	Ogólna charakterystyka geograficzna i krajobrazowa	5
II.3.	Ogólna charakterystyka społeczno - gospodarcza	18
II.4.	Wody powierzchniowe.....	19
II.5.	Ryzyko wystąpienia powodzi i suszy	23
II.6.	Uwarunkowania geologiczne	25
II.7.	Wody podziemne	28
II.8.	Gleby.....	31
II.9.	Uwarunkowania przyrodnicze.....	32
II.10.	Klimat.....	37
II.11.	Stan powietrza atmosferycznego.....	41
II.12.	Uwarunkowania akustyczne	44
III.	PRZEKSZTAŁCENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	45
III.1.	Zagospodarowanie i użytkowanie terenu	45
III.2.	Podstawowa charakterystyka infrastrukturalna	47
III.3.	Główne źródła antropopresji	48
III.4.	Główne wyzwania ochrony środowiska	49
IV.	DIAGNOZA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	50
IV.1.	Stan środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji	50
IV.2.	Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi.....	51
V.	PROGNOZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU	53
VI.	ANALIZA UWARUNKOWAŃ EKOFIZJOGRAFICZNYCH	55
VI.1.	Przyrodnicze wskazania do kształtowania struktury funkcjonalno - przestrzennej	55
VI.2.	Określenie możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru.....	56
VI.3.	Ocena przydatności środowiska dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania terenu.....	58
VI.4.	Rekomendacje do polityki zagospodarowania przestrzennego	63
VII.	WYKORZYSTANE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	65

I. WPROWADZENIE

I.1. Wstęp

Celem niniejszego opracowania ekofizjograficznego jest identyfikacja uwarunkowań środowiskowych i sozologicznych mających znaczenie dla określenia polityki przestrzennej w gminie Ozimek.

Mając na uwadze cel sporządzenia opracowania ekofizjograficznego (identyfikacja uwarunkowań środowiskowych ważnych dla kształtowania zasad zagospodarowania przestrzennego), uwzględniono zasady zapisane w art. 8 oraz w dziale VII ustawy z dnia 27.04.2001 r. - Prawo ochrony środowiska, tj.:

- 1) plany dotyczące m.in. gospodarki przestrzennej powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.
- 2) zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska stanowią podstawę do sporządzania i aktualizacji m.in. planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dalej: MPZP);
- 3) w ww. planach określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu;
- 4) w ww. planach ustala się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska;
- 5) w ww. planach zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska;
- 6) w MPZP ustala się proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie na nich równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia;
- 7) w MPZP określa się sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi;
- 8) przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, szczególnie skupiono się na tych uwarunkowaniach środowiskowych i sozologicznych, które mogą przełożyć zasady przedstawione w powyższych punktach na gminną politykę zagospodarowania przestrzennego.

Zasadniczą podstawą prawną sporządzenia niniejszego opracowania są przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych.

I.2. Metodyka

Niniejsze opracowanie ekofizjograficzne zostało wykonane w oparciu o kwerendę danych i analizę studialną dostępnych materiałów zawierających informacje na temat uwarunkowań środowiskowych. Przy prowadzonych pracach wykorzystano dane teledetekcyjne i kartograficzne, opracowanie planistyczne, dokumenty strategiczne i prace studialne. Uwzględniono dane Państwowego Monitoringu Środowiska oraz ustalenia ocen oddziaływania na środowisko i dotychczas wykonanych opracowań ekofizjograficznych. Dokonano także przeglądu dostępnych inwentaryzacji przyrodniczych, planów urządzania lasów oraz rejestru zabytków. Przeanalizowano uwarunkowania wynikające z map hydrograficznych, sozologicznych, geologicznych, hydrogeologicznych, glebowo-rolniczych, geośrodowiskowych, map zagrożenia powodziowego oraz innych opracowań kartograficznych dostępnych poprzez geoportale i serwisy WMS prowadzone przez jednostki administracji publicznej.

W niniejszej pracy wykorzystano dotychczasowe opracowania przedstawiające uwarunkowania środowiskowo-przestrzenne w gminie Ozimek i jej otoczeniu, w tym m.in.

- 1) projekt Audytu krajobrazowego województwa Opolskiego (Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2024),
- 2) Koncepcja korytarzy ekologicznych w województwie opolskim (Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2012),
- 3) Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Ozimek (Kowalczyk R. i in., Ecoplan 2005),
- 4) Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2016),
- 5) Program Ochrony Środowiska dla gminy Ozimek na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 r. (Albeko s.c., 2023),
- 6) Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030 (Delta Partner - Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych, 2023),
- 7) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek (e-GIS Pracownia Urbanistyczno - Projektowa Sp. z o.o., 2022).

W oparciu o analizę uwarunkowań środowiskowych, zidentyfikowano uwarunkowania mające znaczenie dla kreowania sposobu zagospodarowania terenów wynikającego z ich potencjałów, wrażliwości na oddziaływania antropogeniczne oraz zdolności do regeneracji z uwzględnieniem występujących barier fizjograficznych i prawnych dla rozwoju społeczno-ekonomicznego. Na podstawie tak przeprowadzonej analizy określono wskazania dla formułowania ustaleń polityki zagospodarowania przestrzennego na analizowanym terenie.

II. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

II.1. Położenie

Przedmiotem analizy jest gmina miejsko-wiejska Ozimek położona we wschodniej części powiatu opolskiego w województwie opolskim. Sąsiaduje z gminami: Turawa, Zębowice, Dobrodzień, Kolonowskie, Strzelce Opolskie, Izbicko i Chrzastowice. Obejmuje 12 obrębów ewidencyjnych; obręb Ozimek jako jedyny ma charakter miejski i jest położony w centralnej części gminy. Lokalizacja gminy i jej obrębów ewidencyjnych w odniesieniu do granic sąsiednich gmin jest przedstawiona na rycinie nr 1.

II.2. Ogólna charakterystyka geograficzna i krajobrazowa

Według aktualnej regionalizacji fizycznogeograficznej¹, analizowany obszar położony jest w granicach mezoregionu Równina Opolska (makroregion: Nizina Śląska, podprowincja Niziny Środkowopolskie, prowincja Niż Środkowoeuropejski). Według pracy pn. „Regionalna geografia fizyczna Polski”², charakterystycznymi cechami tego mezoregionu są:

1. Przeważające typy genetyczne rzeźby: Równiny wodnolodowcowe, doliny rzek z terasami zalewowymi i nadzalewowymi, liczne wydmy, w części wschodniej i południowej występują kemy i pagórki ostańcowe.
2. Przeważające typy krajobrazów naturalnych: Krajobrazy równinne i faliste peryglacjalne, pagórkowate eoliczne, zalewowych den dolin i teras nadzalewowych na terenach nizinnych.
3. Rzeźba terenu oraz budowa geologiczna centralnej i zachodniej części Równiny związana jest z procesami fluwioglacjalnymi, fluwialnymi i eolicznymi. Charakterystyczne jest występowanie płaskich piaszczysto-żwirowych równin akumulacyjnych przecinanych wąskimi równoleżnikowymi dolinami rzek. W obrębie równin i na nadzalewowych terasach rzecznych wykształciły się liczne wydmy o wysokości do 15 m. Miejscami erozyjnie odsłaniają się gliny zwałowe oraz starsze podłoże neogeńskie i górnotriasowe. W części wschodniej i południowej u podstaw progów więcej jest form pagórkowatych kemów i ostańców glin zwałowych. Pojawiają się tereny z erozyjnie odsłoniętymi osadami triasowymi.
4. W pokrywie glebowej dominują gleby rdzawe i bielcowe, miejscami płowe. Z tych powodów znaczna część Równiny porośnięta jest borami sosnowymi. Wyspowo na południu, wschodzie i północy występują gleby płowe, a w dolinach rzecznych mady.
5. Równina Opolska pod względem form zagospodarowania ma typowy leśno-rolny charakter.

¹ Solon J., Borzyszkowski J. et.al., 2018, *Physico-geographical mesoregions of Poland - verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*. Geographia Polonica, vol. 91, no. 2

² Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Rzeźba terenu gminy Ozimek jest wynikiem nakładających się na siebie procesów morfologicznych i geologicznych, przebiegających na tym obszarze w szczególności w okresie trzeciorzędowym i czwartorzędowym. Pod względem hipsometrycznym obszar gminy wykazuje stosunkowo małe zróżnicowanie. Charakterystycznie dla gminy Ozimek jest występowanie mało urozmaiconej rzeźby w obrębie terenów otwartych, dostępnych dla obserwatora zewnętrznego oraz obszarów o największym dynamizmie i zróżnicowaniu rzeźby na terenach leśnych, niedostępnych do bezpośredniej obserwacji. Jedynie tereny położone w części północnej (strefa krawędziowa równiny wodno-lodowcowej i wysoczyzny morenowej) w rejonie Biestrzynnika, w części północno - zachodniej (w Szczedrzyku) i południowej (w rejonie Krzyżowej Doliny) cechują się lokalnie większym nachyleniem terenu 2-8 %.

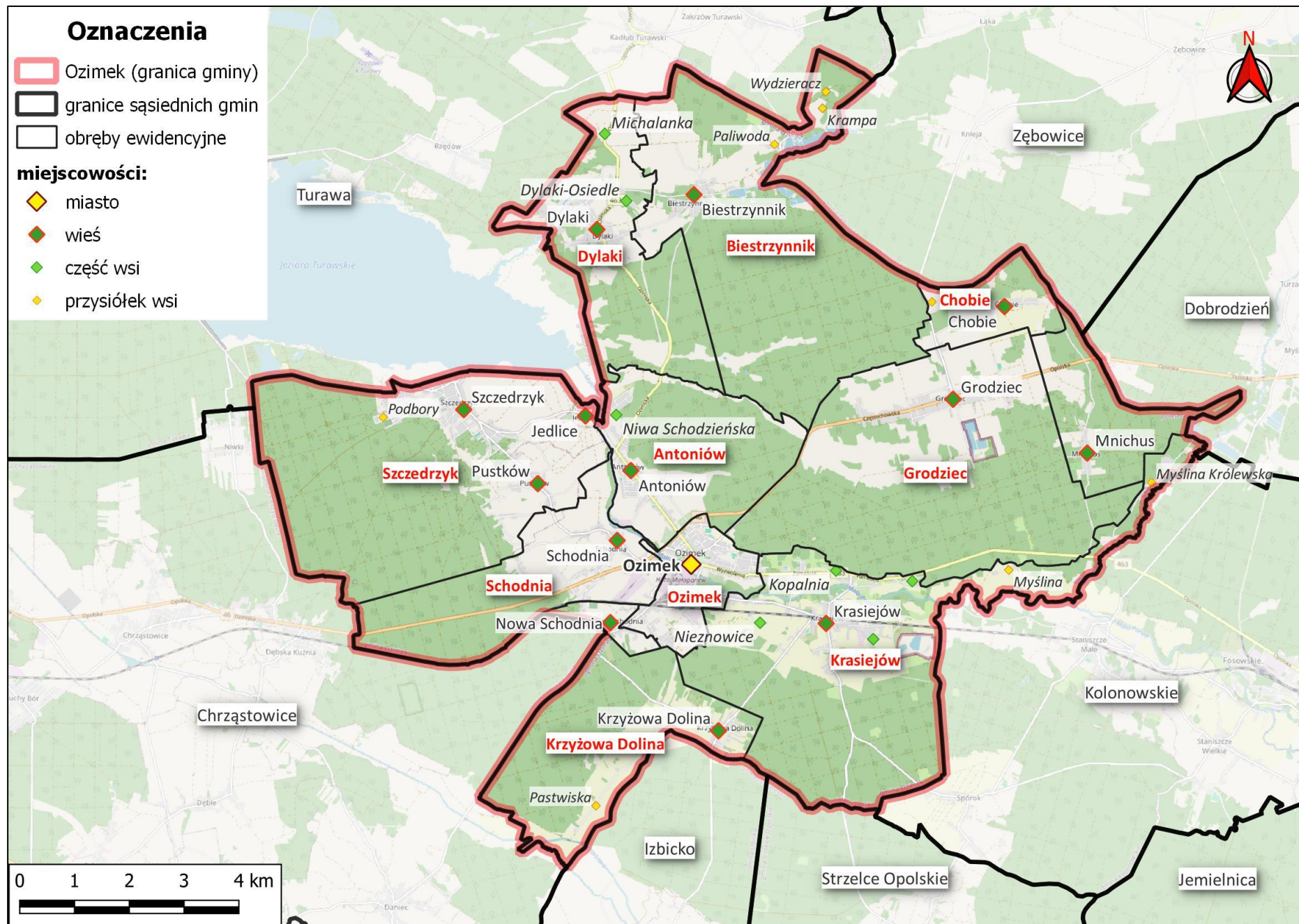
Maksymalna deniwelacja terenu osiąga wartość 38,3 m, osiągając wartość minimalną w obrębie terasy zalewowej rzeki Mała Panew, na wschód od Szczedrzyka (174,0 m n.p.m.), a wartość maksymalną na obszarach wydmych, na południowy zachód od Szczedrzyka (212,3 m n.p.m.). Pod względem hipsometrycznym teren gminy podzielić można na dwie zróżnicowane wysokościowo strefy:

- strefę zewnętrzną, zajmowaną przez równiny wodnolodowcowe (wysoczyzna plejstocenska), wzgórza kemowe oraz wysoczyznę morenową (występuje poza granicami gminy, bezpośrednio na północny wschód od Biestrzynnika i Dylak), rozdzieloną centralnie przez szeroką Dolinę Małej Panwi; strefa cechuje się zbliżonymi warunkami hipsometrycznymi, wykazując zróżnicowanie od ok. 185,0 do 212,3 m n.p.m. w części zachodniej oraz od ok. 185 do 210 m n.p.m. w części wschodniej; mało zróżnicowana strefa zewnętrzna lokalnie porożcinana jest przez płytkie doliny rzeczne, dolinki boczne i rowy melioracyjne oraz urozmaiconą ciągami wzgórz wydmych;
- strefę wewnętrzną, zajmowaną przez centralnie przebiegającą Dolinę Małej Panwi z wykształconym systemem teras rzecznych oraz rozwiniętymi ciągami wydmy piaszczystych; strefa generalnie niższa, wykazuje zróżnicowanie wysokościowe od ok. 174 m n.p.m. po stronie zachodniej, w strefie ujściowej Małej Panwi do Jeziora Turawskiego do ok. 200 m n.p.m. w części wschodniej, w obrębie teras nadzalewowych.

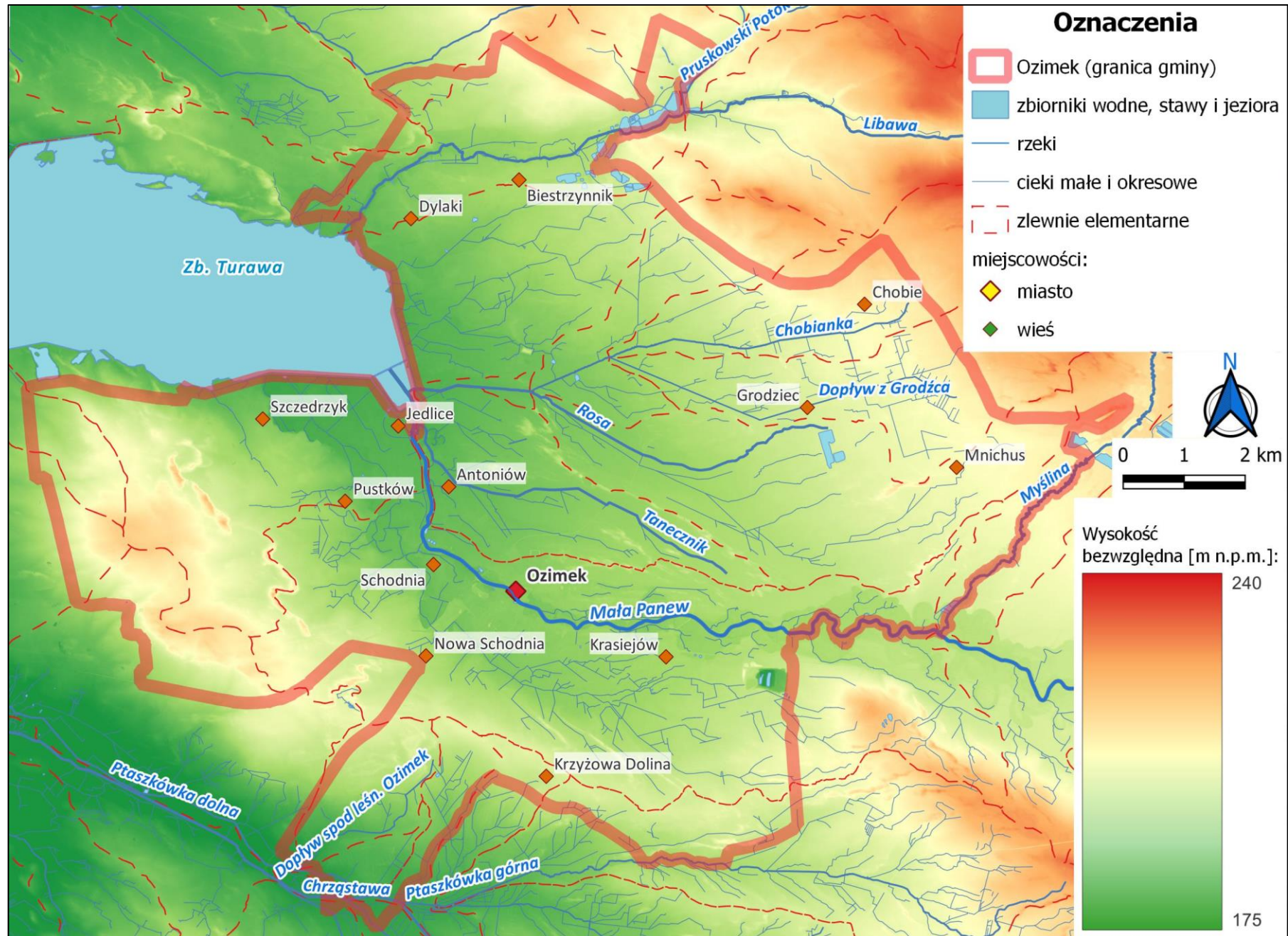
Zróżnicowanie wysokości terenu wraz z siecią hydrograficzną przedstawiono na ryc. nr 2.

We wrześniu 2024 r. rozpoczęto proces opiniowania projektu „Audytu krajobrazowego województwa opolskiego”. Jego ustalenia będą miały istotne znaczenie dla formułowania zasad i polityki zagospodarowania przestrzennego - także na poziomie gminy. Z punktu widzenia niniejszej pracy, istotną częścią tego „Audytu...” jest m.in. identyfikacja poszczególnych typów krajobrazów oraz ich charakterystyka i waloryzacja. Typy krajobrazów przedstawiono na ryc. nr 3 i w tabeli nr 1. Tabelę wzbogacono o wykaz zidentyfikowanych (w ww. „Audycie...”) zagrożeń. W załączniku nr 1 do niniejszego opracowania ekofizjograficznego przedstawiono dodatkowo rekomendacje i wnioski dla poszczególnych jednostek krajobrazowych. Po formalnym przyjęciu „Audytu...” będą one miały istotne znaczenie dla formułowania gminnej polityki i zasad zagospodarowania przestrzennego.

Ryc.1. Położenie gminy Ozimek i znajdujących się w niej obrębów ewidencyjnych względem sąsiednich gmin

Ryc. 2. Ukształtowanie terenu gminy Ozimek i sieć hydrograficzna

Tab. 1. Charakterystyka krajobrazów w rejonie gminy Ozimek (według projektu „Audytu krajobrazowego województwa opolskiego”). Zielonym kolorem wyróżniono krajobrazy priorytetowe.

ID	Typ rzeźby	Grupa	Typ	Podtyp	Zagrożenia
305	B. Krajobrazy faliste	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	Podmiejskie i osadnicze	8a. Leśno-osadnicze o charakterze willowym	• Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej • Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich) • Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych • Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą • Zanieczyszczenie powietrza
314	C. Krajobrazy pagórkowate		Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	• Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie • Zmniejszenie się różnorodności biologicznej • Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń) • Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu • Zanieczyszczenie powietrza
332	C. Krajobrazy pagórkowate	A. Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu	Leśne	3a. Z przewagą siedlisk borowych	• Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf • Erozja gleb • Likwidacja osobiwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.) • Niewłaściwa rekultywacja lub adaptacja wyrobisk i składowisk

ID	Typ rzeźby	Grupa	Typ	Podtyp	Zagrożenia
		modyfikowanych przez działalność człowieka			• Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Zmniejszenie się różnorodności biologicznej
333	C. Krajobrazy pagórkowate		Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	• Erozja gleb • Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.) • Niewłaściwa rekultywacja lub adaptacja wyrobisk i składowisk • Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Zmniejszenie się różnorodności biologicznej
334	C. Krajobrazy pagórkowate	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	• Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie • Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie • Zawiężenie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych • Zmniejszenie się różnorodności biologicznej • Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń) • Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu • Zanieczyszczenie powietrza
339	A. Krajobrazy równinne	C. Krajobrazy kulturowe, w których struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez działalność człowieka	Ludyczne	Parki rozrywki	• Erozja gleb • Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.) • Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu
346	C. Krajobrazy pagórkowate	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz	Wiejskie	6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	• Zmniejszenie się różnorodności biologicznej • Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)

ID	Typ rzeźby	Grupa	Typ	Podtyp	Zagrożenia
		świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka			- Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu - Zanieczyszczenie powietrza
397	G. Krajobrazy dolin	C. Krajobrazy kulturowe, w których struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez działalność człowieka	Wodnogospodarcze	11a. Duże sztuczne zbiorniki wodne o różnych funkcjach	- Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej - Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych - Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne - Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie - Zmniejszenie się różnorodności biologicznej - Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu - Hałas komunikacyjny i przemysłowy - Zanieczyszczenie wód
398	A. Krajobrazy równinne	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	- Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych - Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie - Zmniejszenie się różnorodności biologicznej - Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich) - Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg - Zanieczyszczenie powietrza
402	A. Krajobrazy równinne	C. Krajobrazy kulturowe, w których struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez działalność człowieka	Przemysłowe i energetyczne	12a. Duże kompleksy przemysłowe	---

ID	Typ rzeźby	Grupa	Typ	Podtyp	Zagrożenia
403	G. Krajobrazy dolin	A. Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśne	3c. Z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych	---
404	A. Krajobrazy równinne	C. Krajobrazy kulturowe, w których struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez działalność człowieka	Miejskie	9b. Miejscowości o charakterze współczesnym	• Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu • Zanieczyszczenie powietrza
405	A. Krajobrazy równinne	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	Podmiejskie i osadnicze	8c. Miejscowości o zwartej wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	---
406	G. Krajobrazy dolin		Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	• Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne • Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej • Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie • Rozdrobnienie struktury przestrzennej (fragmentacja) i geometryzacja naturalnych i półnaturalnych ekosystemów • Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie • Zawężenie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych • Zmniejszenie się różnorodności biologicznej
408	A. Krajobrazy równinne		Wiejskie	6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	---

ID	Typ rzeźby	Grupa	Typ	Podtyp	Zagrożenia
409	A. Krajobrazy równinne		Mozaikowe	7a. Z przewagą terenów porolnych	- Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne - Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych - Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej - Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie - Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie - Zawężenie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych - Zmniejszenie się różnorodności biologicznej - Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu - Hałas komunikacyjny i przemysłowy - Zanieczyszczenie powietrza
410	G. Krajobrazy dolin		Bagiennie-ławkowe - głównie bezleśne	2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	---
414	B. Krajobrazy faliste		Podmiejskie i osadnicze	8c. Miejscowości o zwartej wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	- Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych - Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej - Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje - Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu - Hałas komunikacyjny i przemysłowy - Zanieczyszczenie powietrza
418	B. Krajobrazy faliste	A. Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w	Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	- Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych - Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych - Zawężenie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych - Zmniejszenie się różnorodności biologicznej

ID	Typ rzeźby	Grupa	Typ	Podtyp	Zagrożenia
420	G. Krajobrazy dolin	różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Bagiennie-łąkowe - głównie bezleśne	2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	- Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych - Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych - Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie - Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie - Zawężenie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych - Zmniejszenie się różnorodności biologicznej - Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich) - Niszczenie dziedzictwa archeologicznego - Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych
422	B. Krajobrazy faliste		Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	- Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych - Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych - Zawężenie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych - Zmniejszenie się różnorodności biologicznej
425	A. Krajobrazy równinne	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	- Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne - Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych - Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej - Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie - Rozdrobnienie struktury przestrzennej (fragmentacja) i geometryzacja naturalnych i półnaturalnych ekosystemów - Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie - Zawężenie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych

ID	Typ rzeźby	Grupa	Typ	Podtyp	Zagrożenia
					• Zmniejszenie się różnorodności biologicznej
433	A. Krajobrazy równinne		Mozaikowe	7a. Z przewagą terenów porolnych	• Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf • Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne • Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej • Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie • Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie • Zawężenie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych • Zmniejszenie się różnorodności biologicznej • Hałas komunikacyjny i przemysłowy • Zanieczyszczenie powietrza
434	G. Krajobrazy dolin		Wiejskie	6a. Sztuczne zbiorniki wodne	• Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne • Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie • Zmniejszenie się różnorodności biologicznej
435	C. Krajobrazy pagórkowate		Wiejskie	6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk	• Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej • Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie • Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie • Zmniejszenie się różnorodności biologicznej

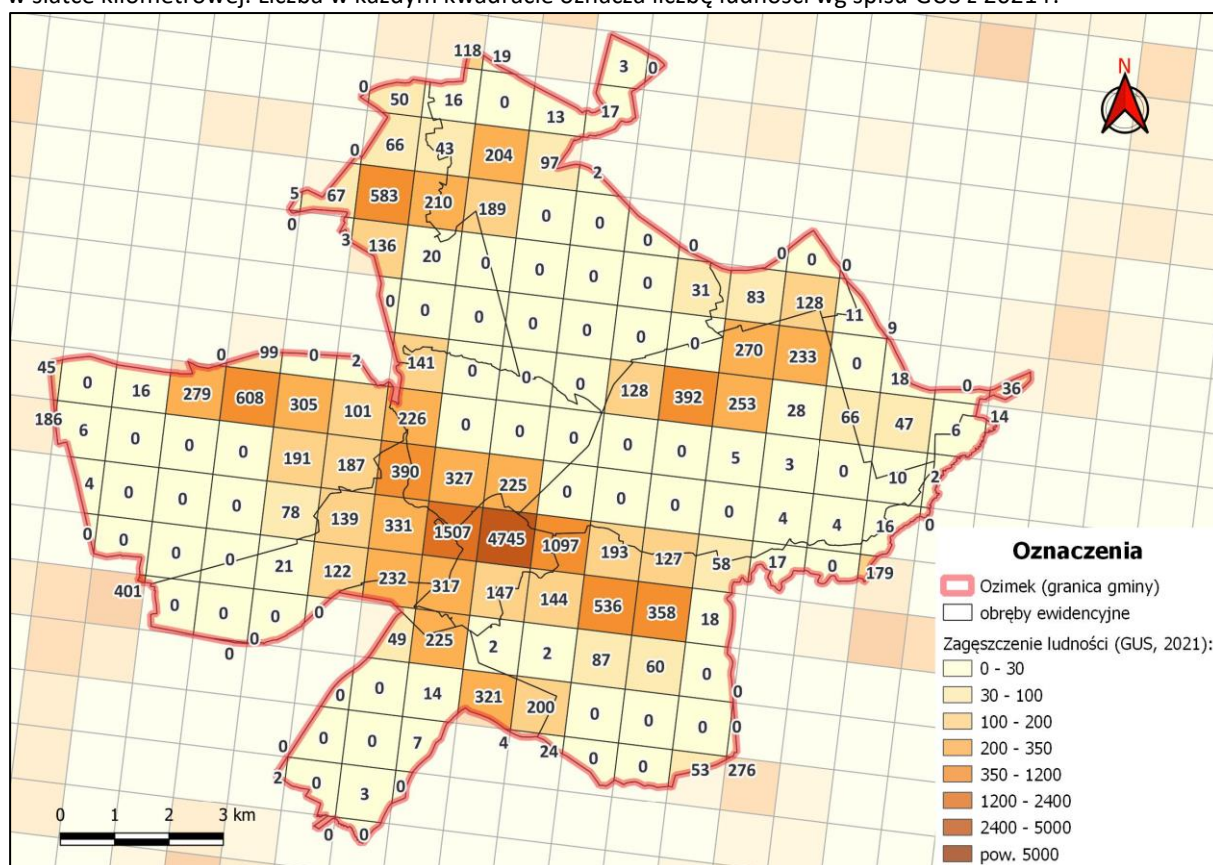
ID	Typ rzeźby	Grupa	Typ	Podtyp	Zagrożenia
					• Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich) • Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych
436	A. Krajobrazy równinne		Wiejskie	6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	• Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych • Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej • Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich) • Hałas komunikacyjny i przemysłowy • Zanieczyszczenie powietrza

II.3. Ogólna charakterystyka społeczno - gospodarcza

Według Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), teren gminy zamieszkuje 18 486 osób (dane na dzień 31.12.2023 r.), z czego 7 962 to mieszkańcy miasta, a 10 524 - mieszkańcy wsi. Średnia gęstość zaludnienia jest niska i wynosi 147,1 osób/km². Na 100 osób w wieku produkcyjnym (których jest w gminie 11 652) przypada 64,9 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Na rycinie nr 4 przedstawiono rozmieszczenie gęstości zaludnienia w podziale na siatkę kwadratów o boku 1 km, w których zawarto informację o liczbie ludności (według spisu powszechnego wykonanego przez GUS w 2021 r.).

Ryc. 4. Gęstość zaludnienia w rejonie opracowania na tle obrębów ewidencyjnych. Dane przedstawiono w siatce kilometrowej. Liczba w każdym kwadracie oznacza liczbę ludności wg spisu GUS z 2021 r.

Dane GUS za 2023 r. podają, że w gminie jest 6 338 osób pracujących, przy czym dane te nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie. GUS podaje, że udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 3,1 % (oczywiście dane te nie uwzględniają osób bezrobotnych niezarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy).

W strukturze gminy wyróżnia się 13 jednostek strukturalnych o następujących podstawowych funkcjach:

- 1) miasto Ozimek z Nową Schodnią - lokalny ośrodek wielofunkcyjny,
- 2) Antoniów - funkcja mieszkaniowa,

- 3) Biestrzynnik - funkcja rolnicza, osadnicza i znaczące predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 4) Chobie - funkcja rolnicza, osadnicza i predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 5) Dylaki - funkcja rolnicza, osadnicza i predyspozycje do funkcji turystycznych (m.in. agroturystyka),
- 6) Grodziec - funkcja rolnicza, osadnicza i znaczące predyspozycje do funkcji rekreacji i wypoczynku, funkcja wytwórcza,
- 7) Jedlice - funkcja przemysłowa oraz w niewielkim stopniu osadnicza,
- 8) Krasiejów - funkcja rolnicza, osadnicza i turystyczna,
- 9) Krzyżowa Dolina - funkcja rolnicza i predyspozycje do rozwoju funkcji agroturystycznej,
- 10) Mnichus - funkcja rolnicza i agroturystyczna,
- 11) Pustków - funkcja rolnicza,
- 12) Schodnia - funkcja rolnicza,
- 13) Szczedrzyk - funkcja osadnicza, wytwórcza, rolnicza i rekreacyjna.

Z miastem Ozimek ściśle związane są wsie: Antoniów, Krasiejów, Nowa Schodnia i Schodnia. Zachodzące procesy urbanizacyjne, wyrażające się m. in. rozwojem zabudowy mieszkaniowej wzdłuż głównych dróg, spowodowały zatarcie wyraźnych granic pomiędzy niektórymi jednostkami. Zatarciu uległy granice pomiędzy miastem Ozimkiem i Schodnią, Antoniowem, Jedlicami, Krasiejowem oraz granice pomiędzy sołectwami Schodnia i Pustków czy Szczedrzyk i Pustków. Pozostałe sołectwa (wsie sołeckie) otoczone kompleksami terenów rolnych i lasów wyraźnie wyodrębniają się w strukturze gminy.

Gmina Ozimek objęta jest zasięgiem Aglomeracji Opolskiej, mającej status Obszaru Strategicznej Interwencji (w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego „Opolskie 2030”) oraz miejskiego obszaru funkcjonalnego (w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego).

II.4. Wody powierzchniowe

Gmina Ozimek położona jest w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Środkowej Odry. Sieć hydrograficzną analizowanego obszaru, wraz ze wskazaniem granic zlewni częściowych, przedstawiono na rycinie nr 2.

Głównym obiektem hydrologicznym gminy Ozimek jest rzeka Mała Panew, przepływająca przez ze wschodu na zachód. Stanowi ona dla gminy ważny korytarz hydrograficzny, napowietrzający i przyrodniczy. Innymi istotnymi ciekami gminy są: Libawa, Rosa i Chobianka. Odnotować należy, że Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wskazuje istnienie przepływających przez gminę wielu podrzędnych cieków (najczęściej bezimiennych) oraz rowów, które są dopływami większych rzek. Woda z ww. rzek spływa do zbiornika Turawa -

który jest położony poza granicami gminy Ozimek. Na terenie gminy nie ma jezior oraz dużych zbiorników wodnych i jezior.

W ciekach na terenie gminy dominuje reżim hydrologiczny śnieżno - deszczowy (niwalno - pluwialny), który odznacza się wiosennym wezbraniem roztopowym oraz letnio-jesiennymi wezbraniem wywołanymi opadami atmosferycznymi.

Według obowiązującego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (dalej: PGW), obszar gminy Ozimek położony jest w obrębie zlewni 9 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP). Ich lokalizację względem granic gminy przedstawiono na ryc. nr 5 (uwzględniając także inne istotne ciek wskazane na Mapie Podziału Hydrograficznego Polski - które nie mają statusu JCWP). Podstawową charakterystykę tych JCWP przedstawiono w tabeli nr 2, gdzie zamieszczono również najbardziej aktualne dane o stanie wód (według Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska).

Obowiązującym celem środowiskowym do uzyskania dla omawianych JCWP jest:

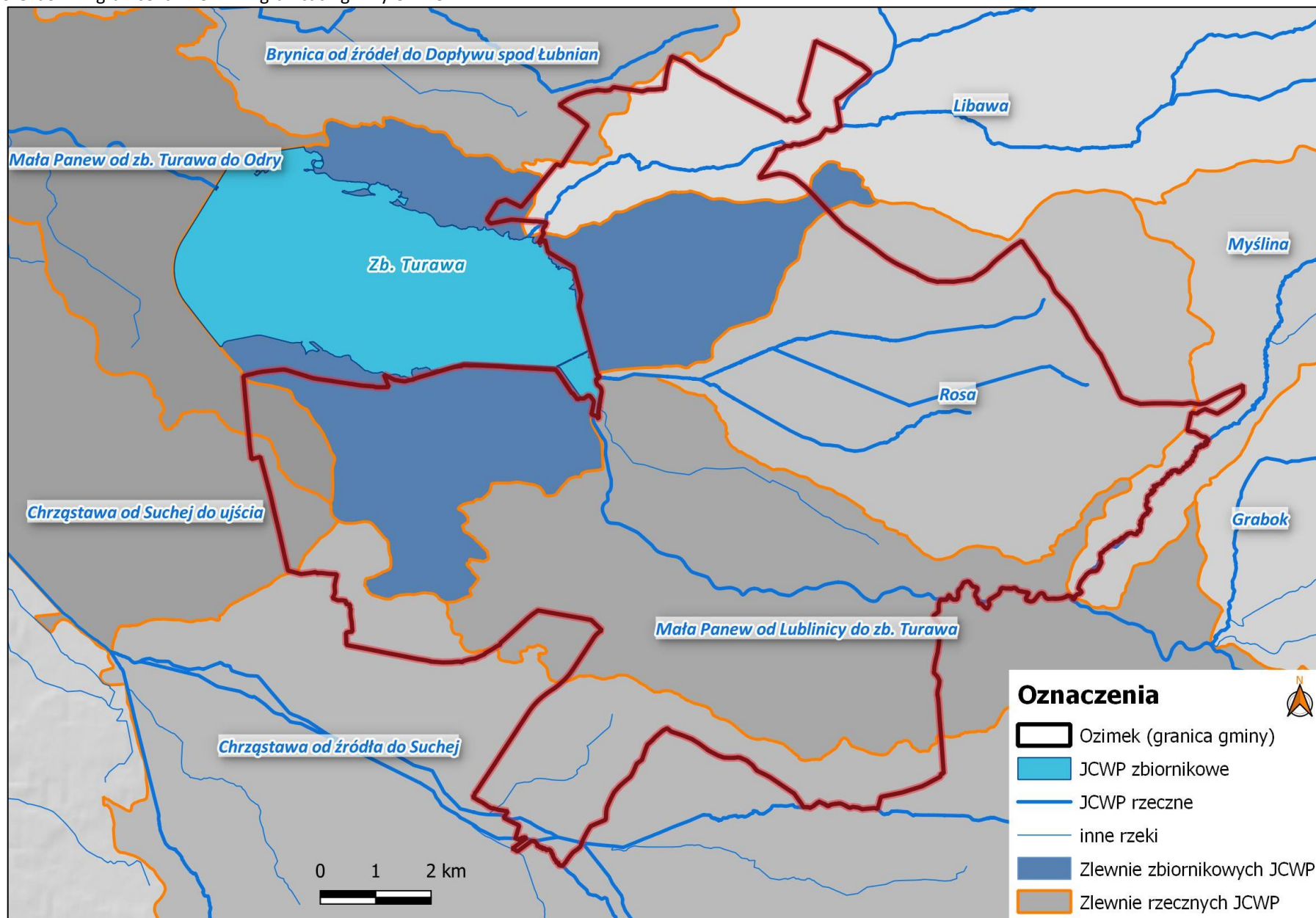
- 1) dobry stan wód (dobry stan/potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny);
- 2) nie pogorszenie stanu JCWP.

Główną przyczyną złego stanu wód (w skali zlewni każdej JCWP) oraz głównym źródłem zagrożenia ww. celów środowiskowych jest zanieczyszczenie rzek ściekami bytowymi i komunalnymi, spływy powierzchniowe z terenów zurbanizowanych, przemysłowych i wykorzystywanych rolniczo. Istotnym czynnikiem jest także depozycja zanieczyszczeń z atmosfery, istniejące przekształcenia hydromorfologiczne rzek oraz naturalne i antropogeniczne zaburzenia reżimu hydrologicznego.

Dla potrzeb niniejszej pracy dokonano przeglądu PGW pod kątem programów działań ukierunkowanych na osiągnięcie celów środowiskowych JCWP. Podjęto próbę zidentyfikowania takich zapisów, które miałyby znaczenie dla kształtowania polityki zagospodarowania przestrzennego. PGW wskazuje na:

- 1) konieczność realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w aglomeracji Ozimek w celu poprawy jakości odprowadzanych ścieków),
- 2) konieczność aktualizacji gminnych programów ochrony środowiska (w celu dążenia do zmniejszenia niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego),
- 3) zasadność stosowania „Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej” dla ograniczenia zanieczyszczenia wód związkami azotu i fosforu, których źródłem jest działalność rolnicza, w tym w szczególności działania ograniczające migrację biogenów wraz ze spływem powierzchniowym (przeciwdziałanie erozji, strefy buforowe i inne),
- 4) promocję działań wynikających z „Kodeksu doradczego dobrej praktyki rolniczej dotyczącej ograniczenia emisji amoniaku”,
- 5) kontrolę przestrzegania „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”.

Ryc. 5. JCWP i granice ich zlewni w granicach gminy Ozimek

Tab. 2. Podstawowa charakterystyka JCWP, których zlewnie są położone w granicach gminy Ozimek

Lp.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Status JCWP	Stan JCWP [rok badań] (wskaźniki poniżej stanu dobrego/środowiskowych norm jakości)	
				stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
1.	Zb. Turawa	RW60002311859	silnie zmieniona część wód (zbiornik limniczny)	umiarkowany (fitobentos, fitoplankton, przeźroczystość, przewodność elektrolityczna, azot ogólny, fosfor ogólny, pH) [2022]	zły (difenyletery bromowane, kadm, fluoroanten, rtęć, benzo(a)piren) [2023]
2.	Libawa	RW600009118549	naturalna część wód	zły (ichtiofauna, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe, azot azotanowy) [2023]	zły (fluoroanten, benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, kadm) [2023]
3.	Myślina	RW600010118389	naturalna część wód	umiarkowany (azot azotanowy, azot ogólny) [2022]	b.d.
4.	Rosa	RW600010118529	naturalna część wód	zły (ogólny węgiel organiczny, ichtiofauna, makrobezkręgowce bentosowe) [2023]	zły (kadm, benzo(a)piren) [2023]
5.	Chrzastawa od źródła do Sucheja	RW600010118879	silnie zmieniona część wód	umiarkowany (ogólny węgiel organiczny, ichtiofauna, makrofity, azot azotanowy, azot ogólny) [2023]	zły (rtęć, difenyletery bromowane) [2023]
6.	Brynica od źródeł do Doptówu spod Łubnian	RW600010132883	naturalna część wód	umiarkowany (ogólny węgiel organiczny, makrobezkręgowce bentosowe) [2023]	b.d.
7.	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	RW60001111859	naturalna część wód	umiarkowany (makrofity, makrobezkręgowce bentosowe, ogólny węgiel organiczny, azot azotanowy, azot ogólny) [2022]	zły (kadm, fluoroanten, benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, benzo(b)fluoroanten) [2023]
8.	Chrzastawa od Sucheja do ujścia	RW600011118899	silnie zmieniona część wód	słaby (ichtiofauna, makrobezkręgowce bentosowe, ogólny węgiel organiczny, azot amonowy, azot ogólny) [2023]	zły (kadm, difenyletery bromowane, fluoroanten, rtęć, benzo(a)piren, cypermetryna) [2023]
9.	Mała Panew od zb. Turawa do Odry	RW60001111899	silnie zmieniona część wód	umiarkowany (makrofity, makrobezkręgowce bentosowe, ichtiofauna, ogólny węgiel organiczny, azot azotanowy) [2022]	zły (kadm, fluoroanten, benzo(a)piren) [2023]

II.5. Ryzyko wystąpienia powodzi i suszy

Według aktualnych map zagrożenia powodziowego (z 2022 r.), które opracowano dla potrzeb Planów zarządzania ryzykiem powodziowym, na terenie analizowanego terenu występują:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat) i średnie (raz na 100 lat);
- 2) obszary niskiego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie (raz na 500 lat).

Ustalenia map zagrożenia powodziowego przedstawiono na ryc. 6. Jak widać, mają one związek z rzeką Mała Panew.

Na rycinie uwzględniono również dane Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB) ze Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego w zakresie zasięgu obszarów zagrożonych podtopieniami:

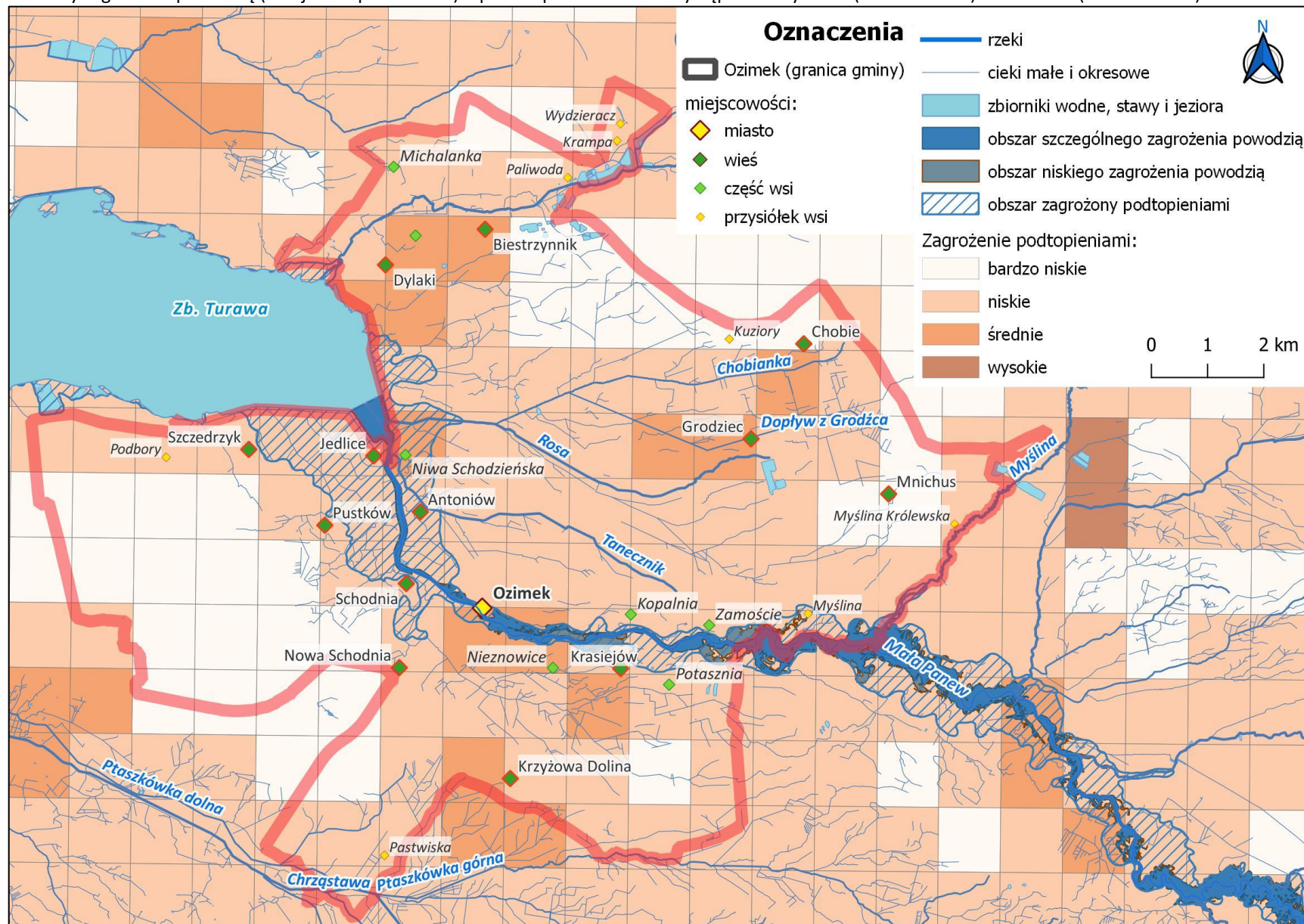
- 1) ustalonymi (dla wybranych rzek) jako maksymalny możliwy zasięg występowania podtopień w sąsiedztwie dolin rzecznych, które mogą nastąpić na skutek podniesienia się zwierciadła wód podziemnych,
- 2) ustalonymi w związku z poziomem wód podziemnych - zależnymi od warunków hydrogeologicznych, geologicznych i geomorfologicznych.

Warto dodać, że zasięgi obszarów zagrożonych powodzią i podtopieniami wyznaczono na podstawie badań modelowych wykonanych dla głównych cieków, z uwzględnieniem dostępnych danych o wielkości przepływów, o istniejącej infrastrukturze hydrotechnicznej oraz o ukształtowaniu terenu - a zatem wskazane zasięgi mogą w przyszłości być wyznaczone inaczej (mapy zagrożenia powodziowego podlegają cyklicznej aktualizacji co 6 lat). Trzeba też mieć na uwadze ryzyko wystąpienia podtopień ze spływu powierzchniowego, które mogą wystąpić przy intensywnych lub długotrwałych opadach deszczu, zwłaszcza w rejonach o dużym stopniu zasklepienia powierzchni terenu i bez dostatecznie rozbudowanej kanalizacji deszczowej i rozwiązań z zakresu retencji wód. Są to argumenty przemawiające za zasadnością retencjonowania wód opadowych i roztopowych oraz wskazujące na konieczność podejmowania działań adaptacyjnych stanowiących adekwatną odpowiedź na ryzyko występowania suszy atmosferycznej.

Należy podkreślić, że przywołane mapy zagrożenia powodziowego z założenia nie uwzględniają:

- wszystkich cieków,
- przekształceń terenu dokonanych po wykonaniu map,
- sytuacji awaryjnych (np. zniszczenie wału przeciwpowodziowego),
- powodzi miejskich / błyskawicznych, będących skutkiem nagłego odpływu z terenów zabudowanych wskutek krótkotrwałych nawałnych opadów atmosferycznych; mogą one występować zwłaszcza w rejonach o dużym stopniu zasklepienia powierzchni terenu i bez dostatecznej kanalizacji deszczowej i rozwiązań z zakresu retencji wód.

Ryc. 6. Obszary zagrożenia powodzią (w rejonie opracowania) o prawdopodobieństwie wystąpienia: wysokim (raz na 100 lat) oraz niskim (raz na 500 lat)

W ramach prac³ towarzyszących przygotowaniu projektu Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy przeprowadzono diagnozę występowania suszy atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej oraz sporządzono analizę zagrożenia wszystkimi typami suszy, której wyniki ujęto w heksagonalną siatkę pól podstawowych. Uzyskany wynik informuje o skali zagrożenia suszą w obrębie każdego oczka siatki. Ustalenia tych prac wskazują na to, że w badanym rejonie występuje:

- 1) niskie umiarkowane ryzyko wystąpienia suszy atmosferycznej i hydrogeologicznej,
- 2) wysokie zagrożenie wystąpienia suszy rolniczej w zachodniej części gminy,
- 3) ogólnie: słabe zagrożenie suszą.

Łączne zestawienie ryzyka wystąpienia wszystkich kategorii suszy wskazuje, że w badanym terenie występuje silne zagrożenie suszą (trzeci stopień w 4-stopniowej skali).

Wyniki ustaleń dot. suszy rolniczej⁴ i łącznego zagrożenia wszystkimi kategoriami suszy⁵ w odniesieniu do analizowanego terenu przedstawiono na rycinach nr 7 i 8.

II.6. Uwarunkowania geologiczne

Gmina Ozimek leży w obrębie jednostki zwanej Monokliną Przedsudeckiej. Jest to struktura geologiczna o charakterze płytowym, nachylona monoklinalnie pod kątem kilku stopni w kierunku północnym i północno - wschodnim.

W warstwie przypowierzchniowej występują skały triasowe oraz czwartorzędowe. Na wschodzie, w rejonie Krasiejowa występują iły kajprowe, które występują również na całym obszarze dorzecza Małej Panwi pod niewielką miąższością osadów plejstocénskich. Dominującymi osadami są skały akumulacji wodnolodowcowej i lodowcowej oraz rzecznej. Północną, środkową i wschodnią część gminy obejmują piaski rzeczne form akumulacyjnych, których miąższość dochodzi do 15 m. Holocen jest reprezentowany przez napływy osadów współczesnych rzek, tj. piasków, żwirów, glin i namułóW.

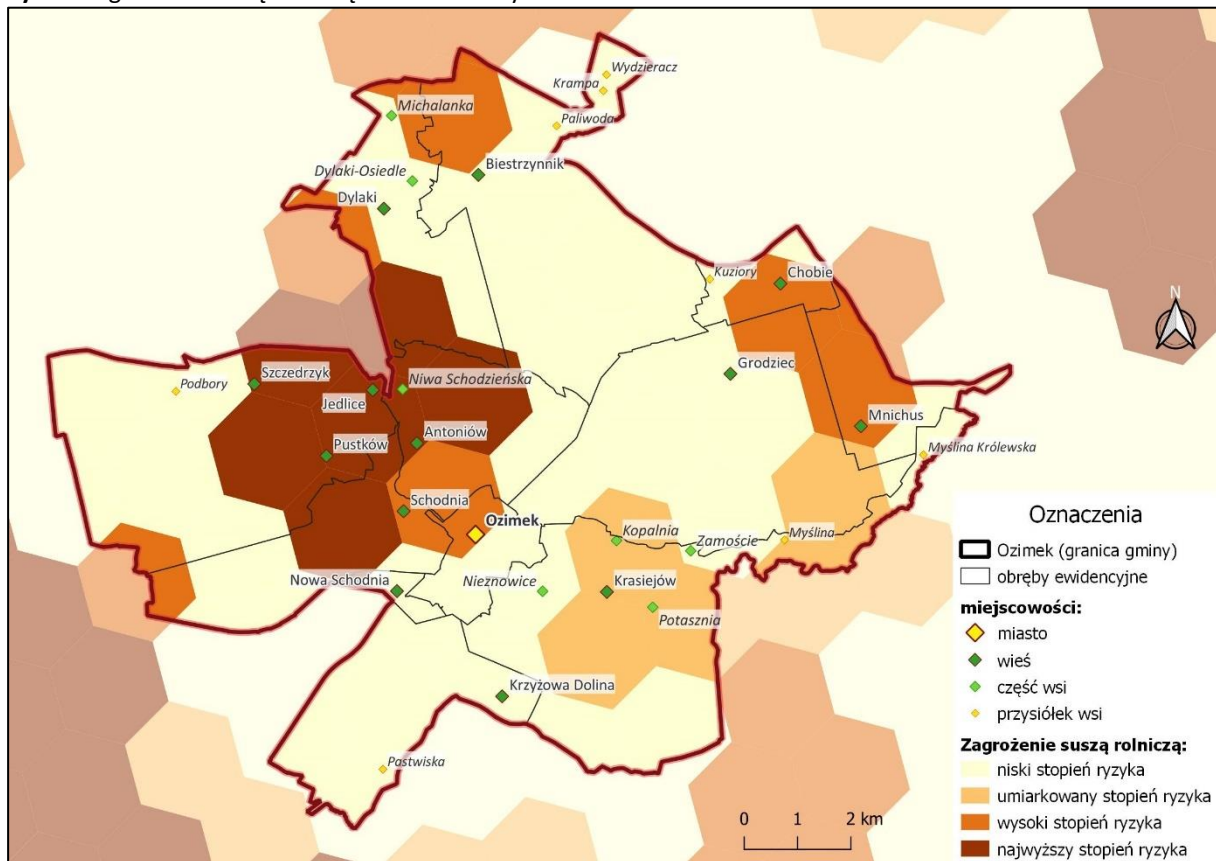
Na obszarze gminy Ozimek występują surowce mineralne zaliczane do grupy surowców skalnych - piaski formierskie i surowce ilaste do produkcji cementu (w rejonie Krasiejowa). Ich lokalizację przedstawiono na ryc. 9. Według danych geoinformatycznych udostępnionych przez PIG-PIB, obecnie w granicach gminy nie ma ustanowionych obszarów i terenów górniczych.

³ Stolarska M., Łukasiewicz G. 2020. Opracowanie projektu planu przeciwdziałania skutkom suszy uwzględniając podział kraju na obszary dorzeczy. Podzadanie 1.4: Identyfikacja obszarów zagrożonych suszą, z uwzględnieniem potrzeb wodnych użytkowników i środowiska naturalnego, wraz z analizą rozkładu przestrzennego występowania zjawiska suszy oraz ich hierarchizacja pod kątem wdrożenia działań łagodzących skutki suszy. WIND-HYDRO, Warszawa.

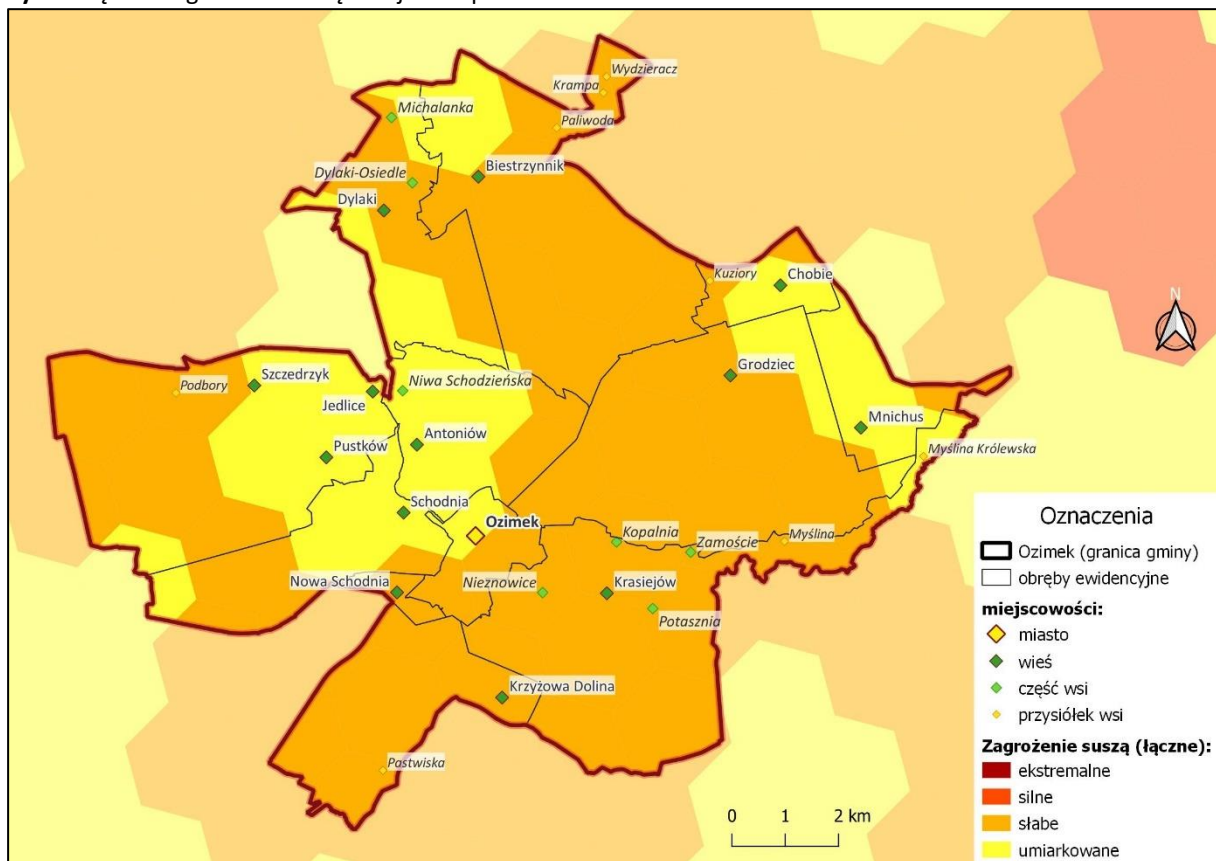
⁴ susza rolnicza – to wypadkowa wskaźników roślinnych charakteryzujących ich fenologię oraz niezrealizowanego (przez deficyt opadów) zapotrzebowania na wodę w fazach okresu wegetacyjnego. Warunkiem zaistnienia suszy rolniczej jest wystąpienie zmian w stanie roślinności, tj. wystąpienia objawów stresu wodnego, spadku w biomasie i ograniczeń plonowania. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej.

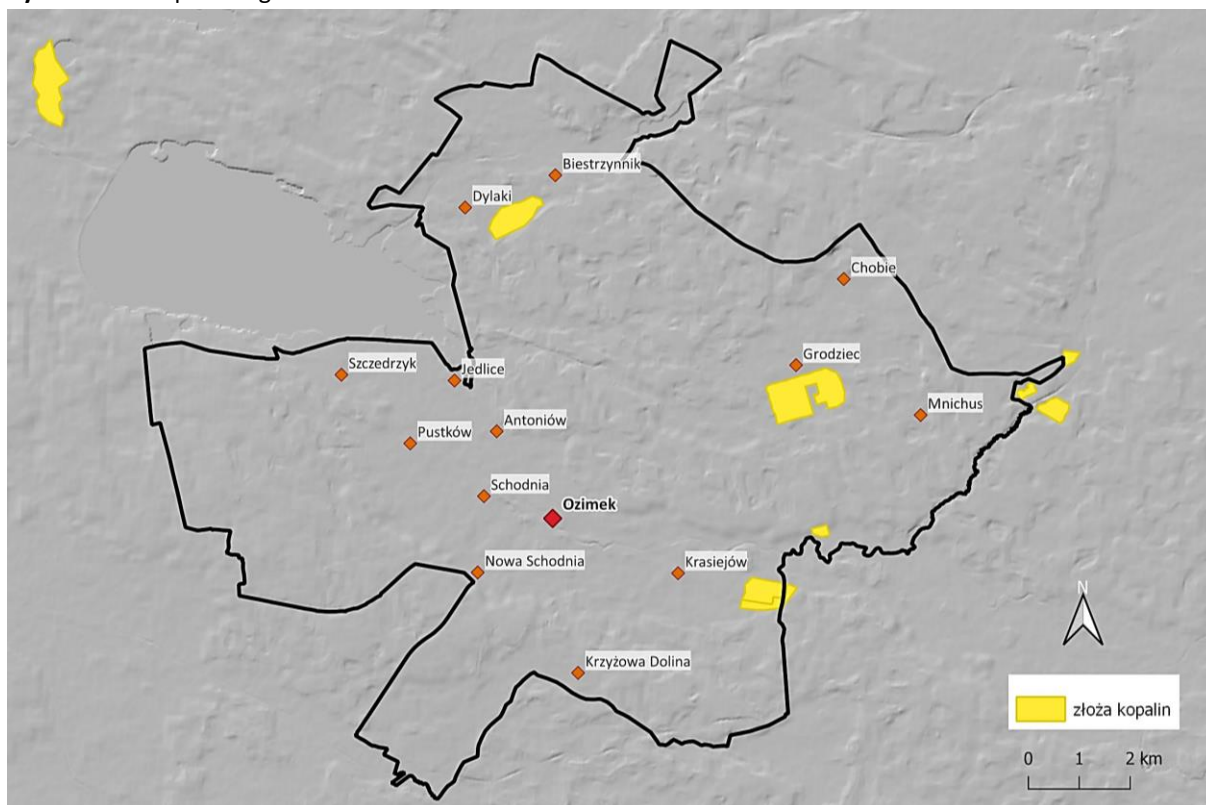
⁵ Mapa obejmuje wszystkie analizowane typy suszy i ocenia zagrożenie wynikające z następstwa poszczególnych faz rozwoju suszy.

Ryc. 7. Zagrożenie suszą rolniczą w analizowanym obszarze.

Ryc. 8. Łączne zagrożenie suszą w rejonie opracowania.

Ryc. 9. Złoże kopalin w gminie Ozimek

Na terenie gminy występują zróżnicowane uwarunkowania dla budownictwa. Korzystne warunki występują na obszarach zbudowanych z gruntów spoistych (zwartych, półzwartych i twardoplastycznych) oraz gruntów niespoistych średniozagęszczonych i zagęszczonych, na których nie stwierdzono zjawisk geodynamicznych, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m od powierzchni terenu. Takie korzystne warunki dla budownictwa występują w okolicach m.in. Ozimka, Krzyżowej Doliny, Grodzca i Nowej Schroni, gdzie podłoże budowlane stanowią zwarte, półzwarte i twardoplastyczne gliny zwałowe oraz średniozagęszczone piaski i pospółki złodowaceń środkowopolskich.

Do obszarów o warunkach niekorzystnych - utrudniających budownictwo - należą tereny występowania gruntów słabonośnych (organicznych, spoistych w stanie miękkoplastycznym i plastycznym oraz niespoistych luźnych), którym często towarzyszy płytko położone zwierciadło wody gruntowej. Warunki niekorzystne posiadają też obszary: zalewane w czasie powodzi, podmokłe i zabagnione oraz o spadkach terenu powyżej 12%. Warunki niekorzystne, utrudniające budownictwo obejmują znaczną część dna dolin rzek oraz przyległe do nich tereny podmokłe, gdzie podłoże stanowią plastyczne i miękkoplastyczne namuły oraz luźne grunty niespoiste (piaski i żwiry rzeczne).

W załączniku mapowym do niniejszego opracowania wskazano przestrzenny rozkład ww. warunków dla budownictwa (korzystnych i niekorzystnych) w oparciu o ustalenia Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 (opracowanej przez PIG-PIB).

II.7. Wody podziemne

Wody podziemne na obszarze gminy Ozimek pochodzą charakteryzując się piętrowością wynikającą z układu warstw skalnych stanowiących zbiorniki wodonośne. Występują tu trzy użytkowe poziomy wodonośne:

- permotriasowy poziom wodonośny w piaskowcach permskich i dolnego piaskowca o charakterze szczelinowo-porowym i zwierciadle artezyjskim;
- triasowy poziom wodonośny w utworach węglanowych wapienia muszlowego o charakterze szczelinowo – krasowym i zwierciadle naporowym;
- czwartorzędowy poziom wodonośny występujący w piaszczysto - żwirowych osadach dolin rzecznych Małej Panwi i jej dopływów.

Mapa Hydrogeologiczna Polski (opracowana przez PIG-PIB) wskazuje, że na analizowanym terenie występują Główne Użytkowe Poziomy Wodonośne (GUPW), które cechują się wysokim stopniem zagrożenia. Jest ono zależne od takich cech, jak: podatność na zanieczyszczenie, izolacja od powierzchni terenu, głębokość występowania wód podziemnych i rodzaj ośrodka wodonośnego.

Według ww. Mapy, na znacznej części gminy Ozimek występują płytko występujące (do 2 m p.p.t.) pierwsze poziomy wodonośne (PPW). Zestawienie tej informacji z danymi o wodoprzepuszczalności skał przypowierzchniowych (w oparciu o dane geoprzestrzenne zawarte w pracy „Identyfikacja oddziaływań zmian poziomów zwierciadła wód podziemnych w regionach wodnych”, PIG-PIB 2017) daje pogląd na temat zagrożenia wód podziemnych. Na ryc. 10 wskazano zasięgi płytkich PPW oraz danych o wodoprzepuszczalności; tam gdzie PPW pokrywają się z obszarami o dobrej i bardzo dobrej przepuszczalności - istnieje wysoki stopień zagrożenia zanieczyszczeniem dla wód podziemnych PPW.

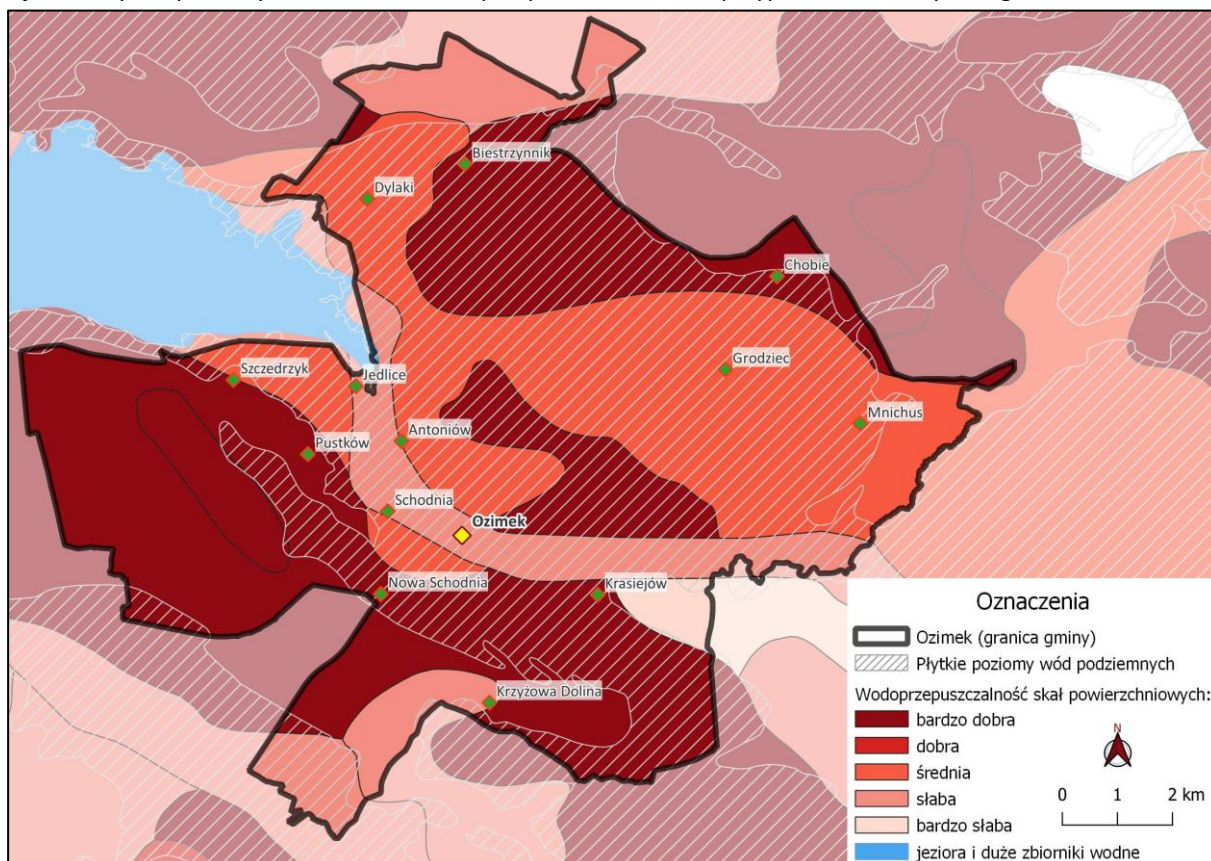
Prawie cała gmina położona jest w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych; ich położenie przedstawiono na ryc. 11. Kluczowe informacje o ww. zbiornikach przedstawiono w poniższych punktach (w oparciu o pracę pn. „Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce”, PIG-PIB 2017):

1. GZWP nr 334 (Dolina Kopalna rzeki Mała Panew) - w południowo-zachodniej części gminy, głównie poza obszarami zainwestowanymi i zabudowanymi. Zbiornik o stratygrafii czwartorzędowej, tworzony przez osady piaszczysto-żwirowe rozdzielone glinami zwałowymi dwóch najstarszych zlodowaceń. Zbiornik ten leży na kompleksie iłów triasowych, które izolują niżej leżące zbiorniki triasowe GZWP nr 333 i 335. Zasilany w 67% wodami pochodzącymi z infiltracji opadów, a w pozostałej części wodami pochodzącymi z obszaru zlewni Małej Panwi oraz z cieków powierzchniowych. Wody podziemne GZWP nr 334 są bezpośrednio narażone na zanieczyszczenia antropogeniczne ze względu na słabo izolowany charakter tego zbiornika. Dla zbiornika została wykonana dokumentacja hydrogeologiczna, z której wynika konieczność ustanowienia obszaru ochronnego dla całego GZWP.

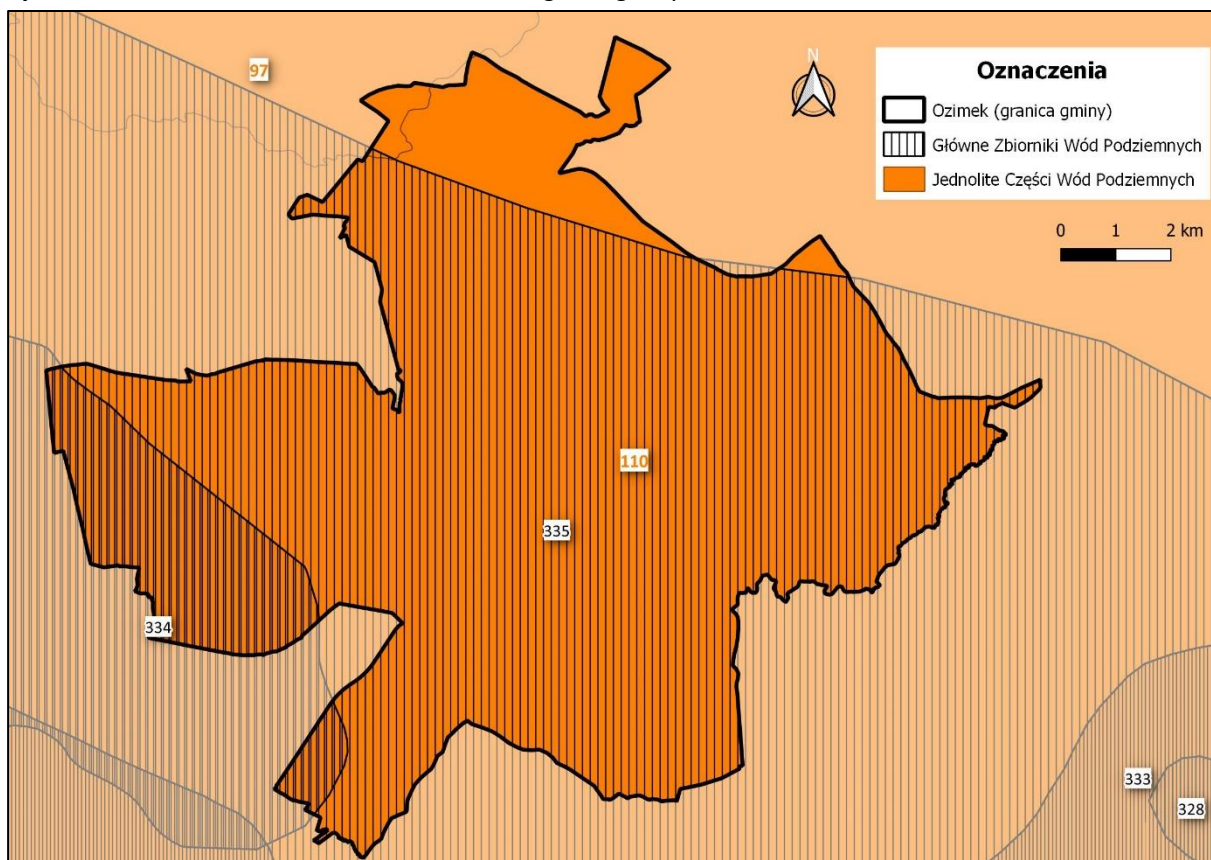
2. GZWP nr 335 (Zbiornik Krapkowice - Strzelce Opolskie), zajmujący obszar niemal całej gminy. Związany z utworami dolnotriasowego poziomu wodonośnego - pstrego piaskowca występującego lokalnie w łączności hydraulicznej z utworami czerwonego spągowca przynależnymi do permu i należy do zbiorników porowo-szczelinowych. Zawodnione piaskowce tego poziomu mają miąższość od kilkunastu metrów w części południowej do ok. 80 m w rejonie Opola i ok. 130 m w rejonie Ozimka. Główne zagrożenie dla jakości wód podziemnych poziomu pstrego piaskowca stanowi zanieczyszczenie siarczanami, o charakterze geogenicznym. Potencjalne zagrożenie na obszarze GZWP nr 335 należy uznać za niskie, tylko w południowo-zachodniej części jego obszaru jako bardzo wysokie i wysokie. Dla zbiornika została wykonana dokumentacja hydrogeologiczna, z której wynika konieczność ustanowienia obszaru ochronnego.

Analizowany obszar jest zlokalizowany w granicach dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) o numerach 110 i - w niewielkim fragmencie w północno-zachodniej części gminy - 97. Położenie gminy Ozimek wedle tych jednostek zobrazowano na ryc. 10. Według najnowszej oceny stanu JCWPd (z 2019 r.), stan ilościowy i chemiczny tych JCWPd jest dobry i niezagrożony. Ich celem środowiskowym jest utrzymanie i niepogarszanie dobrego stanu wód podziemnych.

Ryc. 10. Płytkie poziomy wodonośne i wodoprzepuszczalność skał przypowierzchniowych w gminie Ozimek.

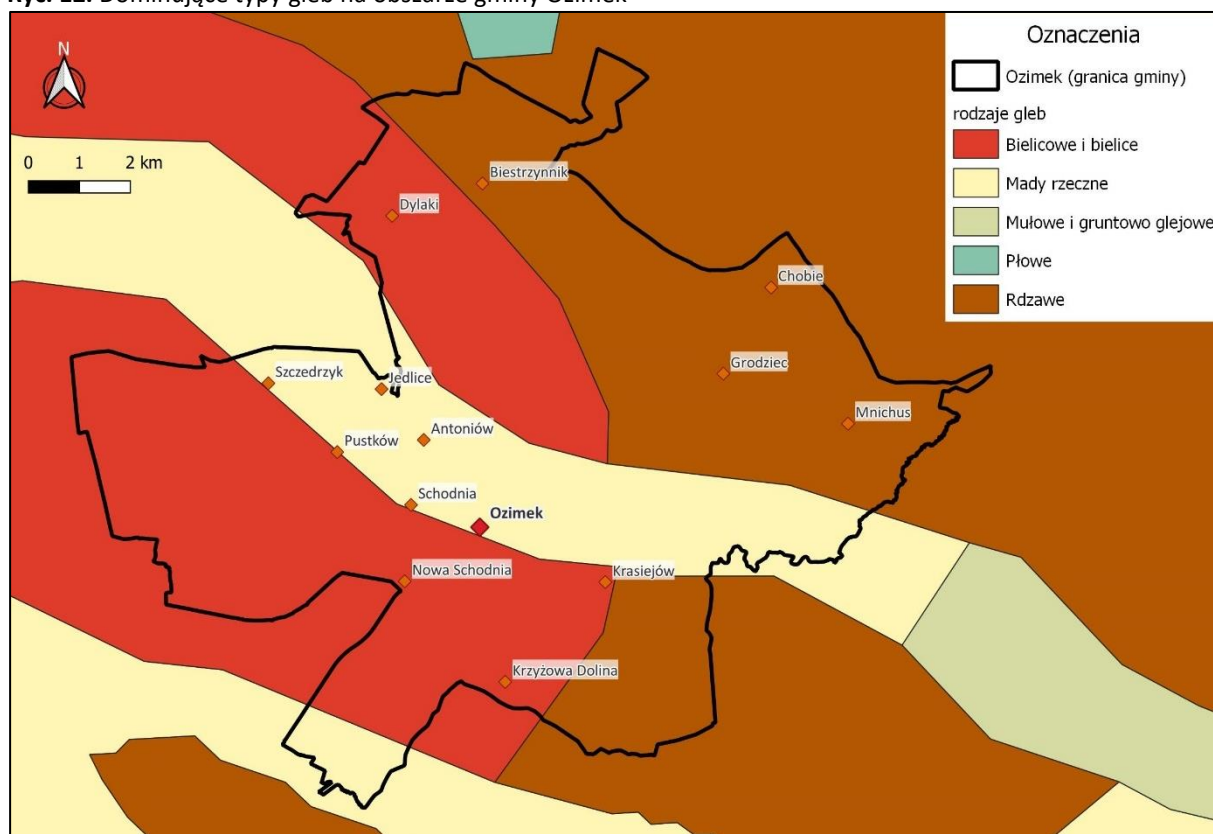
Ryc. 11. Granice GZWP i JCWPd w odniesieniu do granic gminy Ozimek

II.8. Gleby

Na terenie gminy Ozimek istnieje umiarkowane zróżnicowanie typów gleb. Przeważają gleby rdzawe, bielcowe, bielice oraz mady rzeczne. Zróżnicowanie gleb na obszarze analizowanych powiatów przedstawiono na ryc. 12 (w oparciu o dane The European Soil Data Centre oraz mapy „Gleby - klasyfikacja genetyczna”, Białousz Stanisław, Atlas Rzeczypospolitej Polskiej, 1997 r.).

Ryc. 12. Dominujące typy gleb na obszarze gminy Ozimek

Pod względem klasyfikacji bonitacyjnej gruntów na terenie gminy nie występują gleby orne najlepszych klas, tj. klasy I, II oraz IIIa, a także użytki zielone klasy I i II. Gleby klasy IIIb zajmują niewielki areał 19 ha. Dominują grunty orne słabe i naj słabsze, tj. klasy IV (64,3% gruntów ornych), V (38% gruntów ornych) oraz VI (43%).

W obrębie gminy występują także grunty przekształcone antropogenicznie. Na terenach zajętych przez zabudowę grunty zostały zdegradowane. Sytuacja ta występuje na znacznej powierzchni miasta i można się spodziewać, że w związku ze zwiększeniem obszaru zabudowanego gleb zdegradowanych będzie przybywać. Teren miasta od wielu lat znajduje się pod wpływem antropopresji związanej głównie z wprowadzeniem zabudowy mieszkaniowej, przemysłowej i komunikacyjnej. W zabudowanej (zurbanizowanej) części analizowanego obszaru gleby podlegają przekształceniom mechanicznym, hydrologicznym, geochemicznym i fizyko-chemicznym. Gleby takich terenów cechuje niska wilgotność, wyższe stężenie zanieczyszczeń, mniej korzystna struktura i gorsze własności fizyczne.

Dla potrzeb niniejszej pracy przeanalizowano „rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi” oraz „rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku” (prowadzone przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Wskazują one, że na terenie gminy Ozimek nie ma zinwentaryzowanych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

II.9. Uwarunkowania przyrodnicze

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu oraz doliny rzek, mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter walorów przyrodniczych gminy Ozimek. Największą powierzchnię zajmują lasy oraz grunty orne, łąki oraz pastwiska, które ulegają sukcesywnemu zalesianiu. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez parki, skwery, cmentarze, sady oraz zielenią towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne wpływając na łagodzenie lub eliminację uciążliwości życia na terenach zabudowy. Kształtują ponadto układy urbanistyczne, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miejscowości.

System przyrodniczy gminy Ozimek ma charakter leśno-rolniczy, gdyż ponad połowę jej obszaru stanowią lasy. Gmina należy do jednych z najbardziej zalesionych w województwie. Jej lasy są częścią zielonego pierścienia Aglomeracji Opolskiej.

Na przestrzenny układ form przyrodniczych, składają się:

- 1) duże, zwarte kompleksy leśne na skrzydłach doliny Małej Panwi, pełniące rolę lokalnych węzłów ekologicznych i oddziałujące na bezpośrednio przyległe obszary.
- 2) korytarze ekologiczne - elementy tranzytowe, składające się z mało zniekształconych, stanowiących połączenie rozproszonych kompleksów leśnych i zieleni śródpolnej, sprzyjający migracji flory i fauny i zapewnienie ciągłości przestrzennej dla sąsiednich ekosystemów.

Gmina Ozimek leży w obrębie kompleksu leśnego dawnej Puszczy Śląskiej i należy do jednej z bardziej zalesionych w województwie. Lasy nie tworzą tu zwartego kompleksu, lecz są rozproszone i tworzą zróżnicowane powierzchniowo skupiska. Obok zwartych, dużych pod względem powierzchniowym kompleksów występujących zwłaszcza na skrzydłach doliny Małej Panwi, występuje również szereg małych i izolowanych przestrzennie płatów. Dotyczy to zwłaszcza okolic Grodzca, Dylak czy Biestrzynnika. Wśród zbiorowisk leśnych na terenie gminy dominują bory sosnowe, których część to sztucznie nasadzone monokultury sosny. Lasy liściaste występują na mniejszych powierzchniach. Niewielkie fragmenty łągów i gradów, w których dominują najczęściej olsza szara, jesion wyniosły, grab zwyczajny i dąb szypułkowy, spotkać można w dolinie Małej Panwi w okolicach Ozimka i Krasiejowa. Są to lasy o wysokiej wartości gospodarczej, z których pozyskuje się surowiec tartaczny, kopalniany, papierówkę, korę i opał, a także o dużych wartościach dla celów rekreacyjnych. Lasy wchodzą w skład trzech nadleśnictw: Opole, Strzelce Opolskie i Turawa.

Znaczna część gminy (ok. 89%) objęta jest prawnymi formami ochrony przyrody. Dominującą formą tej ochrony jest obszar chronionego krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie. Zasady ochrony reguluje w nim uchwała Sejmiku Województwa Opolskiego nr XX/228/2016 z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (zmieniona uchwałami ww. organu nr XXII/255/2016 z dn. 29.11.2016 r. i nr XXX/336/2017 z dn. 13.06.2017 r.). Wynika z niej, że na terenie ww. obszaru ustanowiono:

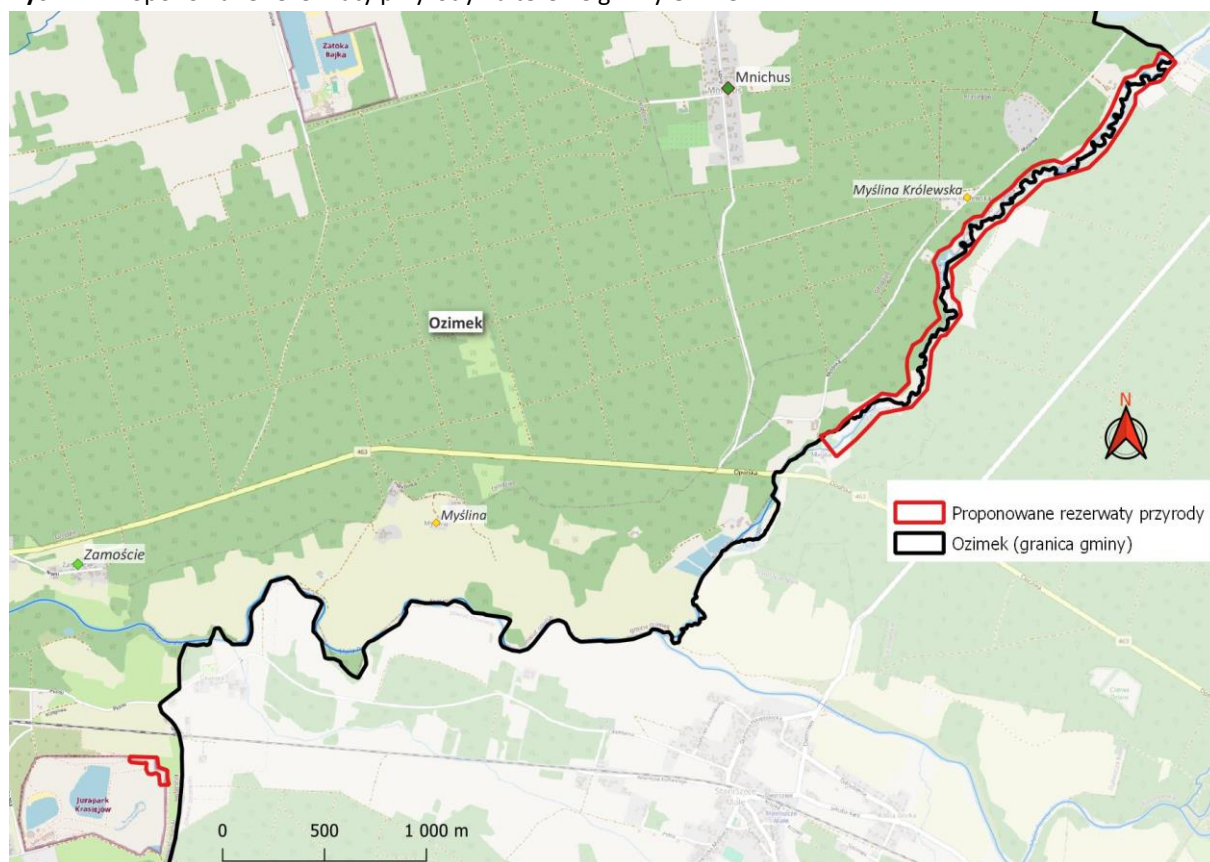
- 1) zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (zakaz nie dotyczy przypadków, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i krajobrazu);
- 2) zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo Wodne- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 3) zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- 5) zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno - błotnych.

Od części z ww. wykazów istnieją odstępstwa zapisane w ww. uchwale oraz w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Obszar charakteryzuje znaczna ilość cieków wodnych, znaczna lesistość i silnie rozwinięta granica lasu, a krajobrazowo istotne są polodowcowe moreny, sandry, ozy i kemy. Występują tu siedliska boru mieszanego wilgotnego i świeżego z dominacją drzewostanu sosnowego. W dolinach rzecznych, gdzie znajdują się najcenniejsze fragmenty lasów (których unikatowość związana jest z okresowymi zalewami), występują grądy, łęgi i olsy, a poza nimi buczyny, dąbrowy i liściaste lasy mieszane.

zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek”, jak i w innych publikacjach^{6,7}. Wskazują one dodatkowo na zasadność ustanowienia rezerwatu przyrody „Dolina Myśliny”, który obejmowałby fragment doliny rzeki o długości ok. 4 km na granicy gmin Ozimek i Kolonowskie. Przedmiotem ochrony byłyby występujące gatunki roślin i siedliska przyrodnicze. Celem ochrony miałyby być zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu doliny małej rzeki nizinnej z kompleksem ekosystemów łąkowo-szuwarowych i naturalnymi formami koryta rzeki. Propozycja ustanowienia ww. rezerwatów jest zapisana w Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027, przyjętym uchwałą nr XXXVI/365/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 30 listopada 2021 r. Graficzne zobrazowanie ww. proponowanych rezerwatów przedstawiono poniżej na ryc. nr 14.

Ryc. 14. Proponowane rezerваты przyrody na terenie gminy Ozimek

Według opracowania dotyczącego regionalnych uwarunkowań łączności ekologicznej⁸, przez gminę Ozimek przebiegają korytarze migracji gatunków flory i fauny (w tym: ssaków, płazów, ryb, ptaków), przy czym dla ssaków i ptaków znaczenie tych korytarzy jest ponadregionalne.

⁶ „Rezerваты przyrody w województwie opolskim - przeszłość, terażniejszość, przyszłość” (Sierakowski M., Nowak A., Żyła P., Wydawnictwo Klubu Przyrodników, 2020)

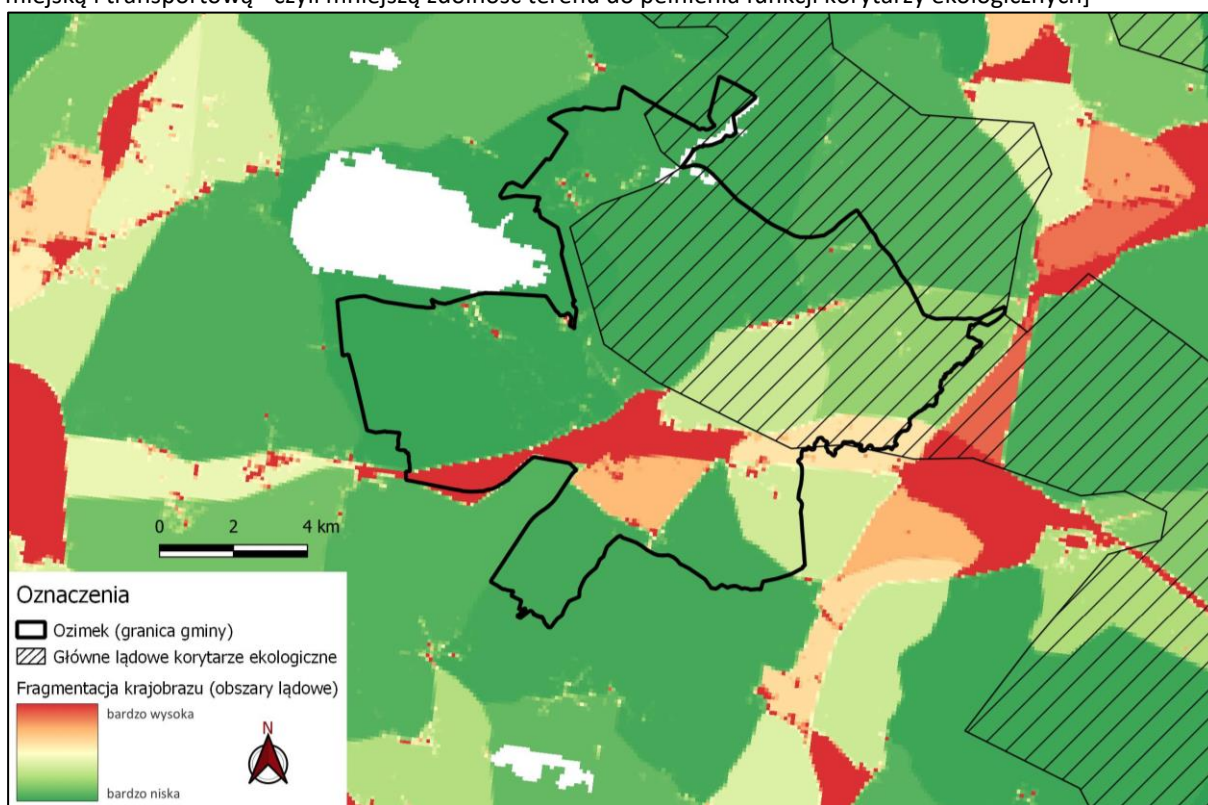
⁷ „Ekspertyza kierunków rozwoju sieci opolskich rezerwatów” (Badora K., Hebda G., Nowak A., Sierakowski M., Wróbel R., Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu, 2021)

⁸ „Koncepcja korytarzy ekologicznych w województwie opolskim (Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2012)

Ustalenia te pokrywają się z koncepcją sieci lądowych korytarzy ekologicznych ukierunkowanych na łączność obszarów Natura 2000⁹ wskazuje, że w centralnej, północnej i wschodniej części gminy występuje korytarz dla dużych ssaków o znaczeniu krajowym.

Trzeba podkreślić, że zachowanie funkcjonalności korytarzy ekologicznych powinno mieć charakter wielopoziomowy, jest to bowiem aspekt niezwykle istotny dla jakości funkcjonowania ekosystemów. Obecnie krajobraz przyrodniczy gminy Ozimek charakteryzuje się niskim stopniem defragmentacji (poza obszarem centralnym w rejonie miasta Ozimek). krajobrazu, co zobrazowano na ryc. 15. Jest ona oparta o dane Europejskiej Agencji Środowiska z 2018 r. i przedstawia stopień, w jakim ruch między różnymi częściami krajobrazu jest przerywany przez obecność terenów zabudowanych ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury drogowej. Konsekwencją fragmentacji krajobrazu jest zwiększona izolacja ekosystemów, która zrywa połączenia strukturalne oraz zmniejsza odporność i zdolność siedlisk do świadczenia różnych usług ekosystemowych.

Ryc. 15. Defragmentacja krajobrazu w analizowanym obszarze i jego sąsiedztwie [zielone kolory oznaczają mniejszy stopień defragmentacji, ciemniejszy kolor - większą defragmentację generowaną przez infrastrukturę miejską i transportową - czyli mniejszą zdolność terenu do pełnienia funkcji korytarzy ekologicznych]

Na terenie obszarów zabudowanych największą wartość przyrodniczą posiadają wszystkie tereny zielone (takie jak lasy, parki, ogrody działkowe, zieleńce, zadrzewienia), a także cieki i zbiorniki wodne wraz z ich obudową biologiczną. Wartość florystyczną posiadają pasy i kępy

⁹ „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” (Polska Akademia Nauk - Instytut Ochrony Przyrody, 2011)

zadrzewień (oraz skupisk krzewów) przydrożnych, śródpolnych i nadrzecznych (na szczególną uwagę zasługują zwłaszcza te usytuowane nad brzegiem cieków wodnych). Cenne pod kątem przyrodniczym są również obiekty zieleni kulturowej: zieleni parkowa, aleje drzew i cmentarze. Z uwagi na funkcje ekosystemowe przyrody na terenach zabudowanych (funkcja retencyjna, mikroklimatyczna, krajobrazowa, rekreacyjna), istotna jest ochrona tych elementów przyrodniczych oraz rozwój wszelkich form zieleni (w tym: zieleni ulicznej i osiedlowej, żywopłotów, zieleni cmentarnej, alei drzew, zadrzewień śródpolnych, zielonych ścian i in.). Do najistotniejszych zagrożeń dla szaty roślinnej na analizowanym terenie można zaliczyć: zwiększanie obszarów zabudowy, procesy sukcesyjne, zmiany poziomu wód gruntowych oraz ryzyko wystąpienia suszy.

Trzeba zauważyć, że teren gminy Ozimek podlega systematycznej i postępującej antropopresji. Wyraża się ona poprzez funkcjonowanie istniejących przedsięwzięć (istniejąca zabudowa mieszkaniowa, przemysłowa, usługowa i magazynowa), nowych przedsięwzięć powstających w obrębie przedmiotowego obszaru oraz presji pochodzących spoza gminy - np. zanieczyszczenia powietrza, zmiany klimatu, zmiany poziomu występowania wód podziemnych oraz zmiany reżimu hydrologicznego.

II.10. Klimat

Warunki klimatyczne gminy Ozimek nie odbiegają od ogólnych warunków panujących w regionie i nie są zaburzone zabudową wieloprzestrzenną lub infrastrukturą.

Do określenia charakterystycznych miar elementów klimatu posłużono się 30-letnim normatywem opartym na godzinowych modelach symulacji pogody. Średnia roczna temperatura powietrza kształtuje się na poziomie 8°C, a temperatury okresu wegetacyjnego są w przedziale 5-15°C. Rozkład temperatur i opadów w ciągu roku przedstawiono poniżej na rycinie nr 16. „Maksymalna średnia dobową” (czerwona linia ciągła) pokazuje maksymalną temperaturę przeciętnego dnia dla każdego miesiąca (analogicznie jest przy „minimalnej średniej dobowej” - niebieska linia ciągła). Gorące dni i zimne noce (czerwone i niebieskie przerywane linie) pokazują średnią temperaturę najgorętszych dni i najzimniejszych nocy każdego miesiąca w ciągu ostatnich 30 lat.

Opady w skali roku są zróżnicowane i wynoszą przeciętnie 600-650 mm. Rozkład opadów w ciągu roku przedstawiono na rycinie nr 17. Wykres opadów pokazuje liczbę dni w miesiącu, gdy opady osiągną określoną wartość.

Mając na uwadze, że przy projektowaniu instalacji do zagospodarowania wód opadowych stosowne obliczenia należy wykonać według normy PN-EN 752:2017 *Zewnętrzne systemy odwadniające i kanalizacyjne - Zarządzanie systemem kanalizacyjnym* oraz PN-EN 12056-3 *Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków - Część 3: Przewody deszczowe - Projektowanie układu i obliczenia* - w poniższej tabeli nr 3 przedstawiono dane o opadach miarodajnych odwołujące się do stosowanego w projektowaniu czasu trwania opadów 15 minut dla poszczególnych częstości jego występowania. Wykorzystano dane z modelu

probabilistycznego opadów maksymalnych PMA_{XT}¹⁰ (Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy).

Tab. 3. Maksymalne jednostkowe natężenie opadu deszczu dla czasu trwania 15 min (górna granica przedziału ufności) w rejonie miejscowości Ozimek [według danych IMGW-PIB]

Częstość deszczu miarodajnego (dla różnych rodzajów zagospodarowania terenu)	Maksymalne jednostkowe natężenie opadu [dm ³ /s·ha]
C=1 rok (P=99,9%) - przyjmowane dla terenów o rozproszonej zabudowie i niskim udziale powierzchni utwardzonych	10,45
C=2 lata (P=50%) - przyjmowane dla terenów mieszkaniowych	13,20
C=5 lat (P=20%) - przyjmowane dla terenów z zabudową o charakterze śródmiejskim (o intensywnej zgrupowanej zabudowie) oraz terenów usługowych i przemysłowych	18,29
C=10 lat (P=10%) - przyjmowane dla podziemnych obiektów komunikacyjnych, przejść i przejazdów	22,30

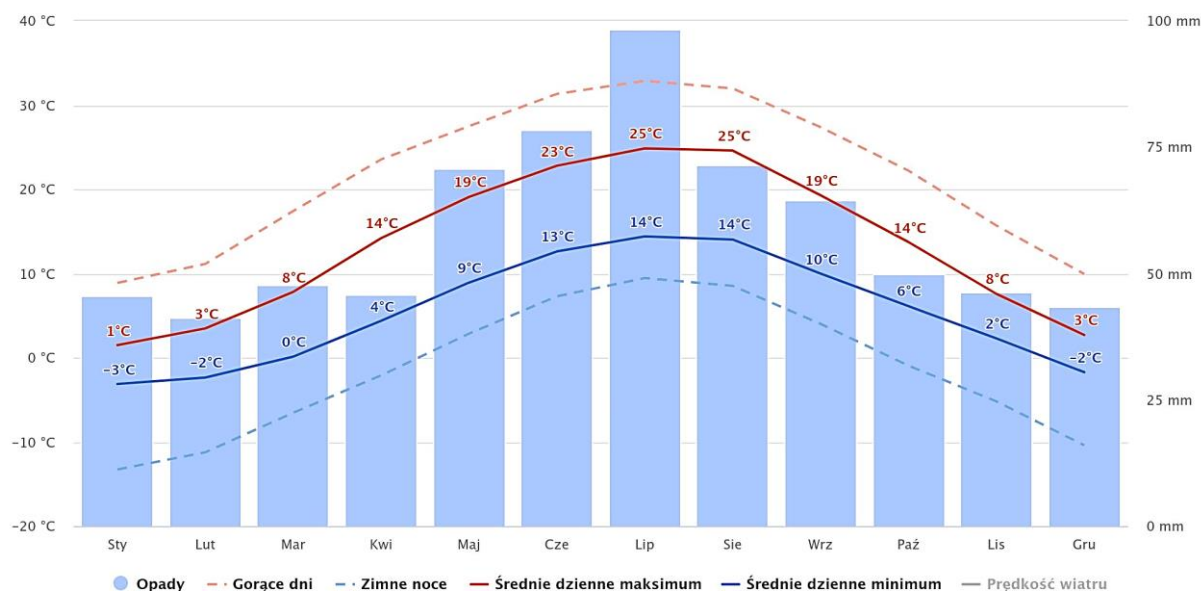
W okresie letnim dominują wiatry z zachodu i północno-zachodu w zimie częste są wiatry południowe i południowo-zachodnie. Około 50% ogółu to wiatry bardzo słabe o prędkości od 0,2 do 2 m/s. Różę wiatrów przedstawiono poniżej na ryc. 18 (wskazuje ona dominujące kierunki, z których wieje wiatr).

Ryc. 16. Rozkład średnich temperatur i opadów analizowanego 30-lecia.

Ozimek

50.68°N, 18.21°E (183 m n.p.m.).

Model: ERA5T.

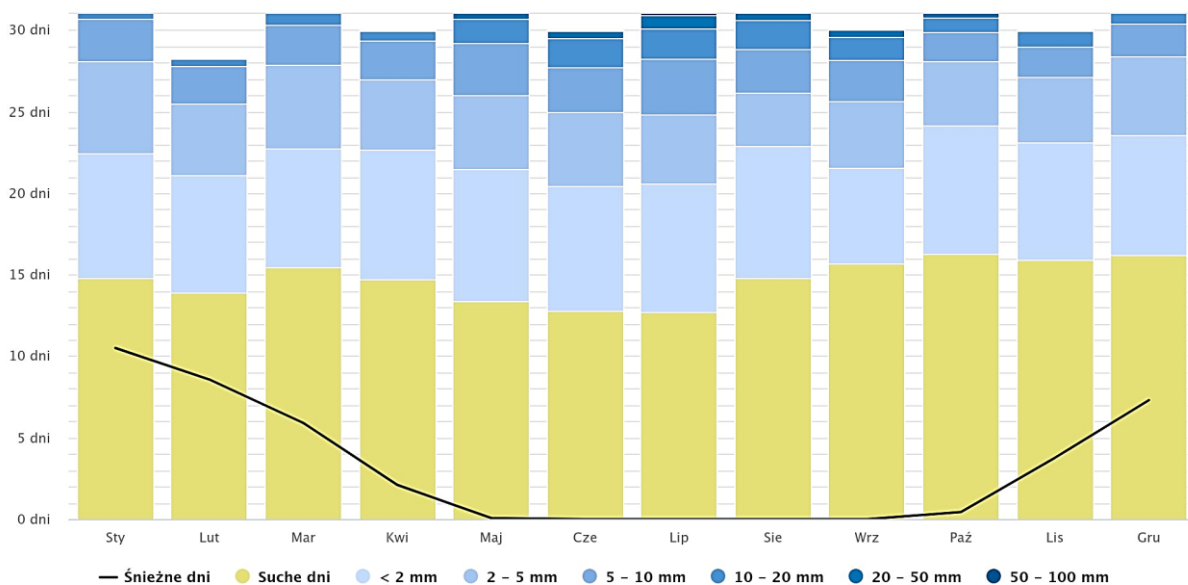
¹⁰ <https://klimat.imgw.pl/opady-maksymalne/>

Ryc. 17. Średnie wartości opadów w roku dla analizowanego 30-lecia.

Ozimek

50.68°N, 18.21°E (183 m n.p.m.).

Model: ERA5T.

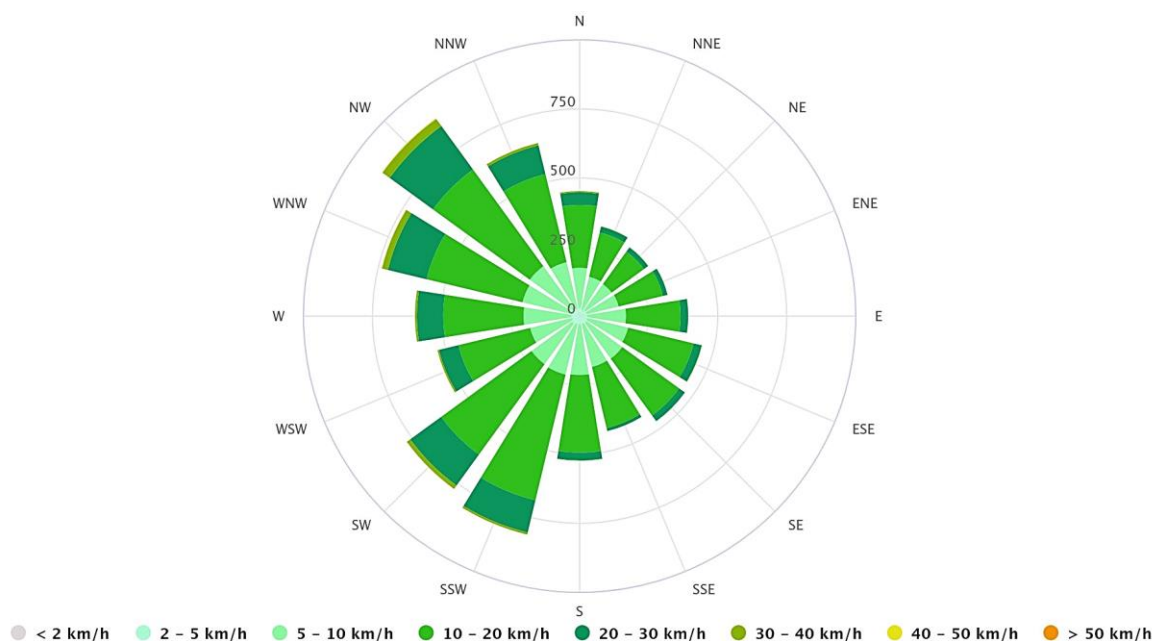

Ryc. 18. Róża wiatrów dla analizowanego 30-lecia.

Ozimek

50.68°N, 18.21°E (183 m n.p.m.).

Model: ERA5T.

W obszarach zurbanizowanych zabudowa modyfikuje warunki meteorologiczne. Sprzyja podwyższeniu temperatury oraz modyfikacji kierunków i siły wiatru; czynniki te należy

uwzględnić w planowaniu zagospodarowania terenu. Lokalizacja zabudowy modyfikująca przepływ powietrza winna uwzględniać zarówno jego możliwy wzrost i tym samym dyskomfort użytkowników przestrzeni jak i zbyt duże zahamowanie przepływu powietrza i pogorszenie warunków przewietrzania terenu.

Dane serwisu „Klimada 2.0” prowadzonego przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy pozwalają na wyprowadzenie następujących wniosków w zakresie prognozowanych zmian klimatu na terenie gminy Ozimek:

- wzrost temperatury średniorocznej i temperatur średniomiesięcznych przede wszystkim w chłodnej porze roku oraz w miesiącach letnich,
- wzrost liczby dni z opadem jak i wysokości sumy rocznej opadu, zwłaszcza w chłodnej porze roku,
- nasilenie niekorzystnych zjawisk związanych z występowaniem wysokich temperatur w okresie letnim, w tym wzrost wartości temperatur maksymalnych $>25^{\circ}\text{C}$, zwiększenie się liczby fal upałów i dość znaczący wzrost liczby nocy tropikalnych (dni z temperaturą minimalną $>20^{\circ}\text{C}$),
- osłabienie niekorzystnych zjawisk związanych z występowaniem niskich temperatur w okresie zimowym, w tym spadek liczby dni z temperaturą minimalną poniżej -10°C i zmniejszenie liczby dni mroźnych z temperaturą maksymalną poniżej 0°C ; prognozowane jest niższe narażenie na występowanie przymrozków,
- znaczące zmniejszenie się wartości indeksu stopniodni dla temperatury średniodobowej $<17^{\circ}\text{C}$ oraz nieznaczne zwiększenie się wartości indeksu stopniodni dla temperatury średniodobowej $>27^{\circ}\text{C}$,
- zagrożenie suszą nie wskazuje na istotne zmiany: prognozowana długość najdłuższego okresu bezopadowego i liczba okresów bez opadu dłuższych od 5 dni w roku nie wykazuje znaczących zmian,
- wzrost rocznej sumy opadu oraz liczby dni z opadem $\geq 1 \text{ mm/d}$, $\geq 10 \text{ mm/d}$ i $\geq 20 \text{ mm/d}$,
- nieznaczny wzrost narażenia na opad ekstremalny,
- w zależności od scenariusza klimatycznego prognozowana jest stosunkowo mała zmienność lub niewielki spadek liczby dni z opadem przy temp -5 do $2,5^{\circ}\text{C}$.

Spośród zagrożeń wynikających z prognozowanych zmian klimatu, szczególne znaczenie mają powodzie i podtopienia, niedobory wody i susze, a także krótkoterminowe zjawiska: fale upałów i gwałtowne występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych (zwłaszcza nawałne opady deszczu i związane z tym podtopienia). Zmiany klimatu sprowadzać się będą do zmiany sezonowych sum opadów, z jednoczesnym wzrostem sum opadów w zimie i spadkiem w lecie. Największe znaczenie ma prognozowane nasilenie częstotliwości i gwałtowności występowania zjawisk ekstremalnych i - w konsekwencji - ich niekorzystnych skutków.

W związku z powyższym niezbędne jest uwzględnienie w polityce planowania przestrzennego takich aspektów, jak:

- 1) rozwój systemu kanalizacji deszczowej i utrzymywanie jej w stałej sprawności,

- 2) zwiększenie odporności obiektów budowlanych na wysokie temperatury, porywiste wiatry i gwałtowne zjawiska atmosferyczne,
- 3) modernizacja sieci energetycznej,
- 4) ochrona przeciwpowodziowa obszarów położonych na terenach zalewowych;
- 5) intensyfikacja ochrony gleb przed erozją, realizacji działań z zakresu małej retencji oraz retencji glebowej, zwłaszcza w lasach i na użytkach zielonych;
- 6) uwzględnianie warunków klimatycznych (zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów) w procesie projektowania i budowy kluczowej infrastruktury komunikacyjnej oraz technicznej.

II.11. Stan powietrza atmosferycznego

W odniesieniu do jakości powietrza atmosferycznego należy zauważyć, że Główny Inspektorat Ochrony Środowiska corocznie dokonuje oceny zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, tlenkiem węgla, benzenem i ozonem oraz pyłem zawieszonym PM₁₀, PM_{2,5} i zanieczyszczeniami oznaczanymi w pyłe PM₁₀: ołowiem, arsenem, kadmem, niklem i benzo(a)pirenem. Oceny te dokonywane są w odniesieniu do obszarów kraju zwanych strefami. Dla celów takiej oceny województwo opolskie podzielone zostało na strefy; gmina Ozimek przynależy do strefy opolskiej. Dane za 2022 r. (nowsze jeszcze nie są dostępne) odnoszące się do tej strefy wskazują na klasę C (najniższą) dla takich zanieczyszczeń, jak pył PM₁₀, pył PM_{2,5} i benzo(a)piren (klasyfikacja według kryteriów ochrony zdrowia).

Taka sytuacja trwa - nie tylko w gminie Ozimek - od wielu lat, dlatego uchwałą Sejmik Województwa Opolskiego opracowuje programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych. Dokumenty te zawierają m.in. zobrazowanie rozkładu zanieczyszczeń oraz strukturę źródeł emisji. Wynika z niego, że głównym czynnikiem kształtującym poziom zanieczyszczenia powietrza jest tzw. „niska emisja” pochodząca z indywidualnego ogrzewania węglowego w budynkach mieszkalnych, w mniejszym stopniu emisja z transportu samochodowego oraz działalności przemysłowej. O poziomie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego decydują trzy główne kategorie źródeł:

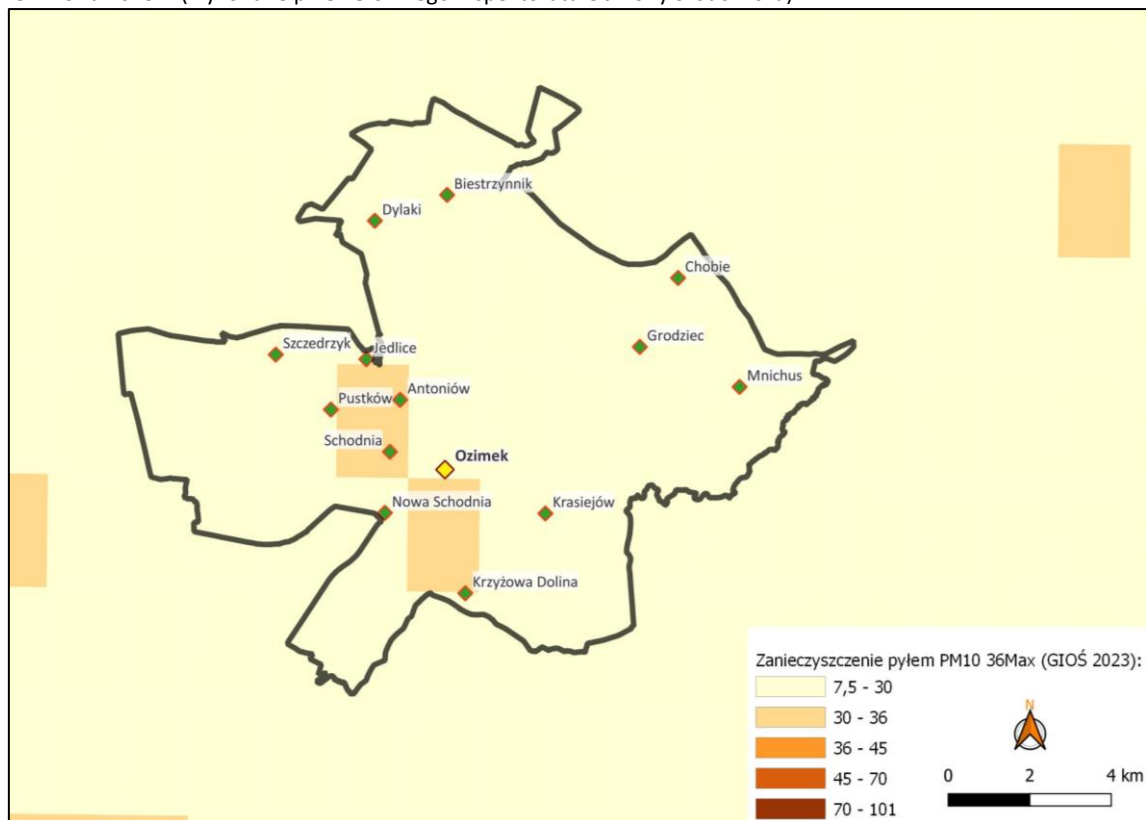
- źródła punktowe – emisja zorganizowana z sektorów gospodarki obejmujących: energetykę, ciepłownictwo i przemysł,
- rozproszone źródła komunalno-bytowe - niska emisja z indywidualnie ogrzewanych gospodarstw domowych, najczęściej z obszarów o zwartej zabudowie opalanych węglem kamiennym, zanieczyszczająca powietrze pyłem drobnym: PM₁₀ i PM_{2,5} a także benzo(a)pirenem zawartym w pyłe,
- transport drogowy, czyli emisja liniowa – która ma udział w zanieczyszczeniu powietrza tlenkami azotu, a najwyższa jej koncentracja ma miejsce w rejonach dróg o największym natężeniu ruchu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy nakłada dwie normy jeśli chodzi o pył zawieszony PM₁₀. Pierwsza dotyczy stężenia średniorocznego - maksymalne dopuszczalne średnie roczne stężenie pyłu PM₁₀ w powietrzu to 40 µg/m³. Ustanowiona została również norma dla stężenia średniodobowego - 50 µg/m³, z zaznaczeniem, że w przeciągu roku może wystąpić maksymalnie 35 dni kiedy norma dla średniego stężenia dobowego może zostać przekroczona

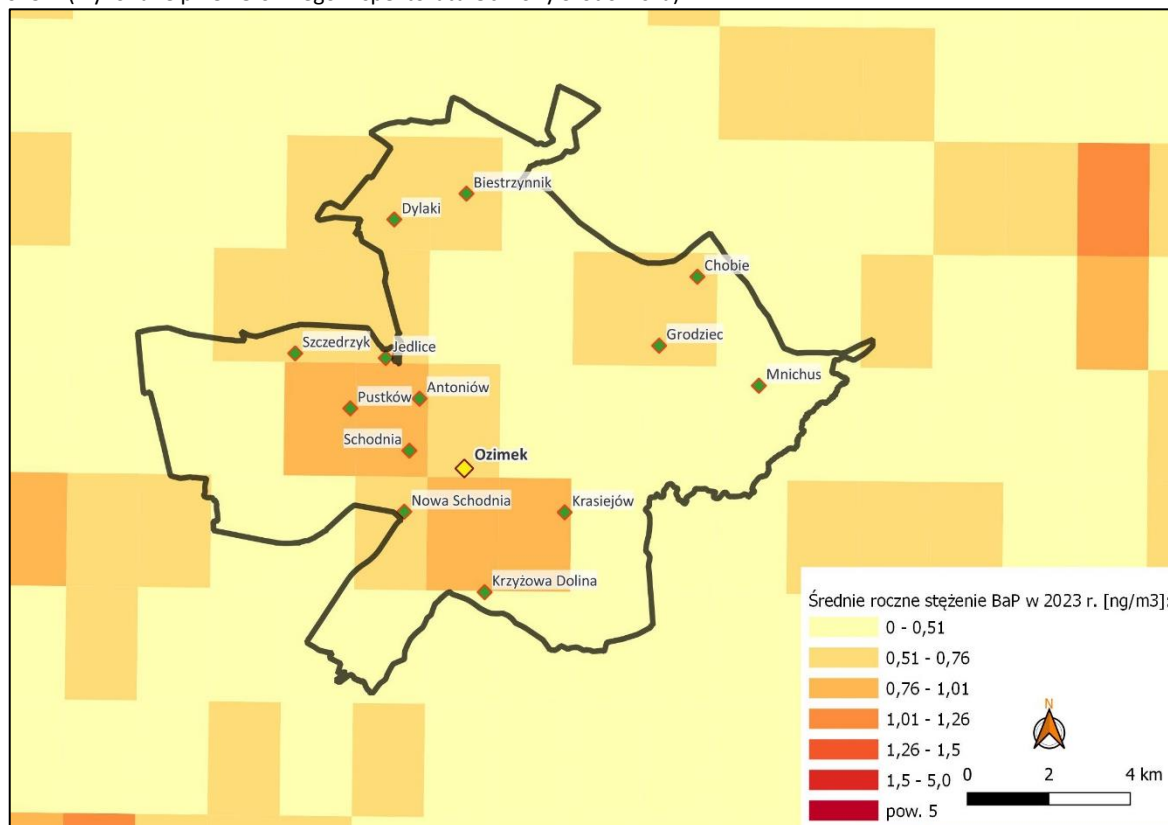
Badania modelowe Państwowego Monitoringu Środowiska za 2023 r. wskazują, że na części Aglomeracji Opolskiej są przekroczone dopuszczalne poziomy zawartości pyłów PM₁₀ w powietrzu atmosferycznym. Problem ten jednak nie dotyczy gminy Ozimek (przynajmniej jeśli chodzi o dane za 2023 r.; dane za lata wcześniejsze obrazują zupełnie inny stan). Stopień zanieczyszczenia pyłem PM₁₀ w odniesieniu do ponadnormatywnego stężenia średniodobowego występującego przez ponad 35 dni w roku (czyli: rozkład przestrzenny stężenia PM₁₀, wyrażony jako 36-te maksymalne stężenie średnie dobowe) przedstawiono graficznie na rycinie nr 19. Natomiast na ryc. 20 przedstawiono przestrzenne zróżnicowanie zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem.

Należy dodać, że chwilowe poziomy zanieczyszczenia mogą znacznie odbiegać od ww. wyników, zwłaszcza w sezonie grzewczym oraz w tych porach dnia, w których występuje najwyższy ruch samochodowy (pylenie spod kół oraz emisji gazów i pyłów ze spalania paliwa) lub też prowadzone są intensywne prace rolne. Zobrazowany stopień zanieczyszczenia wskazuje, że zasadnym działaniem jest zarówno dążenie do zmniejszenia emisji wywołującej zanieczyszczenie środowiska, jak i podejmowanie działań adaptacyjnych i minimalizujących - których wyrazem jest m.in. wprowadzanie nowych form zieleni w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej.

Ryc. 19. Stopień zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego pyłami drobnymi i średnimi PM10 w odniesieniu do stężenia średniodobowego o wartości powyżej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ występującego przez ponad 35 dni w roku w rejonie opracowania - w oparciu o dane PMŚ za 2023 r. (wykonane przez Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska)

Ryc. 20. Rozkład przestrzenny zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego benzo(a)pirenem - w oparciu o dane PMŚ za 2023 r. (wykonane przez Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska)

II.12. Uwarunkowania akustyczne

Głównym źródłem hałasu w gminie Ozimek jest ruch pojazdów na drogach oraz (w mniejszym stopniu) funkcjonowanie zakładów usługowych i przemysłowych. Rozwój infrastruktury przemysłowej, a także ciągły wzrost ilości zarejestrowanych pojazdów powodują, że hałas drogowy może być uciążliwy dla mieszkańców.

W gminie Ozimek nie ustanowiono obszarów cichych (w trybie art. 118b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska), obszarów ograniczonego użytkowania (w trybie art. 135 ww. ustawy) oraz stref przemysłowych (w trybie art. 136a ww. ustawy). Rada Gminy nie wydała jak dotąd uchwały (w trybie art. 157 ww. ustawy) o ograniczeniu czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko.

Warto zaznaczyć, że nie tylko mierzony, ale i subiektywnie odczuwalny przez mieszkańców poziom hałasu związany z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych, transportem samochodowym lub urządzeniami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi może być uznany za niekorzystny i uciążliwy, nawet jeśli dane monitoringowe nie wskazują na przekraczanie dopuszczalnych standardów jakości środowiska (m.in. z tego powodu, że przy sprawdzaniu, czy te standardy są zachowane, muszą być zachowane ściśle określone warunki środowiska dot. m.in. wilgotności lub prędkości wiatru).

III. PRZEKSZTAŁCENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

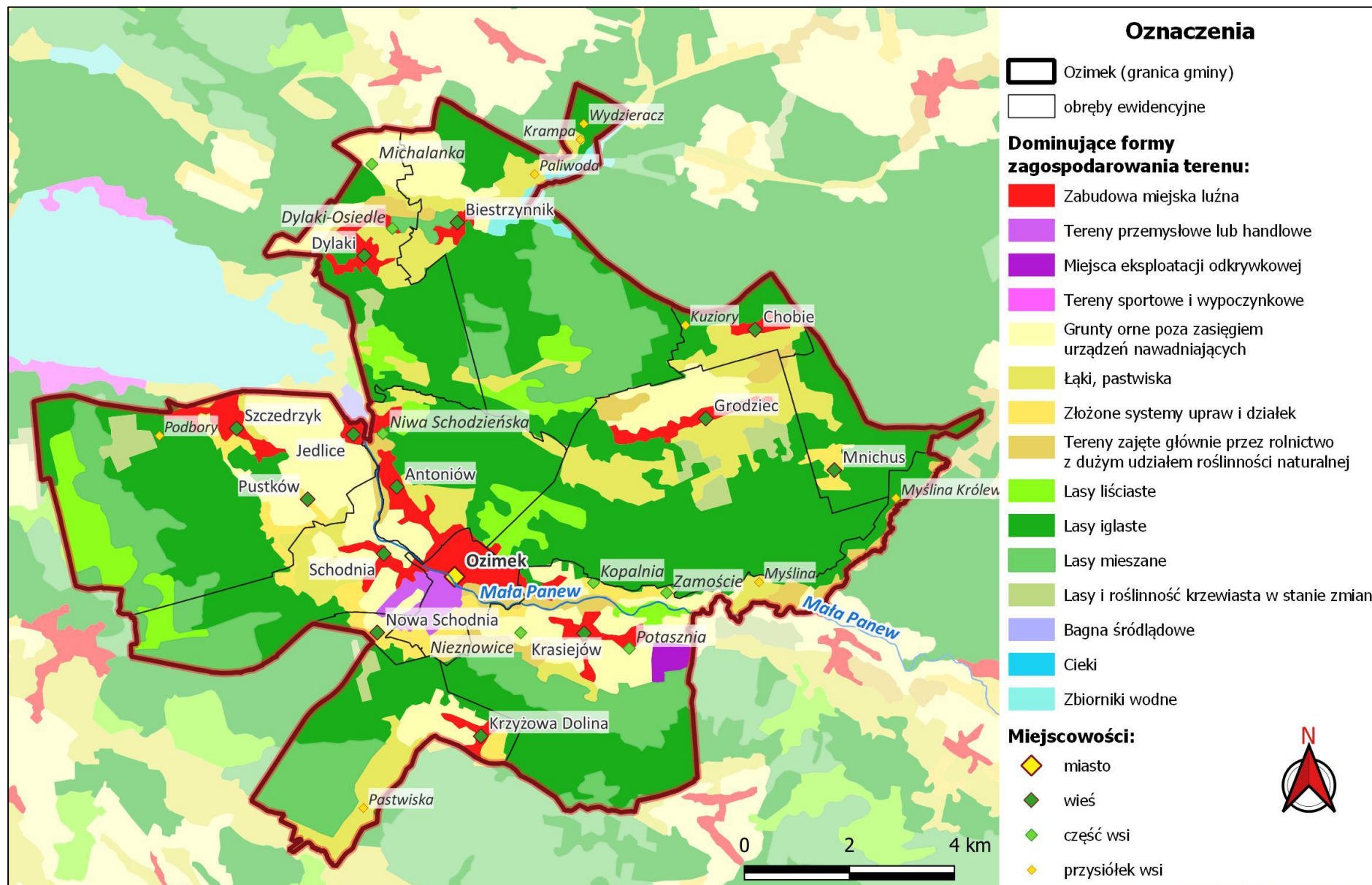
III.1. Zagospodarowanie i użytkowanie terenu

Dane GUS na temat zagospodarowania terenu w gminie Ozimek (tab. 4) pokazują, że dominującym rodzajem zagospodarowania terenu są lasy, użytki rolne i łąki trwałe; grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią znacznie mniejszy udział. Graficzne zobrazowanie zagospodarowania terenu w oparciu o dane opracowane w ramach badania Corine Land Cover (Europejska Agencja Środowiska, 2018 r.) przedstawiono poniżej na rycinie nr 21 (jest ona oparta jest na generalizacji ukierunkowanej na zobrazowanie najważniejszych i dominujących form zagospodarowania terenu).

Tab. 4. Dane GUS o wybranych formach zagospodarowaniu terenu w gminie Ozimek (podano najbardziej aktualne dane podawane przez GUS - tj. za 2014 r.)

Lp.	Parametr	Jednostka	Wielkość
1.	powierzchnia ogółem	ha	12 567
2.	powierzchnia lądowa	ha	12 500
3.	użytki rolne - grunty orne	ha	2 257
4.	użytki rolne - sady	ha	26
5.	użytki rolne - łąki trwałe	ha	1 521
6.	użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	54
7.	użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	155
8.	użytki rolne - grunty pod rowami i stawami	ha	125
9.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	ha	7 486
10.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	14
11.	grunty pod wodami razem	ha	67
12.	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	785
13.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	ha	222
14.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	ha	108
15.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	ha	62
16.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	ha	28
17.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	ha	17
18.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	ha	312
19.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	ha	31
20.	nieużytki	ha	61

Ryc. 21. Formy zagospodarowania terenu w rejonie opracowania [Corine Land Cover, 2018]

III.2. Podstawowa charakterystyka infrastrukturalna

Gmina Ozimek położona jest w dogodnym układzie komunikacyjnym, na który składają się drogi różnych kategorii, w tym: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez gminę przebiega korytarz łączący obszary kilku aglomeracji Polski środkowej i wschodniej – częstochowską, kielecką, lubelską - z Opolem. Lokalizacja gminy w centralnej części regionu oraz bliskość stolicy województwa (Opola) ma ogromne znaczenie dla rozwoju i jakości życia mieszkańców. Układ i połączenia komunikacyjne oraz położenie ma przede wszystkim znaczenie związane z dostępnością rynku pracy, oferty edukacyjnej czy spędzania czasu wolnego, a także oferty handlowej i obsługi administracyjnej.

Na układ drogowy gminy Ozimek składa się sieć dróg krajowych (DK 46 relacji Kłodzko – Szczekociny), wojewódzkich (DW 463 relacji Zawadzkie - Bierdzany), powiatowych i gminnych. Łączna długość dróg publicznych na terenie gminy wynosi ok. 216 km. Istotna z punktu widzenia rozwoju i połączeń komunikacyjnych jest przechodząca przez województwo opolskie, w niedalekiej odległości od Ozimka, autostrada A4.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna obejmuje niemal wszystkie tereny zamieszkałe i przemysłowe. Ścieki ujęte w system kanalizacji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków. Na terenie gminy istnieje rozbudowana sieć energetyczna.

Główny Urząd Statystyczny podaje informacje charakteryzujące stan infrastruktury na terenie gminy; wybrane z nich, (aktualne na 2023 r.) przedstawiono w poniższej tabeli nr 5.

Tab. 5. Podstawowe dane GUS o infrastrukturze w gminie Ozimek

Lp.	Parametr	Wielkość
1.	budynki mieszkalne w gminie	3 632
2.	długość eksploatowanej sieci wodociągowej	154,8 km
3.	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	146,3 km
4.	przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych	2 977
5.	przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych	3 629
6.	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	18 478
7.	% ogółu ludności korzystający z instalacji wodociągowej	100 %
8.	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	16 319
9.	% ogółu ludności korzystający z instalacji kanalizacyjnej	82 %
10.	zbiorniki bezodpływowe - stan w dniu 31 XII	400
11.	oczyszczalnie przydomowe - stan w dniu 31 XII	233

Lp.	Parametr	Wielkość
12.	długość czynnej sieci gazowej	34 643
13.	czynne przyłącza gazowe do budynków (ogółem)	402
14.	czynne przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych	357
15.	ludność korzystająca z sieci gazowej	4 378
16.	% ogółu ludności korzystający z instalacji gazowej	25,6

III.3. Główne źródła antropopresji

Wśród głównych źródeł antropopresji na środowisko w gminie Ozimek należy wymienić przede wszystkim:

- 1) niedostateczny stopień skanalizowania - nieuregulowana gospodarka ściekami bytowymi i opadowymi, ryzyko niewłaściwej eksploatacji zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych oraz tzw. przydomowych oczyszczalni ścieków;
- 2) działalność rolniczą - z którą związane jest ryzyko nadmiernej chemizacji, ryzyko zanieczyszczenia gleb i wód podziemnych wskutek niewłaściwego zagospodarowania nawozów a także okresowe uciążliwości związane z prowadzeniem działalności rolniczej;
- 3) postępujący wzrost zabudowy mieszkaniowej na terenach posiadających walory krajobrazowe i przyrodnicze, na których bardzo płytko występują wody podziemne, są niekorzystne warunki geologiczne dla budownictwa oraz jest wysoki stopień zagrożenia wód podziemnych - a przy tym nie ma kanalizacji deszczowej i sanitarnej, nie ma dróg posiadających szczelną nawierzchnię oraz rozwiązań minimalizujących śmiertelność zwierząt; wzrastający poziom zabudowy powoduje zwiększenie stopnia zasklepienia terenu, z czym z kolei związane jest pogorszenie warunków retencyjnych; ponadto, wzrost ilości budynków mieszkalnych wiąże się z większą emisją zanieczyszczeń powietrza pochodzących z ogrzewania i ruchu pojazdów mechanicznych;
- 4) zabudowę komunikacyjną (drogi publiczne) i urbanizacyjną (w znacznie mniejszym stopniu), która stanowi źródło emisji hałasu, zanieczyszczeń i energii do środowiska, a także wpływa na zmianę krajobrazu i reżim hydrologiczny (wskutek nienaturalnego sposobu postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi), a także z uwagi na ryzyko zanieczyszczenia Głównych Użytkowych Poziomów Wodonośnych i Głównego Zbiornika Wód Podziemnych;
- 5) punktowe zaburzenia krajobrazu wskutek niezadowalającego stanu estetyki niektórych obiektów zabudowy i jej najbliższego otoczenia (problem rozwiązywany m.in. za sprawą programu rewitalizacji);
- 6) niską emisję - tj. emisja pyłów i szkodliwych gazów na niskiej wysokości, pochodzących z indywidualnych źródeł energii cieplnej oraz z ruchu pojazdów i działalności rolnej.

Niezależnie od powyższego, na stan środowiska w gminie wpływ mają także zmiany i presje o charakterze regionalnym i międzynarodowym, takie jak np. zmiany klimatu, transgraniczny transport zanieczyszczeń powietrza, depozycja zanieczyszczeń z atmosfery, pojawianie się gatunków inwazyjnych oraz gatunków obcych rodzimej florze i faunie.

III.4. Główne wyzwania ochrony środowiska

Wśród głównych wyzwań w zakresie ochrony środowiska, które mają znaczenie dla kreowania polityki przestrzennej w rejonie analizowanego obszaru, należy wymienić następujące aspekty:

1. Niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacji sanitarnej, a także ryzyko niewłaściwej eksploatacji istniejących zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych.
2. Zły stan wód powierzchniowych oraz wysoka podatność płytko występujących wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni terenu.
3. Konieczność przestrzegania wymagań ochrony przyrody - szczególnie w obszarze chronionego krajobrazu oraz w obszarze Natura 2000 z którym graniczy gmina Ozimek.
4. Konieczność ochrony zdrowia i warunków życia mieszkańców zabudowy mieszkaniowej.
5. Występowanie zabudowy mieszkaniowej na terenie, na którym występuje wysoki stopień zagrożenia powodziowego oraz związana z tym konieczność uniemożliwienia zabudowy na terenach zagrożonych ryzykiem wystąpienia powodzi
6. Konieczność ochrony ekosystemów ważnych dla całej gminy (funkcja retencyjna - przeciwpowodziowa i zapobiegająca suszy, funkcja klimatotwórcza - schładzanie mas powietrza w trakcie fal upałów, funkcja magazynowa - sekwestracja gazów cieplarnianych, funkcja regulacyjna - oczyszczanie mas powietrza oraz funkcja siedliska gatunków zwalczających zwierzęta niepożądane w miastach).
7. Konieczność ochrony krajobrazu przed chaotyczną zabudową.
8. Postępujące zmiany klimatu wymuszające konieczność wprowadzania przedsięwzięć adaptacyjnych (np. zwiększenie odporności zabudowy na ekstremalne zjawiska pogodowe, dbanie o naturalną retencję w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia suszy oraz złagodzenia jej objawów, zabezpieczenie zabudowy przed podtopieniami oraz zwiększenie stopnia odporności na zjawiska powodziowe, wprowadzanie wszelkich form zieleni na terenach zabudowanych w celu poprawy mikroklimatu na terenach podatnych na wysokie temperatury).
9. Oddziaływania związane z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza atmosferycznego - głównie skutek tzw. „niskiej emisji”, której źródłem są przede wszystkim indywidualne źródła energii cieplnej oraz ruch drogowy.
10. Postępująca utrata naturalnych walorów retencyjnych wskutek wzrostu powierzchni zabudowanej.
11. Zagrożona funkcjonalność korytarzy ekologicznych w rejonie zabudowy miejskiej i wiejskiej (wskutek wysokiego stopnia defragmentacji krajobrazu).

IV. DIAGNOZA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

IV.1. Stan środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji

Proces zmian antropogenicznych w środowisku przyrodniczym na analizowanym terenie trwa od wielu lat. Zmiany te są generowane głównie przez rolnictwo i przemysł, ale także przez gospodarkę leśną i wodną oraz przez rozwój zabudowy, korzystanie z zasobów środowiska i wprowadzanie do niego zanieczyszczeń. W ostatnich kilkudziesięciu latach nasilają się procesy związane ze zmianami klimatu, napływem zanieczyszczeń spoza analizowanego terenu i ich depozycją na powierzchni ziemi, a także przekształceniami hydrogeologicznymi (jako efekt wtórny wprowadzenia zabudowy i eksploatacji kopalni) i zmianami krajobrazu. Perspektywy zachowania obecnego stanu w przyszłości są pesymistyczne z uwagi na wzrastającą presję antropogeniczną, co nakazuje wprowadzenie wysokiego stopnia dbałości o środowisko.

Komponentami szczególnie narażonymi na negatywne zmiany są: wody podziemne, wody powierzchniowe, przyroda ożywiona (flora, fauna), krajobraz i gleba. Wymienione komponenty środowiska są szczególnie wrażliwe na degradację, a ich ewentualna regeneracja jest długotrwała. Szczególnie wrażliwe na antropopresję są wody podziemne, które na analizowanym terenie w wielu miejscach występują płytko i nie są one dostatecznie zabezpieczone przed oddziaływaniami z powierzchni ziemi. Wody te są silnie narażone na przenikanie (wraz z wodami opadowymi) zanieczyszczeń obszarowych takich, jak np. wycieki z pojazdów, nawozy i środki ochrony roślin. Wobec powyższego, wysoce pożądanym jest infrastrukturalne zabezpieczenie (w miejscach planowanych inwestycji oraz istniejącej zabudowy przemysłowej i komunikacyjnej) wód podziemnych przed możliwością migracji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo - wodnego.

W rejonie analizowanego terenu małą odpornością na oddziaływanie antropogeniczne charakteryzują się również obszary w rejonie cieków wodnych oraz tereny zieleni. W dolinach cieków wody gruntowe wraz z wodami powierzchniowymi i istniejącą roślinnością tworzą ściśle powiązany i bardzo wrażliwy na degradację zespół. Zaburzenie funkcjonowania choćby jednego z tych elementów powoduje natychmiastowe niekorzystne zmiany w pozostałych. Z tego względu doliny i obniżenia powinny podlegać szczególnej ochronie. Szkodliwe dla funkcjonowania dolin są przede wszystkim: zasklepienie powierzchni gruntu oraz rolnictwo – stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin.

Elementem charakteryzującym się bardzo wysoką zdolnością do regeneracji jest powietrze atmosferyczne. Do zmniejszenia jego zanieczyszczenia niezbędne jest ograniczenie uciążliwości źródła emisji substancji zanieczyszczających. W tym aspekcie trzeba wskazać na to, że głównym źródłem zanieczyszczeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców jest tzw. „niska emisja”, której źródłem są indywidualne źródła energii cieplnej oraz ruch samochodów (okresowo także emisja związana z pracami rolnymi).

IV.2. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów jest w dużym stopniu zgodny z uwarunkowaniami wynikającymi ze specyficznych cech środowiska gminy Ozimek. Tereny dolin rzecznych są głównie użytkowane jako łąki, pastwiska oraz lasy. Zabudowa mieszkalna położona w dolinach rzek może być narażona na niekorzystne warunki klimatyczne, związane z gromadzeniem się zanieczyszczeń, spływem zimnego powietrza i znaczną wilgotnością powietrza. Warunki te mają niekorzystny wpływ na zdrowie mieszkańców.

Obszary otwarte czyli: pola uprawne, łąki, zadrzewienia, nieużytki, wody otwarte itp. oraz lasy zajmują znaczącą część terenu gminy. Większość z nich pełni rolę produkcyjną. Jednocześnie obszary otwarte pełnią coraz bardziej dostrzeganą i docenianą rolę pozaprodukcyjną związaną z tworzeniem bazy przyrodniczej gminy i walorów krajobrazu. Walory te coraz częściej mają już swój wymiar promocyjny i ekonomiczny jako potencjalne środowisko rozwoju nowych funkcji, jak na przykład usługi turystyczne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu środowiska oraz jego głównych zagrożeń antropogenicznych można wskazać na następujące cechy dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania w analizowanym obszarze:

1. Zasadniczo podtrzymywany jest krajobraz kulturowy w analizowanym obszarze, choć oczywiście z biegiem lat ulega on naturalnej ewolucji charakterystycznej dla regionu.
2. Na terenach o wysokim stopniu zabudowy widoczna jest zbyt mała ilość zieleni mogącej pełnić funkcję retencyjną, klimatotwórczą, ochronną i krajobrazowo – estetyczną.
3. Z biegiem lat widoczne jest powiększenie powierzchni terenów zabudowanych, co odbywa się kosztem terenów pełniących istotne funkcje ekosystemowe i sprzyja pogarszaniu stanu środowiska.
4. Powierzchnie zadrzewione mają charakter niewielkich izolowanych enklaw, co ma niekorzystny wpływ na bioróżnorodność oraz kondycję siedlisk chronionych gatunków.
5. Znaczna część zabudowy i infrastruktury jest zlokalizowana w obrębie Głównych Użytkowych Poziomów Wodonośnych o znacznym stopniu zagrożenia.

Niezgodne z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi zagospodarowanie terenu występuje miejscami na terenach potencjalnie zagrożonych powodzią.

Warto wskazać, że niektóre aspekty gospodarki przestrzennej wymagają stałego doskonalenia pod kątem zapewnienia zgodności ze stale zmieniającymi się uwarunkowaniami środowiskowymi:

- 1) część istniejących obszarów zabudowanych nie jest przygotowanych infrastrukturalnie do wystąpienia powodzi błyskawicznych, których źródłem mogą być w szczególności ekstremalne opady atmosferyczne;

- 2) w wysokim stopniu wykorzystany jest potencjał usług ekosystemowych, co wyraża się w wysokim stopniu lesistości na terenie gminy, niemniej stale można doskonalić takie aspekty, jak:
 - wykorzystanie naturalnych metod zagospodarowania wód opadowych i roztopowych (np. ogrody deszczowe i in.),
 - wykorzystanie innowacyjnych form zieleni, takich jak np. zielone dachy, zielone ściany, ogrody wertykalne, parki kieszonkowe,
 - wykorzystanie ilości izolacyjnych pasów zieleni (drzew i krzewów) wzdłuż dróg i zakładów przemysłowych;
- 3) niska emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych ma duże znaczenie dla kształtowania tła zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym.

V. PROGNOZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU

Obszar opracowania od długiego okresu podlega trwałemu wykorzystaniu, głównie dla celów rolnictwa, mieszkalnictwa, przemysłu, leśnictwa i gospodarki wodnej oraz zabudowy infrastrukturalnej (drogi, linie elektroenergetyczne i in.). Mając na uwadze politykę przestrzenną i gospodarczą, prognozować można wzrost presji antropogenicznej na środowisko, która będzie powodowała niekorzystne przemiany w środowisku. Wyzwaniem pozostaje takie zabezpieczenie środowiska, by wpływ antropopresji był możliwie najmniejszy (a w razie potrzeby - kompensowany), a także wprowadzanie działań adaptacyjnych adekwatnych do zmian środowiska.

Powolne zmiany zachodzą w strukturze użytkowania terenów. W skali krótkoterminowej oczekiwać można zmniejszenia udziału przestrzeni niezabudowanej wskutek ekspansji zabudowy. Prawdziwym zagrożeniem byłaby urbanizacja chaotyczna, powodująca nie tylko niepożądane skutki ekologiczne, ale także funkcjonalne. Sterowanie tymi procesami jest ważnym zadaniem gminnej polityki zagospodarowania przestrzennego. Szczególnej uwagi wymaga ochrona walorów krajobrazowych oraz zapewnienie wysokiego stopnia udziału powierzchni biologicznie czynnej (co ma wpływ na m.in. zminimalizowanie ryzyka wystąpienia suszy, powodzi i podtopień, a także na poprawę właściwości klimatotwórczych i biologicznych).

W ostatnich latach obserwuje się wyraźnie trendy określające charakter zmian antropogenicznych, które można zidentyfikować następująco:

- minimalizacja negatywnych oddziaływań indywidualnych podmiotów gospodarczych na środowisko, co jest związane z bardziej restrykcyjną polityką ochrony środowiska,
- intensywna zabudowa terenów (nawet tych, które mają szczególne ograniczenia – np. tereny o niekorzystnych warunkach hydrogeologicznych, hydrologicznych i geoinżynierskich).

Do najistotniejszych zagrożeń dla szaty roślinnej można zaliczyć: procesy sukcesyjne, obniżanie poziomu wód gruntowych, zaniechanie ekstensywnego użytkowania łąk, zwiększanie powierzchni pól uprawnych i obszarów zabudowy. W następstwie tych zagrożeń możliwe jest ustępowanie gatunków wrażliwych oraz niekorzystne zmiany w ekosystemach. W odniesieniu do fauny najczęściej notowane są zagrożenia związane z usuwaniem starych, dziuplastych i obumierających drzew oraz zadrzewień śródpolnych. Ponadto istotny wpływ na faunę wywierają: zanieczyszczenie wód, utrata dogodnych warunków siedliskowych, szlaki komunikacyjne, chemizacja środowiska, intensyfikacja rolnictwa oraz zagrożenia wynikające z bezpośredniej działalności człowieka (zabudowa, niszczenie siedlisk). Wymienione wyżej procesy wpływają negatywnie zarówno na zasobność bazy pokarmowej zwierząt, dogodność siedlisk gatunków, a pośrednio – na stan ilościowy i jakościowy populacji.

W oparciu o prognozowane scenariusze klimatyczne można przewidywać, że zmiany klimatu sprowadzać się będą do zmiany sezonowych sum opadów, z jednoczesnym wzrostem sum opadów w zimie i spadkiem - w lecie. Szczególnie niebezpieczne jest prognozowane nasilenie się częstotliwości i gwałtowności występowania zjawisk ekstremalnych i w konsekwencji ich niekorzystnych skutków. Wyniki analizy scenariuszy klimatycznych wskazują m.in. na następujące tendencje:

- wyraźna tendencja wzrostowa średniej temperatury, co już bywa odzwierciedlone w innych wskaźnikach, np. wyraźna jest tendencja wydłużenia termicznego okresu wegetacyjnego, maleje liczba dni z temperaturą min. mniejszą od 0°C, a rośnie liczba dni z temperaturą maksymalną wyższą od 25°C; zmniejsza się okres zalegania śniegu;
- tendencje dot. opadów wskazują na zwiększenie opadów jesiennych, zimowych i wiosennych oraz zmniejszenie sumy opadów letnich, przy czym zmianom wartości średnich będą towarzyszyły zmiany częstości występowania zjawisk ekstremalnych prawdopodobnie o większym natężeniu.

VI. ANALIZA UWARUNKOWAŃ EKOFIZJOGRAFICZNYCH

VI.1. Przyrodnicze wskazania do kształtowania struktury funkcjonalno - przestrzennej

Wśród strategicznych zasad gospodarowania dla obszaru analizowanego w niniejszej pracy można wymienić w szczególności:

- 1) zapewnienie jak najwyższego poziomu zabezpieczenia środowiska gruntowo - wodnego przed zanieczyszczeniem,
- 2) właściwe kształtowanie systemu przyrodniczego, w szczególności dbałość o system zadrzewień i zakrzewień wzbogacających krajobraz, zabezpieczających gleby przed erozją, poprawiających mikroklimat oraz retencjonujących wody,
- 3) zabezpieczenie cieków przed przeciężeniem o charakterze fizyczno-chemicznym (wskutek wprowadzania zanieczyszczeń) oraz hydraulicznym (wskutek wprowadzania nadmiernej ilości wód opadowych w przypadku opadów nawałnych),
- 4) dbałość o walory przyrodniczo-krajobrazowe,
- 5) dbałość o funkcjonalność korytarzy ekologicznych.

W analizowanym przypadku przyrodnicze wskazania do kształtowania struktury przestrzennej są ograniczone istniejącym sposobem zagospodarowania terenu. Bez wątplenia obszarem mającym pełnić funkcje przyrodnicze i stanowiącym podstawę biologiczną na omawianym obszarze są tereny biologicznie czynne, a w szczególności lasy, łąki, zadrzewienia i korytarze ekologiczne. Znaczenie mają również wszelkie przejawy wprowadzenia roślinności przy budynkach mieszkalnych i terenach komunikacyjnych (m.in. z uwagi na rolę estetyczną, retencyjną i krajobrazową). Kluczowym jest zatem sformułowanie zaleceń środowiskowych, które będą możliwe do uwzględnienia w ramach zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Te aspekty są bliżej przedstawione w kolejnych dwóch podrozdziałach.

Obszarami preferowanymi do pełnienia funkcji przyrodniczych są węzły ekologiczne, korytarze ekologiczne oraz obszary obecnych i projektowanych form ochrony przyrody:

1. **Węzły ekologiczne** - czyli wyróżniające się z otoczenia skupiska osobników, gatunków, biomasy, pełniące rolę głównych centrów zasilania dla całego układu przestrzennego.

Za węzłowe leśne i zadrzewieniowe elementy ekologicznego systemu przestrzennego miasta należy uznać:

- kompleksy leśne w dolinie Małej Panwi,
- kompleksy leśne w dolinie Libawy.

Wśród ekosystemów łąkowych za węzłowe należy uznać:

- łąki położone w dolinie Małej Panwi,
- łąki położone w dolinie Libawy,
- łąki położone w dolinie Myśliny.

Wśród ekosystemów wodnych i wodno-błotnych za węzłowe dla struktury ekologicznej gminy uznano:

- koryto Małej Panwi,
- koryto Libawy,
- koryto Myśliny,
- kanał hutniczy w Krasiejowie,
- kanał hutniczy w Jedlicach,
- dolina Ptaszkówki,
- nieczynne piaskownie w Biestrzynie,
- stawy hodowlane w Poliwodzie.

2. **Korytarze ekologiczne** - wydłużone struktury przestrzenne zapewniające warunki do migracji różnych gatunków, np. duże połacie lasów, aleje drzew, doliny rzek. Korytarze ekologiczne gminy często są przerywane strefami nieciągłości, powodowanymi występowaniem terenów zurbanizowanych i zwartych ekosystemów pól uprawnych. Charakteryzują się jednak bogatą strukturą funkcjonalno-przestrzenną. Składają się na nią ekosystemy zadrzewieniowe, wodne, niewielkie fragmenty łąk. W procesach zagospodarowania przestrzennego powinno się za wszelką cenę dążyć do odtworzenia i zachowania pełnej ciągłości strukturalno-funkcjonalnej korytarzy ekologicznych. Do szczególnie istotnych korytarzy ekologicznych należy zaliczyć doliny rzek (zwłaszcza Małej Panwi, Libawy, Myśliny, Ptaszkówki) i dawne kanały hutnicze (w Krasiejowie i Jedlicach). Pełną informację o korytarzach ekologicznych zaprezentowano w rozdziale II.9 niniejszej pracy.
3. Obszary obecnych i projektowanych form ochrony przyrody (wskazane w r. II.9).

VI.2. Określenie możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru

Przeprowadzona analiza terenu pozwala stwierdzić, że strukturami cennymi przyrodniczo są wszelkie formy zieleni (w tym: lasy, aleje drzew, zadrzewienie śródpolne oraz indywidualne formy zieleni występujące w obrębie gospodarstw i budynków mieszkaniowych). Ponadto, komponentami środowiska wymagającymi szczególnej ochrony są: wody podziemne, wody powierzchniowe, powietrze atmosferyczne i gleby. W pierwszej kolejności należy zadbać o zapewnienie uwarunkowań sprzyjających zachowaniu równowagi gwarantującej zapewnienie odpowiednich warunków dla zdrowia i komfortu mieszkańców, z uszanowaniem konieczności ochrony wód podziemnych, gleb oraz flory i fauny.

W związku z powyższym, można sformułować następujące ograniczenia i zalecenia dla zagospodarowania i użytkowania terenu:

- 1) nowa zabudowa przemysłowa na analizowanym terenie może być dopuszczona do realizacji tylko pod warunkiem zachowania zgodności z przepisami o ochronie przyrody, ustaleniami audytu krajobrazowego oraz zabezpieczenia wysokiego poziomu ochrony środowiska, w tym: zdrowia i warunków życia ludzi, wód podziemnych, przyrody

- i walorów krajobrazowych, a także pod warunkiem wykonania w sposób uwzględniający konieczność adaptacji do zmian klimatycznych;
- 2) na rysunkach dokumentacji planistycznych należy wskazać:
 - a) aktualne granice Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (wg danych PIG-PIB),
 - b) aktualne zasięgi obszarów zagrożenia powodzią,
 - c) ustanowione i proponowane formy ochrony przyrody,
 - d) krajobrazy priorytetowe (według audytu krajobrazowego);
 - 3) należy wprowadzić ustalenia w zakresie zagospodarowania wód opadowych w taki sposób, by w pierwszej kolejności zadbać o ich ujęcie (i oczyszczenie - w odniesieniu do wód opadowych z terenów narażonych na zanieczyszczenie, np. drogi, parkingi i place przyzakładowe), retencję i rozsączanie w gruncie lub odprowadzanie do rowów i cieków lub zewnętrznych systemów kanalizacyjnych;
 - 4) wody opadowe i roztopowe z terenów zanieczyszczonych powinny być ujmowane w szczelne systemy kanalizacyjne, a w przypadku braku kanalizacji deszczowej – powinny być kierowane do szczelnych układów odprowadzania: rowy szczelne lub rowy szczelne z obsiewem trawą (nie mylić z rowami trawiastymi, które traktowane są jako urządzenie infiltracyjne), a także ścieki korytkowe; należy również wykorzystać rowy z warstwą filtracyjną, ale wówczas należy odizolować barierą hydroizolacyjną (geomembraną, matą bentonitową, itp.) wypełnienie filtracyjne od gruntu; tak wykonany filtr pod dnem rowu zwiększa wydajność hydrauliczną rowu przy relatywnie małych napełnieniach (filtr pod dnem również odprowadza wodę – jak dren); w rejonie ujścia rowu należy zapewnić odbiór wód z dna filtra (a nie tylko z dna rowu);
 - 5) należy zapewnić warunki do rozbudowy kanalizacji deszczowej, z uwzględnieniem działań i urządzeń mających na celu retencjonowanie wód opadowych i roztopowych przed ich odprowadzeniem do systemów kanalizacji i do wód powierzchniowych;
 - 6) z uwagi na płytko występujące i słabo izolowane wody podziemne, wskazane jest odstąpienie od akceptacji rozwiązań polegających na rozsączaniu ścieków bytowych w gruncie; niezbędnym jest także ustalenie zakazu składowania bezpośrednio na powierzchni ziemi odpadów, nawozów, paliw i środków chemicznych mogących powodować zanieczyszczenie środowiska wodno-gruntowego; miejsca magazynowania odpadów, paliw i nawozów powinny być zabezpieczone przed możliwością oddziaływania na środowisko gruntowo – wodne;
 - 7) w enklawach zieleni (które pełnią funkcje ochronne, biotopotwórcze, klimatyczne, wodochronne, stabilizujące warunki ekologiczne w najbliższym otoczeniu) należy zapewnić ochronę przed zmianą sposobu użytkowania;
 - 8) należy zapewnić wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę;
 - 9) należy zapewnić warunki do rozwoju odnawialnych źródeł energii w oparciu o instalacje prosumenckie oraz inne źródła;

- 10) należy dążyć do zwiększania obszarów zieleni ochronnej, która zapewnia m.in. lepszą wymianę powietrza w obszarach zabudowy mieszkaniowej, a także pełni funkcję krajobrazową, klimatotwórczą, rekreacyjną i rekreacyjną;
- 11) należy zapewnić wysoki stopień ochrony drzew i krzewów, ze szczególnym uwzględnieniem terenów zielonych w obrębie zwartej zabudowy, zieleni nadwodnej, i przydrożnych alei drzew;
- 12) należy dążyć do rozwoju i zwiększania udziału obszarów i obiektów zieleni (w tym wszelkich innowacyjnych form zieleni, np. zielone dachy, ogrody wertykalne, wiaty pokryte zielenią, parki kieszonkowe i in.), która zapewnia m.in. lepszą wymianę powietrza w obszarach zabudowy mieszkaniowej, a także pełni funkcję estetyczno-krajobrazową, klimatotwórczą i rekreacyjną;
- 13) w zakresie systemu elektroenergetycznego: należy dopuścić zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej oraz z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, przy czym w odniesieniu do urządzeń wykorzystujących energię wiatru dopuszcza się możliwość wprowadzenia urządzeń o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii;
- 14) w zakresie systemu zaopatrzenia w ciepło: należy dopuścić zaopatrzenie w energię ciepłą z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii;
- 15) w ramach wyznaczonych przestrzeni parkingowych należy zapewnić możliwość parkowania rowerów.

VI.3. Ocena przydatności środowiska dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania terenu

VI.3.1. Warunki geologiczno - inżynierskie

W załączniku mapowym do niniejszego opracowania wskazano przestrzenny rozkład uwarunkowań geologiczno-inżynierskich (korzystnych i niekorzystnych) dla budownictwa w granicach gminy Ozimek. Źródłem ustaleń w ww. zakresie było geoinformatyczne odwzorowanie zawartości Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 (opracowanej przez PIG-PIB). Kierując się ustaleniami wynikającymi z „Instrukcji opracowania Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000”¹¹ (Państwowy Instytut Geologiczny, 2005) podkreśla się, że waloryzacja ww. uwarunkowań nie obejmuje obszarów występowania złóż kopalin, wyrobisk i zwałowisk odpadów mineralnych, rezerwatów przyrody, terenów leśnych i rolnych w klasie I – IVa, łąk na glebach pochodzenia organicznego, terenów zieleni urządzonej, rejonów zwartej zabudowy dużych aglomeracji, terenów międzywala oraz rezerwatów archeologicznych i zabytkowych zespołów architektonicznych.

¹¹ http://geoportal.pgi.gov.pl/css/srodowiskowa/images/Instrukcja_opracowywania_MGsP.pdf

Do obszarów o korzystnych warunkach dla budownictwa zaliczono:

- 1) obszary gdzie występują grunty spoiste: zwarte, półzwarte i twardoplastyczne;
- 2) obszary gdzie występują grunty niespoiste średniozagęszczone i zagęszczone, na których nie stwierdzono zjawisk geodynamicznych, a głębokość do wody gruntowej (ale nie do pierwszego poziomu wodonośnego¹²) przekracza 2 m od powierzchni terenu.

Do obszarów o warunkach niekorzystnych (utrudniających budownictwo) należy zaliczyć:

- 1) obszary gdzie występują grunty słabonośne (organiczne, grunty spoiste w stanie miękoplastycznym i plastycznym, zwiertzeliny gliniaste, grunty niespoiste luźne), w których zwierciadło wody gruntowej znajduje się na głębokości mniejszej niż 2 m od powierzchni terenu;
- 2) obszary występowania wód agresywnych,
- 3) obszary zalewane w czasie powodzi (woda stuletnia);
- 4) obszary podmokłe i zabagnione;
- 5) obszary objęte ruchami masowymi oraz zjawiskami krasowymi i sufozyjnymi;
- 6) obszary o spadkach terenu powyżej 12% na Niżu Polskim i powyżej 20% na terenach wyżynnych i górskich;
- 7) obszary zmienione w wyniku działalności człowieka (grunty antropogeniczne, składowiska, wysypiska, itp.);
- 8) obszary zagrożone występowaniem szkód górniczych.

VI.3.2. Tereny preferowane dla realizacji funkcji mieszkaniowych i usługowych w zakresie oświaty, opieki społecznej, zdrowia, turystyki i rekreacji itp.

Z technicznego punktu widzenia, funkcje mieszkaniowe i usługowe mogłyby być realizowane na wszystkich terenach, za wyjątkiem międzywala przeciwpowodziowego, terenów podmokłych i zwartych kompleksów leśnych, jednakże istotnym ograniczeniem są:

- przepisy o ochronie przyrody,
- przepisy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- przepisy dot. lokalizacji zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- istniejące uwarunkowania geoinżynierskie i sozologiczne (np. źródła hałasu komunikacyjnego);
- aspekty ekonomiczne dot. realizacji i utrzymania obiektów budowlanych oraz infrastruktury komunikacyjnej, wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej.

¹² pierwszy poziom wodonośny” to „pierwsza od powierzchni warstwa wodonośna lub zespół warstw wodonośnych, wykazujących dobrą łączność hydrauliczną”. Dla potrzeb Mapy Hydrogeologicznej Polski przyjmuje się, że warstwa (lub zespół warstw wodonośnych) wchodzących w skład pierwszego poziomu wodonośnego posiada wodoprzepuszczalność $k \geq 3\text{m}/24\text{godz.}$, łączną miąższość $M \geq 2\text{m}$ (przy średnim stanie retencji) oraz wykazuje ciągłość występowania (z dokładnością schematyzacji hydrogeologicznej właściwą dla mapy w skali 1:50 000) na obszarze $A > 20\text{ km}^2$ (zob. Herbich P. i in., „Instrukcja. Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – Udostępnianie, weryfikacja, aktualizacja i rozwój”, PIG Warszawa 2004 + aneksy 2005).

Tereny preferowane do rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej w granicach gminy Ozimek to tereny związane głównie z doliną rzeki Mała Panew i Myślina, otoczeniem zbiornika wodnego Turawie oraz wyrobiskami poeksploatacyjnymi w Krasiejowie i ich otoczeniem (na bazie stanowiska paleontologicznego). Funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa nie powinna być konfliktowa w stosunku do funkcji przyrodniczych, jakie doliny rzeki Mała Panew oraz Myślina, Libawa powinny pełnić w systemie przyrodniczym gminy Ozimek. Ponadto, kompleksy leśne występujące w granicach gminy charakteryzują siedliska świeże, które są korzystne dla funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej.

Tereny preferowane do wszelkich funkcji związanych ze stałym pobytym ludzi, a zwłaszcza dla funkcji mieszkaniowych, usługowych: zdrowia, oświaty, pomocy społecznej, turystyki i rekreacji itp. powinny cechować się korzystnymi warunkami geologicznymi (co zostało omówione w poprzednim podrozdziale), a przy tym powinny być zlokalizowane poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Pozostałe tereny być przeznaczone do zabudowy jedynie w ostateczności,

- 1) po zapewnieniu zgodności z przepisami o ochronie przyrody,
- 2) po rozpoznaniu miejscowych warunków geologiczno-inżynierskich (należy pamiętać, że uwarunkowania w tym zakresie, które przedstawiono w załączniku mapowym do niniejszego opracowania, odpowiadają szczegółowości Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000, a więc z założeniu cechują się generalizacją),
- 3) pod warunkiem uzyskania uzgodnienia dot. zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w trybie art. 166 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne; należy pamiętać, że według art. 166 ust. 10 ww. ustawy, uzgodnienia tego odmawia się, jeżeli planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią:
 - a) naruszają ustalenia planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
 - b) naruszają ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym;
 - c) stanowią zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków;
 - d) naruszają funkcjonowanie infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
 - e) utrudniają zarządzanie ryzykiem powodziowym.

W odniesieniu do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią należy wskazać, że przyszłe dokumenty planistyczne (oraz decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu) muszą uwzględniać ustalenia *rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie zakresu wymagań oraz warunków dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz sposobu ich ustalania.*

VI.3.3. Tereny preferowane dla realizacji funkcji przemysłowych

Gmina Ozimek należy do gmin, w których funkcje przemysłowe zlokalizowane zostały na terenie miasta, w otoczeniu Huty „Małapanew”, jak również w punktowych lokalizacjach w rejonie Krasiejowa, Grodzca, Antoniowa, Jedlic i Dylak.

Tereny te - poza położonymi w otoczeniu Huty „Małapanew” - posiadają korzystne warunki geologiczno-gruntowe, jednakże ze względu na rodzaj lokalizowanej działalności produkcyjnej powinien być weryfikowany pod kątem oddziaływań środowiskowych, w trybie obowiązujących procedur administracyjnych.

Dla celów realizacji funkcji przemysłowych i wytwórczych należałoby wykorzystać istniejące tereny przemysłowe, w ramach restrukturyzacji i przebudowy istniejących obiektów oraz pozyskania terenów po obiektach likwidowanych i wyburzanych.

W szczególności, dla realizacji funkcji przemysłowo – składowych wykorzystać należy tereny po byłej Hucie „Małapanew”. W przypadku wszystkich funkcji o tym charakterze, ich lokalizacja wymaga szczegółowych ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczących oddziaływania tych obiektów na środowisko.

Ograniczenia związane z lokalizacją funkcji przemysłowych mogą wynikać z wielorakich kryteriów. Do kluczowych należy zaliczyć:

- niekorzystne warunki gruntowo-wodne,
- zagrożenie terenu zalewem powodziowym,
- bezpośrednie sąsiedztwo terenów chronionych przeznaczonych na stały pobyt ludzi lub funkcje turystyczno – rekreacyjne,
- występowanie terenów cennych przyrodniczo.

VI.3.4. Tereny preferowane dla rozwoju funkcji rolniczej i leśnej

Podstawowymi czynnikami określającymi przydatność terenów dla kształtowania funkcji rolniczych są kompleksy przydatności rolniczej [szczegółowa lokalizacja kompleksów przedstawiona została na mapie siedlisk i wartości przyrodniczych] oraz klasyfikacja bonitacyjna gleb. Analiza wymienionych czynników pozwala na jednoznaczne wyodrębnienie na terenie gminy Ozimek trzech podstawowych grup przydatności rolniczej oraz pozwala na następującą ocenę predyspozycji obszaru względem możliwości rozwoju funkcji rolniczych:

- Kompleksy o dużej przydatności rolniczej – obejmują siedliska o zbliżonych, korzystnych właściwościach agroekologicznych, do których wchodzi kompleks pszenny dobry, kompleks żytni bardzo dobry oraz użytki zielone bardzo dobre i dobre. Kompleksy posiadają dużą przydatność rolniczą i odznaczają się występowaniem gleb o najlepszych wartościach użytkowych i tym samym stosunkowo łatwych w uprawie, wymagających ewentualnie niewielkich nakładów agrotechnicznych. Wskazane jest utrzymanie wymienionych kompleksów w użytkowaniu rolnym.
- Kompleksy o średniej przydatności rolniczej – zalicza się tu kompleksy o słabszych warunkach glebowych, a więc kompleks żytni dobry, zbożowo-pastewny mocny oraz użytki zielone średnie. Przydatność rolnicza wykazanych siedlisk jest wypadkową czynników naturalnych [w tym klimatycznych] oraz zwykle zwiększonych nakładów

prac agrotechnicznych. Dla niniejszych kompleksów zalecane jest utrzymanie ich w systemie użytków rolnych.

- Kompleksy o niskiej przydatności rolniczej – obejmują kompleks żytni słaby, żytni bardzo słaby kompleks zbożowo-pastewny słaby oraz kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych. Niski potencjał użytkowy uwarunkowany jest różnymi czynnikami, głównie wilgotnościami i piaszczystym charakterem gleb. Użytkowanie kompleksów jest zwykle trudne i wymaga regulacji stosunków wodnych. Niska przydatność rolnicza wskazuje na możliwość przeznaczania terenów pod inne formy zainwestowania, jednakże należy mieć na uwadze, ich ewentualny, lokalnie istotny potencjał przyrodniczy.

We wszystkich powyższych przypadkach przeznaczanie gruntów rolnych na nierolnicze powinno odbywać się przy uwzględnieniu klasyfikacji bonitacyjnej gleb oraz ewentualnej wartości przyrodniczej siedlisk. Wskazane jest utrzymanie użytków zielonych w zasięgu dolin rzecznych, zwłaszcza w dolinie Małej Panwi, Myśliny i Libawy, co w konsekwencji przyczynia się do utrzymywania funkcjonalności dolin jako korytarzy ekologicznych.

Istniejące tereny leśne położone gminy powinny pozostać w użytkowaniu leśnym, łącząc funkcję gospodarczą z funkcją przyrodniczą, jako element systemu przyrodniczego gminy Ozimek.

Występujące na terenie gminy grunty rolne, nawet o wysokiej wartości dla produkcji rolnej powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu do czasu, gdy inne ich wykorzystanie nie będzie bardziej efektywne pod względem gospodarczym, lub też zaistnieje potrzeba rozwoju istotnych funkcji publicznych.

Należy przy tym pamiętać, że według ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, szczególnej ochronie przed przeznaczaniem na cele nierolnicze podlegają użytki rolne o wysokiej bonitacji, tzn. klas I-III, gleby pochodzenia organicznego (każdej klasy) oraz wszystkie grunty leśne.

Warto dodać, że według art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 2001 r. o lasach, do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- 1) grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;
- 2) lotne piaski i wydmy piaszczyste;
- 3) strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;
- 4) hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

VI.4. Rekomendacje do polityki zagospodarowania przestrzennego

Mając na uwadze przedstawione wcześniej uwarunkowania środowiskowe oraz istniejące presje antropogeniczne i trend zmian w środowisku, formułuje się następujące rekomendacje do kreowania polityki zagospodarowania przestrzennego na analizowanym terenie:

1. Należy uwzględnić w jak najwyższym stopniu ograniczenia i zalecenia wypunktowane w podrozdziałach VI.1 i VI.2 niniejszego opracowania.
2. W dokumentach określających zasady zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić zapisy mówiące o ochronie zieleni urządzonej (skwery, zieleńce, zieleń izolacyjna) oraz zieleni o walorach kompozycyjnych, tj. zieleni stanowiącej charakterystyczne elementy krajobrazu kulturowego, takie jak: pojedyncze drzewa, aleje, szpalery, a także ogrody wertykalne, zielone ściany, wiaty pokryte zielenią, ogrody deszczowe, zieleńce, krzewy i in. W odniesieniu do wprowadzania nowych form zieleni, cennym zapisem byłoby wskazanie na obowiązek zróżnicowania wprowadzanej roślinności pod kątem wysokości, walorów ozdobnych oraz zmiennych właściwości w różnych porach roku.
3. Należy zachować obecną sieć hydrograficzną i nie doprowadzać do jej przekształcenia - za wyjątkiem działań w zakresie renaturyzacji (w szczególności takiej, która będzie skutkować wzrostem pojemności retencyjnej ekosystemu rzeki) i niezbędnej ochrony przeciwpowodziowej.
4. W dokumentach określających zasady zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić zapisy mówiące o dopuszczeniu wycięcia lub przesadzenia drzew kolidujących z podstawowym i dopuszczonym przeznaczeniem terenu jedynie pod warunkiem kompensacji wycinanej zieleni (adekwatnej jakościowo) w granicach posiadanej własności lub w obszarach przestrzeni publicznej.
5. Proponuje się wprowadzenie w ww. dokumentach obowiązku uwzględnienia (w ramach przebudowy istniejących lub przy projektowaniu nowych dróg) możliwości realizacji zieleni urządzonej w postaci: szpalerów drzew, żywopłotów lub pasów trawników, w zależności od możliwości wynikających z szerokości dróg w ich liniach rozgraniczających. Zasadnym jest wprowadzenie możliwości wykorzystania ekranów akustycznych do wprowadzenia na nich zieleni lub ogniw fotowoltaicznych.
6. Należy nadać wysoki priorytet ochronie regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych. Do korytarzy tych należy zaliczyć przede wszystkim lasy, łąki, rzeki i towarzyszącą im strefę buforową o szerokości 10-50 m, a także ciągi zadrzewień i pojedyncze skupiska drzew.
7. Zasadnym jest zachowanie oraz wprowadzanie zalesień, zadrzewień i zakrzewień wzdłuż cieków i rowów melioracyjnych.
8. Strefy wododziałowe, jako miejsca rozdziału i spływu wód powierzchniowych, powinny być uwzględnione przy kształtowaniu zagospodarowania terenu. Wskazane jest liniowe zadrzewienie i zakrzewienie tych stref gatunkami odpornymi na suszę i niski poziom wód gruntowych oraz mało wymagającymi w stosunku do warunków glebowych (np. jesion wyniosły, topola biała, topola osika, czeremch amerykański, świdośliwa jajowata, głóg jednoszyjkowy, rokitnik pospolity, jarząb pospolity, brzoza brodawkowata i in.).

9. Należy uwzględnić rekomendacje projektu „Audytu krajobrazowego województwa opolskiego”, które przedstawiono w załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.
10. Należy pamiętać, że ustalenia dot. zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wymagają uzgodnienia z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w trybie art. 166 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne; według art. 166 ust. 10 ww. ustawy, uzgodnienia tego odmawia się, jeżeli planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią:
 - a) naruszają ustalenia planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
 - b) naruszają ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym;
 - c) stanowią zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków;
 - d) naruszają funkcjonowanie infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
 - e) utrudniają zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Ponadto, w odniesieniu do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią należy wskazać, że przyszłe dokumenty planistyczne (oraz decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu) muszą uwzględniać ustalenia *rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie zakresu wymagań oraz warunków dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz sposobu ich ustalania.*

VII. WYKORZYSTANE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

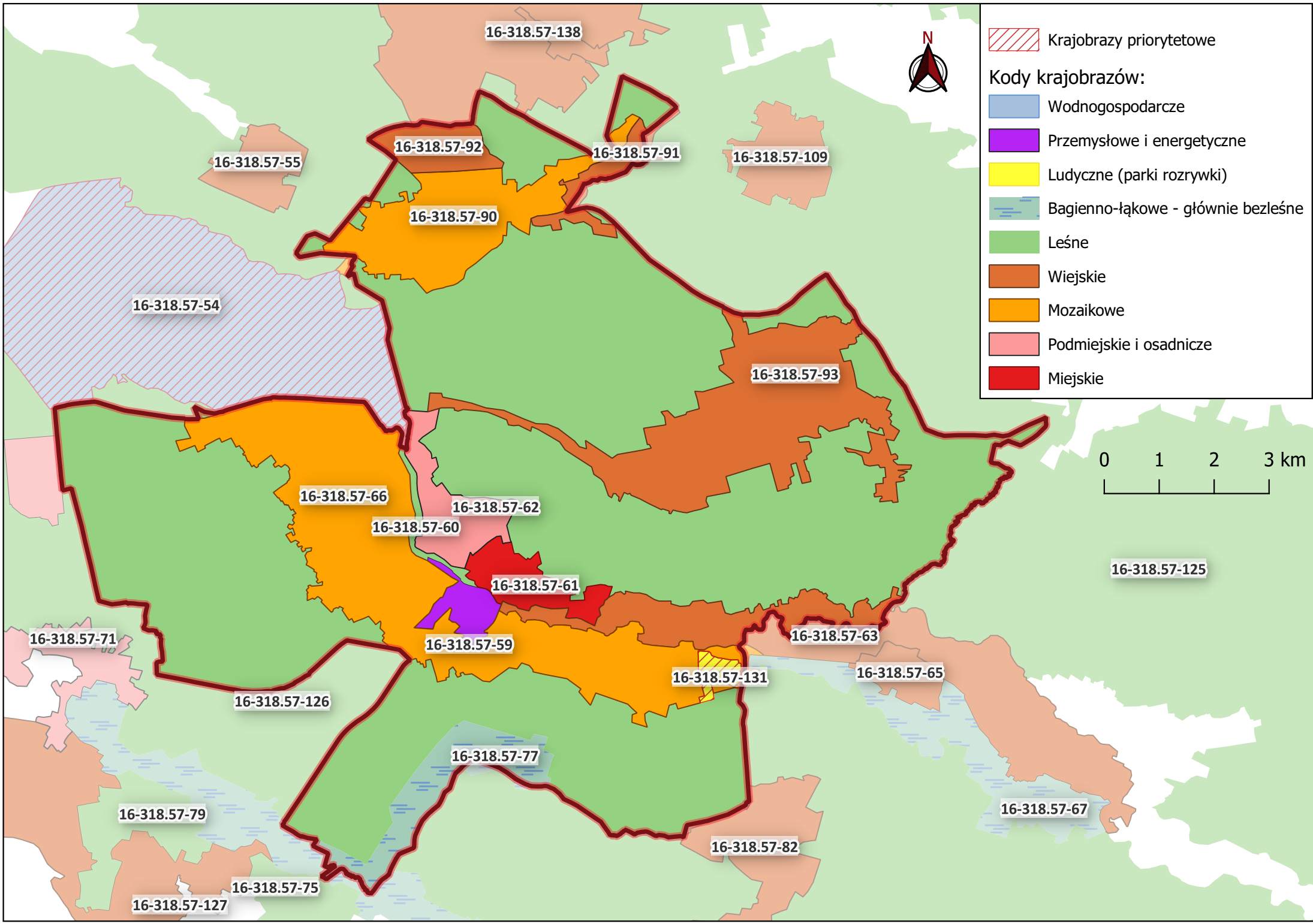
1. Badora K., Hebda G., Nowak A., Sierakowski M., Wróbel R., „Ekspertyza kierunków rozwoju sieci opolskich rezerwatów”, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu, 2021.
2. Bródka S. (red.), „Praktyczne aspekty ocen środowiska przyrodniczego”, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2010.
3. „Charakterystyka wód podziemnych zgodnie z zapisami załącznika II.2 Ramowej Dyrektywy Wodnej”, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, 2013.
4. Dane Inspekcji Ochrony Środowiska opracowane w ramach i dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska.
5. Główny Urząd Statystyczny - Bank Danych Lokalnych.
6. Gorgoń J. (red.), „Ocena wrażliwości terenów miejskich na możliwe zagrożenia wynikające ze zmian klimatu”, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, 2014.
7. Kistowski M. i Korwel-Lejkowska B. (red.), „Waloryzacja środowiska przyrodniczego w planowaniu przestrzennym”, Problemy Ekologii Krajobrazu, vol. 19, 2007.
8. Koncepcja korytarzy ekologicznych w województwie opolskim, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2012.
9. Mapy hydrograficzne, sozologiczne, geośrodowiskowe i inne (w tym: geoportale oraz dane udostępnione za pośrednictwem serwisów WMS) oraz komentarze do map hydrograficznych, geośrodowiskowych i sozologicznych.
10. Mikołajków J. (red.), Sadurski A. (red.) i in., „Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce”, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, 2017.
11. Ocena wpływu zmian klimatu na różnorodność biologiczną oraz wynikające z niej wytyczne dla działań administracji ochrony przyrody do roku 2030, Fundeko, 2012.
12. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Ozimek (Kowalczyk R. i in., Ecoplan 2005).
13. Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego (Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2016).
14. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2023.
15. Projekt „Audytu krajobrazowego województwa Opolskiego”, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2024.
16. „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” (Polska Akademia Nauk - Instytut Ochrony Przyrody, 2011).
17. Mapy ryzyka powodziowego, 2022.
18. „Poradnik TEEB dla miast: usługi ekosystemów w gospodarce miejskiej”, wydanie polskie: Fundacja Sendzimira, 2011.
19. Program Ochrony Środowiska dla gminy Ozimek na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 r. (Albeko s.c., 2023),
20. Pyszny K., Przybyła Cz., „Systemy informacji przestrzennej w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko”, Poznań, 2016.

21. Pyszny K., „Możliwości wykorzystania narzędzi GIS w opracowaniach ekofizjograficznych i strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko”, w: „Problemy planistyczne - Jesień 2016”, Poznań 2016.
22. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, 2021.
23. Sierakowski M., Nowak A., Żyła P., „Rezerваты przyrody w województwie opolskim - przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”, Wydawnictwo Klubu Przyrodników, 2020).
24. Solon J., Borzyszkowski J. et.al., *Physico-geographical mesoregions of Poland - verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*. Geographia Polonica, vol. 91, no. 2, 2018.
25. Stolarska M., Łukasiewicz G. 2020. Opracowanie projektu planu przeciwdziałania skutkom suszy uwzględniając podział kraju na obszary dorzeczy. Podzadanie 1.4: Identyfikacja obszarów zagrożonych suszą, z uwzględnieniem potrzeb wodnych użytkowników i środowiska naturalnego, wraz z analizą rozkładu przestrzennego występowania zjawiska suszy oraz ich hierarchizacja pod kątem wdrożenia działań łagodzących skutki suszy. WIND-HYDRO, Warszawa.
26. Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2023-2030, Delta Partner - Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych, 2023.
27. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek, e-GIS Pracownia Urbanistyczno - Projektowa Sp. z o.o., 2022.
28. Wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w zakresie ograniczania, łagodzenia i kompensowania procesu zasklepienia gleby, Komisja Europejska, 2012.

**Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
dla gminy Ozimek**

ZAŁĄCZNIK NR 1

**Wnioski i rekomendacje
dla wydzielonych typów krajobrazów
położonych w granicach gminy Ozimek
(na podstawie projektu „Audytu krajobrazowego
województwa opolskiego”)**

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-61
Podtyp	9b. Miejscowości o charakterze współczesnym
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Ozimek
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej zwartego kompleksu leśnego. • Ochrona walorów kulturowych – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania oraz użytkowania terenów w dostosowaniu do potrzeb ochrony zasobu kulturowego struktur przestrzennych oraz zachowania i wzmacniania tożsamości regionalnej. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe. • Ograniczenie deformacji krajobrazów – zapobieganie dysharmonizacji i zaśmiecaniu krajobrazu oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na walory krajobrazowe obiektów kolizyjnych.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i predyspozycji, zgodnie z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego, przy poszanowaniu zasobów i walorów historyczno-kulturowych, środowiskowych i krajobrazowo-estetycznych, • <i>przewidywalności przestrzeni</i> – planowanie rozwoju przestrzennego w oparciu o akty planistyczne z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności	

korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych,

- *zwartości i spójności przestrzeni osadniczej* – optymalne wykorzystanie dostępnego terenu, zapobiegające rozpraszaniu i rozlewaniu się zabudowy, w szczególności w obrębie krajobrazów otwartych i w strefach podmiejskich,
- *ochrony i kształtowania krajobrazu* – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych i otwartych, w tym zachowania układów zieleni śródpolnej, przydrożnej i innej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,
- *czynnej i biernej ochrony krajobrazu* – kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zurbanizowanych i otwartych z uwzględnieniem czynnej i biernej ochrony krajobrazu,
- *ochrony walorów estetyczno-widokowych* - kształtowanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, w tym minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań estetyczno-widokowych istniejącej i naziemnej infrastruktury sieci przesyłowych poprzez lokalizację wzdłuż istniejących obiektów tej infrastruktury.

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r, w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gminy Ozimek.
- Zachowanie wiodących funkcji krajobrazu osadniczo-rolnego (ogrody działkowe).
- Zaleca się utrzymanie i zwiększenie udziału terenów zielonych w strukturze terenu, wzmacniających zdolności adaptacji do zmian klimatu, zwiększających retencyjności i bioróżnorodność terenu.
- Zaleca się utrzymanie/zwiększenie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodność i wzmocnienie naturalnej retencyjności terenu.
- Zaleca się harmonizowanie nowej zabudowy i zagospodarowania w otoczeniu istniejących obiektów, z uwzględnieniem aspektów estetyczno-widokowych.
- Dopuszczenie rozwoju funkcji osadniczych w formie zorganizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności.
- Dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie oraz kontynuację zabudowy wzdłuż dróg.
- Dopuszczenie przekształceń siedlisk zabudowy zagrodowej do funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej.
- Przeciwdziałanie tworzeniu zabudowy rozproszonej poprzez określenie terenów przeznaczonych pod zabudowę w planie ogólnym.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków

- Burmistrz Ozimka.
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Opole.
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.
- Zarząd Województwa Opolskiego.
- Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.
- Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacje, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-63
Podtyp	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Kolonowskie, Ozimek
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej krajobrazu przyrodniczo-kulturowego. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe. • Ograniczenie deformacji krajobrazów – zapobieganie dysharmonizacji i zaśmiecaniu krajobrazu oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na walory krajobrazowe obiektów kolizyjnych.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i predyspozycji, zgodnie z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego, przy poszanowaniu zasobów i walorów historyczno-kulturowych, środowiskowych i krajobrazowo-estetycznych, • <i>przewidywalności przestrzeni</i> – planowanie rozwoju przestrzennego w oparciu o akty planistyczne z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych,	

- *ochrony i kształtowania krajobrazu* – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych i otwartych, w tym zachowania układów zieleni śródpolnej, przydrożnej i innej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,
- *harmonizowania zabudowy i zagospodarowania* – harmonizowanie nowej zabudowy i zagospodarowania w otoczeniu obiektów zachowanego dziedzictwa kulturowego z cechami architektoniczno-urbanistycznymi tych obiektów,
- *ochrony walorów estetyczno-widokowych* – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, w tym minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań estetyczno-widokowych istniejącej i naziemnej infrastruktury sieci przesyłowych poprzez lokalizację wzdłuż istniejących obiektów tej infrastruktury,
- *kontynuacji tradycyjnych sposobów zagospodarowania i użytkowania* – kształtowanie zagospodarowania z poszanowaniem dla tradycyjnych elementów krajobrazów kulturowych.

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gminy Ozimek.
- Zachowanie wiodącej funkcji harmonijnego krajobrazu rolniczego.
- Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- Nieprzekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne.
- Dopuszczenie prowadzenia zalesień gruntów rolnych.
- Zapewnienie powiązania ekosystemu jednostki krajobrazowej, w szczególności w obrębie regionalnego korytarza ekologicznego rzeki Mała Panew.
- Dopuszczenie rozwoju funkcji osadniczych i rekreacyjnych w formie zorganizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i letniskowej oraz użytkowania rekreacyjnego Małej Panwi.
- Dostosowanie intensywności zabudowy, linii zabudowy, kompozycji przestrzennej nowej zabudowy do miejscowych uwarunkowań krajobrazowych i historyczno-kulturowych.
- Niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków.
- Dopuszczenie przekształceń siedlisk zabudowy zagrodowej do funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej.
- Dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie oraz kontynuację zabudowy wzdłuż dróg.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków

- Burmistrz Ozimka.
- Burmistrz Kolonowskiego.
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Zawadzkie.
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.
- Dyrektor Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych.
- Zarząd Województwa Opolskiego.
- Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.
- Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach.
- Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacje, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-66
Podtyp	7a. Z przewagą terenów porolnych
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Ozimek
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej krajobrazu przyrodniczo-kulturowego. • Ochrona walorów kulturowych – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania oraz użytkowania terenów w dostosowaniu do potrzeb ochrony zasobu kulturowego struktur przestrzennych oraz zachowania i wzmocnienia tożsamości regionalnej. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe. • Ograniczenie deformacji krajobrazów – zapobieganie dysharmonizacji i zaśmiecaniu krajobrazu oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na walory krajobrazowe obiektów kolizyjnych.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i predyspozycji, zgodnie z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego, przy poszanowaniu zasobów i walorów historyczno-kulturowych, środowiskowych i krajobrazowo-estetycznych, • <i>przewidywalności przestrzeni</i> – planowanie rozwoju przestrzennego w oparciu o akty planistyczne z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmocniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmocnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności	

korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych,

- *zwartości i spójności przestrzeni osadniczej* – optymalne wykorzystanie dostępnego terenu, zapobiegające rozpraszaniu i rozlewaniu się zabudowy, w szczególności w obrębie krajobrazów otwartych i w strefach podmiejskich,
- *ochrony i kształtowania krajobrazu* – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych i otwartych, w tym zachowania układów zieleni śródpolnej, przydrożnej i innej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,
- *czynnej i biernej ochrony krajobrazu* – kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zurbanizowanych i otwartych z uwzględnieniem czynnej i biernej ochrony krajobrazu,
- *ochrony walorów estetyczno-widokowych* – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, w tym minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań estetyczno-widokowych istniejącej i naziemnej infrastruktury sieci przesyłowych poprzez lokalizację wzdłuż istniejących obiektów tej infrastruktury,
- *kontynuacji tradycyjnych sposobów zagospodarowania i użytkowania* – kształtowanie zagospodarowania z poszanowaniem dla tradycyjnych elementów krajobrazów kulturowych,
- *przezorności/adekwatności* – dostosowanie wykorzystania rekreacyjnego środowiska przyrodniczego do chłonności przyrodniczej obszaru.

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gminy Ozimek.
- Zachowanie wiodącej funkcji harmonijnego krajobrazu rolniczego.
- Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- Nieprzekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne.
- Dopuszczenie prowadzenia zalesień gruntów rolnych.
- Zapewnienie powiązania ekosystemu jednostki krajobrazowej, w szczególności w obrębie regionalnego korytarza ekologicznego rzeki Mała Panew.
- Dopuszczenie rozwoju funkcji osadniczych i rekreacyjnych w formie zorganizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i letniskowej w strefie Zbiornika Turawskiego oraz użytkowania rekreacyjnego Małej Panwi.
- Dostosowanie intensywności zabudowy, linii zabudowy, kompozycji przestrzennej nowej zabudowy do miejscowych uwarunkowań krajobrazowych i historyczno-kulturowych.
- Niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków.
- Dopuszczenie przekształceń siedlisk zabudowy zagrodowej do funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej.
- Dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie oraz kontynuację zabudowy wzdłuż dróg.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków
• Burmistrz Ozimka. • Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Opole. • Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. • Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu. • Zarząd Województwa Opolskiego. • Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków. • TAURON Dystrybucja S.A. • PKP Polskie Linie Kolejowe. • Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacje, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-77
Podtyp	2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Chrzastowice, Izbicko, Strzelce Opolskie, Ozimek, Jemielnica
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej krajobrazu przyrodniczo-kulturowego. • Ochrona walorów kulturowych – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania oraz użytkowania terenów w dostosowaniu do potrzeb ochrony zasobu kulturowego struktur przestrzennych oraz zachowania i wzmacniania tożsamości regionalnej. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe. • Ograniczenie deformacji krajobrazów – zapobieganie dysharmonizacji i zaśmiecaniu krajobrazu oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na walory krajobrazowe obiektów kolizyjnych.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i predyspozycji, zgodnie z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego, przy poszanowaniu zasobów i walorów historyczno-kulturowych, środowiskowych i krajobrazowo-estetycznych, • <i>przewidywalności przestrzeni</i> – planowanie rozwoju przestrzennego w oparciu o akty planistyczne z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności	

korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych,

- *zwartości i spójności przestrzeni osadniczej* – optymalne wykorzystanie dostępnego terenu, zapobiegające rozpraszaniu i rozlewaniu się zabudowy, w szczególności w obrębie krajobrazów otwartych,
- *ochrony i kształtowania krajobrazu* – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych i otwartych, w tym zachowania układów zieleni śródpolnej, przydrożnej i innej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,
- *czynnej i biernej ochrony krajobrazu* – kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zurbanizowanych i otwartych z uwzględnieniem czynnej i biernej ochrony krajobrazu,
- *ochrony walorów estetyczno-widokowych* – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, w tym minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań estetyczno-widokowych istniejącej i naziemnej infrastruktury sieci przesyłowych poprzez lokalizację wzdłuż istniejących obiektów tej infrastruktury,
- *kontynuacji tradycyjnych sposobów zagospodarowania i użytkowania* – kształtowanie zagospodarowania z poszanowaniem dla tradycyjnych elementów krajobrazów kulturowych,
- *eksponowania przestrzeni publicznych* – zagospodarowanie przestrzeni publicznych w sposób podkreślający ich funkcję i rangę w obszarach zurbanizowanych.

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gmin Chrząstowice, Izbicko, Strzelce Opolskie, Ozimek, Jemielnica.
- Zachowanie wiodącej funkcji krajobrazu rolniczego.
- Planowanie zagospodarowania i użytkowania terenów z uwzględnieniem dominującej funkcji rolnej obszaru.
- Zaleca się zachowanie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodność i wzmocnienie naturalnej retencyjności terenu.
- Zaleca się zachowanie ciągłości ekologicznej doliny Jemielnicy.
- Nieprzekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne.
- Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- Dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie oraz kontynuację zabudowy wzdłuż dróg.
- Przeciwdziałanie tworzeniu zabudowy rozproszonej poprzez określenie terenów przeznaczonych pod zabudowę w planie ogólnym.
- Dostosowanie intensywności zabudowy, linii zabudowy, kompozycji przestrzennej nowej zabudowy do miejscowych uwarunkowań krajobrazowych i historyczno-kulturowych.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków

- Wójt gminy Chrzastowice.
- Wójt gminy Izbicko.
- Wójt gminy Jemielnica.
- Burmistrz Strzelec Opolskich.
- Burmistrz Ozimka.
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwa: Opole, Strzelce Opolskie.
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- Zarządca gospodarstwa rybackiego.
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.
- Zarząd Województwa Opolskiego.
- Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.
- TAURON Dystrybucja S.A.
- GAZ-SYSTEM S.A.
- Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacje, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-90
Podtyp	7a. Z przewagą terenów porolnych
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Ozimek, Turawa
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej krajobrazu przyrodniczo-kulturowego • Ochrona walorów kulturowych – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania oraz użytkowania terenów w dostosowaniu do potrzeb ochrony zasobu kulturowego struktur przestrzennych oraz zachowania i wzmacniania tożsamości regionalnej • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe • Ograniczenie deformacji krajobrazów – zapobieganie dysharmonizacji i zaśmiecaniu krajobrazu oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na walory krajobrazowe obiektów kolizyjnych	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i predyspozycji, zgodnie z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego, przy poszanowaniu zasobów i walorów historyczno-kulturowych, środowiskowych i krajobrazowo-estetycznych, • <i>przewidywalności przestrzeni</i> – planowanie rozwoju przestrzennego w oparciu o akty planistyczne z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności	

korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych,

- *zwartości i spójności przestrzeni osadniczej* – optymalne wykorzystanie dostępnego terenu, zapobiegające rozpraszaniu i rozlewaniu się zabudowy, w szczególności w obrębie krajobrazów otwartych i w strefach podmiejskich,
- *ochrony i kształtowania krajobrazu* – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych i otwartych, w tym zachowania układów zieleni śródpolnej, przydrożnej i innej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,
- *czynnej i biernej ochrony krajobrazu* – kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zurbanizowanych i otwartych z uwzględnieniem czynnej i biernej ochrony krajobrazu,
- *ochrony walorów estetyczno-widokowych* – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, w tym minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań estetyczno-widokowych istniejącej i naziemnej infrastruktury sieci przesyłowych poprzez lokalizację wzdłuż istniejących obiektów tej infrastruktury,
- *kontynuacji tradycyjnych sposobów zagospodarowania i użytkowania* – kształtowanie zagospodarowania z poszanowaniem dla tradycyjnych elementów krajobrazów kulturowych.

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gminy Ozimek i Turawa.
- Zachowanie wiodącej funkcji harmonijnego krajobrazu rolniczego.
- Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- Dopuszczenie prowadzenia zalesień gruntów rolnych.
- Zaleca się utrzymanie i zwiększenie udziału terenów zielonych zwiększających zdolności do adaptacji klimatycznej.
- Zaleca się utrzymanie i zwiększenie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodność i wzmocnienie naturalnej retencyjności terenu.
- Zapewnienie powiązania ekosystemu jednostki krajobrazowej, w szczególności lokalnego korytarza ekologicznego rzeki Libawa.
- Dopuszczenie rozwoju funkcji osadniczych i rekreacyjnych w formie zorganizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i letniskowej.
- Dostosowanie intensywności zabudowy, linii zabudowy, kompozycji przestrzennej nowej zabudowy do miejscowych uwarunkowań krajobrazowych i historyczno-kulturowych.
- Niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków.
- Dopuszczenie przekształceń siedlisk zabudowy zagrodowej do funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej.
- Dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie oraz kontynuację zabudowy wzdłuż dróg.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków
• Wójt gminy Turawa. • Burmistrz Ozimka. • Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Turawa, Nadleśnictwo Opole. • Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. • Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. • Zarząd Województwa Opolskiego. • Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacja, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-91
Podtyp	6a. Sztuczne zbiorniki wodne
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Ozimek, Zębówice
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i predyspozycji, zgodnie z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego, przy poszanowaniu zasobów i walorów historyczno-kulturowych, środowiskowych i krajobrazowo-estetycznych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych, • <i>ochrony i kształtowania krajobrazu</i> – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe obszarów przyrodniczo-kulturowych, w tym zachowania układów zieleni leśnej i łąkowej, wód stojących stawów hodowlanych oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu.	

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gminy Ozimek i Zębowice.
- Zachowanie dotychczasowego, harmonijnego krajobrazu rolniczego terenu.
- Zaleca się utrzymanie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodności i wzmocnienie naturalnej retencyjności terenu.
- Zaleca się ochronę roślinności przybrzeżnej w celu utrzymania ciągłości strefy buforowej.
- Kształtowanie stref ekotonowych na granicy terenów leśnych i stawowych.
- Dopuszczenie rozwoju funkcji osadniczych i rekreacyjnych w formie zorganizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i letniskowej.
- Dostosowanie intensywności zabudowy, linii zabudowy, kompozycji przestrzennej nowej zabudowy do miejscowych uwarunkowań krajobrazowych i historyczno-kulturowych.
- Niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków.
- Dopuszczenie przekształceń siedlisk zabudowy zagrodowej do funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej.
- Dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie oraz kontynuację zabudowy wzdłuż dróg.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków

- Wójt gminy Zębowice.
- Burmistrz Ozimka.
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Turawa.
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- Zarządca gospodarstwa rybackiego.
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.
- Zarząd Województwa Opolskiego.
- Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacja, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-92
Podtyp	6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Ozimek, Turawa, Zębówice
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej krajobrazu przyrodniczo-kulturowego. • Ochrona walorów kulturowych – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania oraz użytkowania terenów w dostosowaniu do potrzeb ochrony zasobu kulturowego struktur przestrzennych oraz zachowania i wzmacniania tożsamości regionalnej. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe. • Ograniczenie deformacji krajobrazów – zapobieganie dysharmonizacji i zaśmiecaniu krajobrazu oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na walory krajobrazowe obiektów kolizyjnych.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i predyspozycji, zgodnie z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego, przy poszanowaniu zasobów i walorów historyczno-kulturowych, środowiskowych i krajobrazowo-estetycznych, • <i>przewidywalności przestrzeni</i> – planowanie rozwoju przestrzennego w oparciu o akty planistyczne z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności	

korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych,

- *zwartości i spójności przestrzeni osadniczej* – optymalne wykorzystanie dostępnego terenu, zapobiegające rozpraszaniu i rozlewaniu się zabudowy, w szczególności w obrębie krajobrazów otwartych i w strefach podmiejskich,
- *ochrony i kształtowania krajobrazu* – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych i otwartych, w tym zachowania układów zieleni śródpolnej, przydrożnej i innej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,
- *wzmacniania ochrony obszarów o wysokim potencjale historyczno-kulturowym* - wzmocnienie działań ochronnych obszarów o podwyższonych walorach kulturowych i historycznych przestrzeni publicznych
- *czynnej i biernej ochrony krajobrazu* – kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zurbanizowanych i otwartych z uwzględnieniem czynnej i biernej ochrony krajobrazu,
- *ochrony walorów estetyczno-widokowych* – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, w tym minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań estetyczno-widokowych istniejącej i naziemnej infrastruktury sieci przesyłowych poprzez lokalizację wzdłuż istniejących obiektów tej infrastruktury,
- *kontynuacji tradycyjnych sposobów zagospodarowania i użytkowania* – kształtowanie zagospodarowania z poszanowaniem dla tradycyjnych elementów krajobrazów kulturowych,
- *eksponowania przestrzeni publicznych* – zagospodarowanie przestrzeni publicznych w sposób podkreślający ich funkcję i rangę w obszarach zurbanizowanych.

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gminy Ozimek, Turawa, Zębowice oraz formami ochrony, o których mowa w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162 z 23.07.2003 r. z późn. zm.).
- Zachowanie wiodącej funkcji harmonijnego krajobrazu rolniczego.
- Zachowanie i zwiększenie ilości zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- Nieprzekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne.
- Dopuszczenie prowadzenia zalesień gruntów rolnych.
- Zaleca się zwiększenie udziału terenów zielonych zwiększających zdolności do adaptacji klimatycznej.
- Zaleca się zwiększenie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodność i wzmocnienie naturalnej retencyjności terenu.
- Zaleca się harmonizowanie nowej zabudowy i zagospodarowania w otoczeniu istniejących obiektów, z uwzględnieniem aspektów estetyczno-widokowych.
- Dopuszczenie rozwoju funkcji osadniczych i rekreacyjnych w formie zorganizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i letniskowej.

- Dostosowanie intensywności zabudowy, linii zabudowy, kompozycji przestrzennej nowej zabudowy do miejscowych uwarunkowań krajobrazowych i historyczno-kulturowych.
- Niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków.
- Dopuszczenie przekształceń siedlisk zabudowy zagrodowej do funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej.
- Dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie oraz kontynuację zabudowy wzdłuż dróg.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków

- Wójt gminy Turawa.
- Wójt gminy Zębowice.
- Burmistrz Ozimka.
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.
- Zarząd Województwa Opolskiego.
- Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.
- Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacja, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-93
Podtyp	6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Ozimek
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej krajobrazu przyrodniczo-kulturowego. • Ochrona walorów kulturowych – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania oraz użytkowania terenów w dostosowaniu do potrzeb ochrony zasobu kulturowego struktur przestrzennych oraz zachowania i wzmocnienia tożsamości regionalnej. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe. • Ograniczenie deformacji krajobrazów – zapobieganie dysharmonizacji i zaśmiecaniu krajobrazu oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na walory krajobrazowe obiektów kolizyjnych.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i predyspozycji, zgodnie z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego, przy poszanowaniu zasobów i walorów historyczno-kulturowych, środowiskowych i krajobrazowo-estetycznych, • <i>przewidywalności przestrzeni</i> – planowanie rozwoju przestrzennego w oparciu o akty planistyczne z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmocniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmocnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności	

korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych,

- *zwartości i spójności przestrzeni osadniczej* – optymalne wykorzystanie dostępnego terenu, zapobiegające rozpraszaniu i rozlewaniu się zabudowy, w szczególności w obrębie krajobrazów otwartych,
- *ochrony i kształtowania krajobrazu* – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych i otwartych, w tym zachowania układów zieleni śródpolnej, przydrożnej i innej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,
- *czynnej i biernej ochrony krajobrazu* – kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zurbanizowanych i otwartych z uwzględnieniem czynnej i biernej ochrony krajobrazu,
- *ochrony walorów estetyczno-widokowych* – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, w tym minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań estetyczno-widokowych istniejącej i naziemnej infrastruktury sieci przesyłowych poprzez lokalizację wzdłuż istniejących obiektów tej infrastruktury,
- *kontynuacji tradycyjnych sposobów zagospodarowania i użytkowania* – kształtowanie zagospodarowania z poszanowaniem dla tradycyjnych elementów krajobrazów kulturowych,
- *eksponowania przestrzeni publicznych* – zagospodarowanie przestrzeni publicznych w sposób podkreślający ich funkcję i rangę w obszarach zurbanizowanych.

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gminy Ozimek oraz z formami ochrony, o których mowa w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162 z 23.07.2003 r. z późn. zm.).
- Zachowanie wiodącej funkcji harmonijnego krajobrazu rolniczego.
- Zachowanie i zwiększenie ilości zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- Nieprzekształcanie trwałych użytków zielonych na grunty orne.
- Dopuszczenie prowadzenia zalesień gruntów rolnych.
- Zaleca się zwiększenie udziału terenów zielonych zwiększających zdolności do adaptacji klimatycznej.
- Zaleca się zwiększenie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodność i wzmocnienie naturalnej retencyjności terenu.
- Zaleca się harmonizowanie nowej zabudowy i zagospodarowania w otoczeniu istniejących obiektów, z uwzględnieniem aspektów estetyczno-widokowych.
- Dopuszczenie rozwoju funkcji osadniczych i rekreacyjnych w formie zorganizowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i letniskowej.
- Dostosowanie intensywności zabudowy, linii zabudowy, kompozycji przestrzennej nowej zabudowy do miejscowych uwarunkowań krajobrazowych i historyczno-kulturowych.
- Niewprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków.

- Dopuszczenie przekształceń siedlisk zabudowy zagrodowej do funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej.
- Dopuszczenie uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez wypełnienie luk w zabudowie oraz kontynuację zabudowy wzdłuż dróg.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków

- Burmistrz Ozimka.
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.
- Dyrektor Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych.
- Zarząd Województwa Opolskiego.
- GDDKiA
- Okręgowy Urząd Górniczy.
- Zarządca przedsiębiorstwa górniczego.
- Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacja, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-125
Podtyp	3a. Z przewagą siedlisk borowych
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Kolonowskie, Lasowice Wielkie, Łubniany, Turawa, Ozimek, Zawadzkie, Zębowice
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Rozważenie zasadności utworzenia Parku Krajobrazowego Dolina Małej Panwi.	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej rozległego kompleksu leśnego. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe. • Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni uwzględniającej istniejące uwarunkowania i predyspozycje, oczekiwania wielokierunkowego rozwoju społeczno-gospodarczego, zaspokajające potrzeby historyczno-kulturowe, środowiskowe i krajobrazowo-estetyczne, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych, • <i>ochrony i kształtowania krajobrazu</i> – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów otwartych, w tym zachowania układów zieleni leśnej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,	

• <i>kontynuacji tradycyjnych sposobów zagospodarowania i użytkowania</i> – kształtowanie zagospodarowania z poszanowaniem dla tradycyjnych elementów krajobrazu, • <i>przezorności/adekwatności</i> – dostosowanie wykorzystania rekreacyjnego środowiska przyrodniczego do chłonności przyrodniczej obszaru, • <i>minimalizacji potencjalnych konfliktów przestrzennych</i> – podporządkowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów wokół terenów zamkniętych ochronnej funkcji izolacyjnej.
POZIOM LOKALNY
• Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017. • Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gmin Kolonowskie, Lasowice Wielkie, Łubniany, Turawa, Ozimek, Zawadzkie, Zębowice. • Zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu. • Zaleca się utrzymanie i wzmocnienie udziału terenów zielonych zwiększających zdolności do adaptacji klimatycznej. • Ochrona siedlisk i zbiorowisk roślinnych oraz stanowisk florystyczno-faunistycznych. • Zaleca się prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urządzania lasów. • Zaleca się wzmocnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie, w tym w zakresie sposobu prowadzenia gospodarki leśnej z uwzględnieniem dostosowania do zmieniających się warunków klimatycznych. • Zaleca się utrzymanie i wzmocnienie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodności i podwyższających naturalną retencyjność terenu.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków
• Burmistrz Kolonowskiego, • Wójt gminy Lasowice Wielkie. • Wójt gminy Łubniany. • Wójt gminy Turawa. • Burmistrz Ozimka. • Burmistrz Zawadzkiego. • Wójt Gminy Zębowice. • Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwa: Zawadzkie, Olesno, Kluczbork, Turawa, Kup. • Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. • Zarządca gospodarstwa rybackiego. • Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. • Zarząd Województwa Opolskiego. • Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

- Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach.
- Zarządca przedsiębiorstwa górniczego.
- Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacje, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-126
Podtyp	3b. Z przewagą siedlisk lasowych
Forma ochrony	Rezerwat Przyrody „Srebrne Źródła”, Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko - Turawskie
Gmina	Chrzastowice, Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Strzelce Opolskie, Turawa, Ozimek, Zawadzkie
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Rozważenie zasadności utworzenia Parku Krajobrazowego Dolina Małej Panwi.	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktury przestrzennej rozległego kompleksu leśnego. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni uwzględniającej istniejące uwarunkowania i predyspozycje, oczekiwania wielokierunkowego rozwoju społeczno-gospodarczego, zaspokajające potrzeby historyczno-kulturowe, środowiskowe i krajobrazowo-estetyczne, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> – planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych, • <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych, • <i>ochrony i kształtowania krajobrazu</i> – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenów otwartych, w tym zachowania układów zieleni leśnej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu,	

- *kontynuacji tradycyjnych sposobów zagospodarowania i użytkowania* – kształtowanie zagospodarowania z poszanowaniem dla tradycyjnych elementów krajobrazu,
- *przezorności/adekwatności* – dostosowanie wykorzystania rekreacyjnego środowiska przyrodniczego do chłonności przyrodniczej obszaru.

POZIOM LOKALNY

- Ochrona walorów ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych stanowiących podstawę dla objęcia obszaru formą ochronną oraz zachowanie walorów obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z ustaleniami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz Uchwały nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13.06.2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu XXX/336/2017 13.06.2017.
- Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, zasad ich zagospodarowania, parametrów i wskaźników zagospodarowania, kształtowania linii zabudowy, zasad kompozycji przestrzennej, kształtowania form budynków, cech elewacji, rodzajów i standardów stosowanych materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych, sytuowania obiektów małej architektury i reklamy wizualnej oraz warunków prowadzenia działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi gminnymi aktami planowania przestrzennego (APP) gmin Chrzastowice, Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Strzelce Opolskie, Turawa, Ozimek, Zawadzkie.
- Zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu.
- Zaleca się utrzymanie i wzmocnienie udziału terenów zielonych zwiększających zdolności do adaptacji klimatycznej.
- Ochrona siedlisk i zbiorowisk roślinnych oraz stanowisk florystyczno-faunistycznych.
- Zaleca się prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami zarządzania lasów.
- Zaleca się wzmocnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie, w tym w zakresie sposobu prowadzenia gospodarki leśnej z uwzględnieniem dostosowania do zmieniających się warunków klimatycznych.
- Zaleca się utrzymanie i wzmocnienie ciągłości struktur przyrodniczych, bioróżnorodności i podwyższających naturalną retencyjność terenu.

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków

- Wójt gminy Chrzastowice,
- Wójt gminy Izbicko.
- Wójt gminy Jemielnica.
- Burmistrz Kolonowskiego.
- Burmistrz Strzelce Opolskich.
- Wójt Gminy Turawa.
- Burmistrz Ozimka.
- Burmistrz Zawadzkiego.
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwa: Zawadzkie, Strzelce Opolskie, Opole.
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- Zarządca gospodarstwa rybackiego.
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.
- Zarząd Województwa Opolskiego.
- Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.
- TAURON Dystrybucja S.A.

- Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacje, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH ORAZ KRAJOBRAZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW LUB OBIEKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 38A UST. 3 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Kod krajobrazu	16-318.57-131
Podtyp	15. Ludyczne, parki rozrywki
Nazwa	Jurapark Krasiejów
Gmina	Ozimek
Cel główny	
Ochrona cennego dla nauki i popularyzacji wiedzy o historii życia na ziemi jednego z najstarszych na świecie stanowisk paleontologicznych triasowych pradinozaurów, w obrębie Parku Dinozaurów JuraPark w Krasiejowie.	
Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	
Nie określa się	
OBSZARY OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY, KTÓRE ZE WZGLĘDU NA ZNACZĄCY SPADEK WARTOŚCI KRAJOBRAZU WYMAGAJĄ POGŁĘBIONEJ ANALIZY ZASADNOŚCI ICH DALSZEJ OCHRONY	
Nie określa się	
OBSZARY DO OBJĘCIA FORMAMI OCHRONY ZABYTKÓW	
Nie określa się	
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów	
POZIOM REGIONALNY	
Zadania polityki przestrzennej województwa	
• Poprawa ładu przestrzennego – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania w sposób zapewniający funkcjonowanie uporządkowanej, harmonijnej, bezpiecznej i spójnej przestrzeni dla procesów rozwojowych, w tym dla sprawności procesów społeczno-gospodarczych oraz wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców. • Ochrona walorów przyrodniczych – utrzymanie, przywrócenie i wzbogacenie zasobu przyrodniczego struktur przestrzennych. • Ochrona walorów fizjonomicznych – kształtowanie zabudowy i zagospodarowania oraz użytkowania terenów w sposób zapewniający harmonię cech naturalnych i kulturowych oraz wysokie walory estetyczno-widokowe. • Ograniczenie deformacji krajobrazów – zapobieganie dysharmonizacji i zaśmiecaniu krajobrazu oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na walory krajobrazowe obiektów kolizyjnych.	
Zasady zagospodarowania przestrzennego realizujące zadania polityki przestrzennej województwa	
• <i>kształtowania harmonijnej przestrzeni</i> – kształtowanie przestrzeni uwzględniającej istniejące uwarunkowania i predyspozycje, oczekiwania wielokierunkowego rozwoju społeczno-gospodarczego, zaspokajające potrzeby historyczno-kulturowe, środowiskowe i krajobrazowo-estetyczne, • <i>przewidywalności przestrzeni</i> – planowanie rozwoju przestrzennego w oparciu o akty planistyczne z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych, • <i>adaptacji przestrzeni do zmian klimatu</i> - planowanie zagospodarowania z uwzględnieniem rozwiązań wzmacniających neutralność klimatyczną oraz wzrost retencyjności, w szczególności naturalnej, wód w przestrzeni zurbanizowanej i otwartej, zwiększających odporność i dostosowywanie się do narastających zmian klimatycznych,	

• <i>zachowania spójności i integralności systemów przyrodniczych oraz bioróżnorodności przestrzeni</i> – kształtowanie zagospodarowania w sposób zapewniający ciągłość struktur przyrodniczych, sprzyjających zachowaniu i wzmacnianiu obszarów węzłowych ekosystemów i funkcjonalności korytarzy ekologicznych oraz prowadzenie działań wzmacniających bioróżnorodność przestrzeni, przy zachowaniu wysokich walorów krajobrazowych, • <i>ochrony i kształtowania krajobrazu</i> – planowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób uwzględniający walory krajobrazowe terenu, w tym zachowania układów zieleni śródpolnej, przydrożnej i innej oraz istniejącej fizjonomii krajobrazu, • <i>czynnej i biernej ochrony krajobrazu</i> – kształtowania zagospodarowania terenu z uwzględnieniem czynnej i biernej ochrony krajobrazu, • <i>ochrony walorów estetyczno-widokowych</i> – kształtowanie zagospodarowania przestrzeni, w tym minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań estetyczno-widokowych istniejącej i naziemnej infrastruktury sieci przesyłowych poprzez lokalizację wzdłuż istniejących obiektów tej infrastruktury, • <i>przezorności/adekwatności</i> – dostosowanie wykorzystania rekreacyjnego środowiska przyrodniczego do chłonności przyrodniczej obszaru, • <i>eksponowania przestrzeni publicznych</i> – zagospodarowanie przestrzeni publicznych w sposób podkreślający ich funkcję i rangę w obszarach zurbanizowanych.
POZIOM LOKALNY
Wytyczne dot. kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub w zasadach ich zagospodarowania (dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian, nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów)
• Utrzymanie obecnego przeznaczenia terenu, zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK w Krasiejowie (Uchwała nr XLII/400/10 RM Ozimek z 22.02.2010 r. • Utrzymanie czytelnego układu kompozycyjnego oraz rozmieszczenia podstawowych funkcji terenu: badawczej, muzealno-wystawienniczej, turystycznej i rekreacyjnej, zieleni urządzonej w obrębie dawnych jednostki. • Dopuszczenie lokalizacji obiektów i usług towarzyszących, ich budowę, przebudowę, rozbudowę i remonty istniejących budynków. • Dopuszczenie istniejących i rozbudowa, przebudowa terenów usług kultury i nauki, w szczególności budynków muzealniczo-wystawienniczych i pracowni badawczych, ekspozycji <i>in situ</i> i <i>ex situ</i> oraz kontynuacji naukowej eksploracji paleontologicznej (Park Nauki i Ewolucji Człowieka, Pawilon Paleontologiczny). • Dopuszczenie istniejących, rozbudowa, przebudowa i remonty obiektów obsługi ruchu turystycznego z dopuszczeniem ich rozbiórki, rozbudowy, przebudowy. • Dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń sportu i rekreacji, w tym istniejącego kąpieliska wodnego. • Zachowanie istniejącego zbiornika wodnego w obrębie wyrobiska pogórniczego.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy (wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy do powierzchni działki budowlanej), minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej
• Zgodnie z ustaleniami miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK w Krasiejowie (Uchwała nr XLII/400/10 RM Ozimek z 22.02.2010 r.
Kształtowanie linii zabudowy, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy
• Zgodnie z ustaleniami miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK w Krasiejowie (Uchwała nr XLII/400/10 RM Ozimek z 22.02.2010 r.

Zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy
Nie określa się
Zasady kształtowania form budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy
Nie określa się
Zasady stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy
Nie określa się
Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych
Nie określa się
Charakterystyczne cechy elewacji budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy
Nie określa się
Charakterystyczne cechy dachów budynków, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy
Nie określa się
Zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie
Zgodnie z ustaleniami miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK w Krasiejowie (Uchwała nr XLII/400/10 RM Ozimek z 22.02.2010 r. – w dostosowaniu do warunków lokalnych.
Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie
Zgodnie z ustaleniami miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK w Krasiejowie (Uchwała nr XLII/400/10 RM Ozimek z 22.02.2010 r. – w dostosowaniu do warunków lokalnych.
Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby
Zgodnie z ustaleniami miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Parku Triasowego DINOPARK w Krasiejowie (Uchwała nr XLII/400/10 RM Ozimek z 22.02.2010 r. – nie większych niż 15 m².
Wytyczne określania walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów
Zachowanie wewnętrznych punktów, platform, ciągu oraz przedpola widokowego, zapewniającego dogodną ekspozycję plenerowej wystawy paleontologicznej i pawilonu paleontologicznego oraz ścian wyrobiska.
Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu w zakresie
ROZPOCZĘCIA, KONTYNUACJI LUB ZANIECHANIA RÓŻNYCH FORM GOSPODAROWANIA TERENEM, W TYM DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ, LEŚNEJ ORAZ GOSPODARKI WODNEJ
- Zachowanie aktualnego i docelowego, zgodnego z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego – użytkowania terenu. - Dostosowanie skali wykorzystania rekreacyjnego do istniejącej pojemności infrastruktury turystycznej.

ZABIEGÓW RENATURALIZACYJNYCH ORAZ ZABIEGÓW ODNOWY OBIEKTÓW KULTURY MATERIALNEJ
- Rozbudowa zieleni urządzonej w obrębie jednostki, zgodnie z koncepcją planistyczną, z wykorzystaniem roślinności spontanicznej i nasadzonej w ramach prac rekultywacyjnej terenów pogórnich. - Kształtowanie powierzchni terenu i przemieszczanie mas ziemnych zgodnie z projektem zagospodarowania terenu. - Zachowanie i wyeksponowanie wzorcowych profili geologicznych oraz obszaru aktywnych prac paleontologicznych.
KOORDYNACJI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA DANYM OBSZARZE OBJĘTYM FORMAMI OCHRONY PRZYRODY ORAZ FORM OCHRONY ZABYTEKÓW
Ochrona stanowiska dokumentacyjnego przyrody ożywionej „Trias”, eksponującego szczątki zwierząt kopalnych <i>in situ</i> oraz aktywnych terenów prowadzenia prac paleontologicznych.
KONIECZNOŚCI PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU UTRZYMANIE DOTYCHCZASOWEJ FUNKCJI DANEGO KRAJOBRAZU, W TYM FUNKCJI KORYTARZY EKOLOGICZNYCH
Nie określa się

Lista potencjalnych adresatów rekomendacji i wniosków
- Burmistrz Ozimka. - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. - Zarząd Województwa Opolskiego. - Okręgowy Urząd Górniczy. - Inne organy administracji, stowarzyszenia, organizacja, w tym pozarządowe oraz fundacje działające na terenie gminy.

**Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
dla gminy Ozimek**

ZAŁĄCZNIK NR 2

Mapa zbiorcza kluczowych uwarunkowań

Mapa zbiorczych uwarunkowań

Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych (1:10 000)
Skala: 1:20 000
Opracowanie: Pracownia Ochrony Środowiska - Zielone Oko, 2024

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Ozimek

Uwarunkowania dla budownictwa

Ozimek (granica gminy)

granice sąsiednich gmin

obręby ewidencyjne

Miejscowości:

miasto

wieś

część wsi

przysiółek wsi

Warunki geoinżynierskie dla budownictwa:

warunki korzystne

warunki niekorzystne - utrudniające budownictwo

Zagrożenie powodziowe:

obszar szczególnego zagrożenia powodzią

obszar niskiego zagrożenia powodzią

Obszarowe formy ochrony przyrody:

obszar chronionego krajobrazu "Lasy Stobrawsko - Turawskie"

użytek ekologiczny "Antoniów"

stanowisko dokumentacyjne "Trias"

zbiorniki wodne, stawy i jeziora

rzeki

cieki małe i okresowe

Budynki:

budynek mieszkalny wielorodzinny

budynek mieszkalny jednorodzinny

budynek użyteczności publicznej

budynek przemysłowy

budynek gospodarczy

świątynia chrześcijańska: kościół lub cerkiew

kaplica

szklarnia

Rodzaje terenów zabudowy:

handlowo-usługowa

jednorodzinna

pozostała zabudowa

przemysłowo-składowa

wielorodzinna

teren przemysłowo-składowy

Cmentarze

Drogi i jezdnie:

jezdnia drogi głównej

jezdnia drogi zbiorczej o nawierzchni twardej

jezdnia drogi lokalnej, dojazdowej lub innej o nawierzchni twardej

jezdnia drogi zbiorczej, lokalnej, dojazdowej lub innej o nawierzchni utwardzonej

droga dojazdowa lub wewnętrzna gruntowa

Linie kolejowe:

linia kolejowa zelektryfikowana wielotorowa

linia kolejowa zelektryfikowana dwutorowa

linia kolejowa zelektryfikowana jednotorowa

Lasy i zagajniki:

las liściasty

las iglasty

las mieszany

Zadrzewienie i roślinność trawiasta

zadrzewienie

roślinność trawiasta

Sady i ogrody:

ogród działkowy

sad

plantacja